

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేది గురువారము } సంచిక ౧౯౨
Vol. 17 } MADRAS, THURSDAY, 21st NOVEMBER 1929. } No. 192
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ పంచమి

గొప్పగొప్ప వారిచే
కలుకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్యును. బాంబుపువ్వుల
కావును. పార్శ్వపునొప్పల కారణమును.
పోట్ల బోగొట్టును. బొంబుకు. శబ్దించును.
బాంబుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట వట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
నంజీవివంటిది
పంచభావ చీటి చూచి కొనిన
జానము గలగడు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తలుకెట్టిపిథి, మద్రాసు
109, ఫోర్టోడ్డు, పోర్టు, మద్రాసు

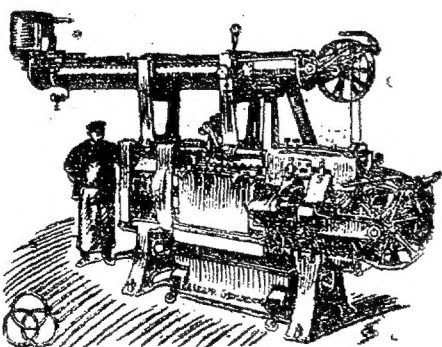
ప్రత్యేకతహితోపదేశము

ముద్దులమాటగట్టు సులభకవిక, విడ్డబగన్న ప్రతి ఆంధ్రప్రదేశ్ పదివిలేజును. సుటివిడ్డబ పోషణమునుగూర్చి సెక్కు
ని హితోపదేశము గలవు. పాస్తేషహా వృక్షము ఉచితము.
“వైద్యరాజు” ద్వితీయం వెంకటేశ్వర్లు, చింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

KRUPP AUTOMATIC OIL EXPELLER

జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన

క్రొవ్వు ఆయిల్ యక్సు వెల్లరు

ప్రపంచము దంతలలోను
గొప్పది యగు క్రొవ్వు
ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేయ
బడినది. దీనితో నమాన
ముగ్గు పని యిచ్చునది
రెండవదిలేదు.

హిందూదేశములో పని
చేయు 600 యక్సు వెల్ల
క్లలో 500 క్రొవ్వుయక్సు
వేల్లరు అయివున్నవి.
అనలు యీ యక్సు వెల్లరు
నూతనమైన పని చెప్పవచ్చు
చున్నది.

సల్లచక్రములు, వరము, కొనులు మొదలగు సామానులు అరగకుండునట్లుగా సైవల్
క్రోముస్తీలుతో తయారుచేయబడినవి. వేరుకనగ, కొబ్బరి, నువ్వులు, ఆముదము, అవిశి,
అవాయి, గానుగ మొదలైన అన్ని నూనెలు తీయవచ్చును. ఆముదమును, నువ్వులు ఆడుటకు
యీ యక్సు వెల్లరు శాక యితర కేకర్లు వీరికిరావు. విదేశాగములు సిద్ధముగా వారకురు.

ప్రతిదినము } గోల్ వేల్లరు-6 ధై యియినీనింగు కంపెనీ.
తెట్టి } యింజనీర్లు, బెజవాడ

సవరణ బంధువు ఆధారము నీ శ్రేష్ఠ
మోర్ రిజర్వేషన్ నాచివెట్టిగా గలిగిం
చును. శ్రేష్ఠిగా నూర్చి పోషునాద
సేవ్యబడును. కేటలాగు ఉచితము.

బొంబాయి జ్యాయలరీ మార్ట్,
94 వైసాబజార్కోడ్డు, సాపుకార్ కేట, మద్రాసు.

ప్రకటన

‘బాలవ్యాకరణ గుప్తాప్రకాశిక’

800 పుటలు. వెల 5-0-0

శ్రీమన్మహావాధ్యాయ

బ్ర॥ కల్లూరి వేంకటరామకృష్ణారామ కృతము

ఇయ్యది చిన్న యనూరి. బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యా
నము. తెనుగుభావ. వర్ణసిద్ధి, హస్తాక్షర, విద్యాకా పతీకము
జదువు విద్యార్థులకును స్వల్పవిద్యుత్ పాఠశాలము. ఈద్వితీయ
ముద్రణము దశక విశేషములకును, పోషకబడియున్నది.
గ్రంథము కొరవడకుండునట్లు చేయుదు.

విలాసము:-

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.
అసిస్టెంటు డివై, పోస్ట్ హానుగాలు, శాస్త్రాధ్య

శ్రీ మణిజ్యోతిషాలయము,

గుంటూరు.

ఇది మంచి ఖ్యాతి పొందిన ‘గొప్ప జ్యోతిషశాస్త్రము’
సాహిత్యపరిచి. ఇందు గొప్ప బహుమతులు. సర్వశిక్షణకు
కృష్ణ పాండిత్యమును గలదు. వీరి ప్రశస్తి ఫలముగా అమృత
ములు, మహారాష్ట్రములు నిర్వహించును. చారిత్రకములు, విప్లవ
ములు, విలాసములు, అన్నములు, గృహములు, భావము
లు, పోదకములు, అష్టకములు, పద్యములు, సాధనములు, శాస్త్ర
పద్ధతులుగా పరిపూర్ణములు, అందును.

తేట:- 1. ప్రశస్తి, 2. పాఠములు, 3. మహారా
ష్ట్రములు, 4. టూక్ బాతములు, నాడినాడినది, 5. ర.
ప్రశస్తి, 6. బట్టిగాని, జన్మకోటి బట్టిగాని, సంవత్సరఫలం
రూ 8. సంపూర్ణజాతకములు:- సంవత్సరంవారి రూ 20.
ఆంధ్రకాళి రూ 80. విద్యార్థి రూ 60.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

విశిష్టములు

కుసుమ తెనాలిది	ప 45 కలవి రు	12 4 0	18 4 0
నెల్లూరిది	,, డిటో 42	,, 18 8 0	14 0 0
ధిల్లి	,, డిటో 46	,, 15 8 0	16 12 0
రానులు	త. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0	12 0 0
సువ్వలు	,,	,, 21 0 0	28 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
సెనగలు	,, డిటో	,, 16 8 0	18 0 0
పెసలు	,, డిటో	,, 18 0 0	16 8 0
విగములు	,,	,, 17 8 0	18 0 0
ఉలనలు	,, ర 100	,, 9 8 0	10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	,,	120 0 0	125 0 0
సెయ్యిల ను 1-కి	,,	14 0 0	19 0 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,,	41 0 0	48-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 15 విమకానూనె 101			
అనుడుము బా 1-కి		101 0 0	108 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

దాయపనుపు బా 1-కి		108 0 0	110 0 0
కూరపనుపు	,,	65 0 0	67 0 0
విశవకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి		105 0 0	122 0 0
ధనియలు	,, బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండు బియ్యము 1-కి రు 40		50	
జల్లెడు బా 1-కి		28 0 0	49 0 0
అస్కా-చక్కెర బస్తా 1-కి	,,	25 6 0	25 8 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

చుక్కరకం బా 1-కి	,,	31 0 0	38 0 0
చుక్కరం	,,	28 0 0	32 0 0
రవుండు	,,	25 0 0	32 0 0

6. నూలు

నం 20 చెన్ని సింహంయూరు	రు	7 12 0
నం 6 ,, కటారి	,,	4 9 0
నం 24 ,, లాకి	,,	5 10 0
నం 40 బాన్సురు 10 పా	,,	10 8 0
నం 20 1/2 చెట్టలేడి	,,	7 5 0
నం 40 రాడి	,,	9 9 0
నం 4 చెన్ని సునీద	,,	4 8 0
44 బాన్సురు	,,	5 4 0

7. బోహానుములు

నం 100 బిలం 1.	రు	54 0 0 రు	56-4-0
బిలం-గురులం 1-కి	,,	21 4 0	21 12 0
బిలం-గురు 1-కి			18 7 9
బిలం-గురు 1-కి	,,	248 0 0	250-0-0
బిలం-గురు 1-కి	,,	527-0-0	530-0-0

రంగులు

అలిమేలు వ్యక్తిగతములు అలిజరయక సింహంనూరు

విహ 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0
,, నీలిరంగు 1 రు	1 10 0
,, 34 రంగులు	1 10 6
,, 28 రంగులు	1 9 0
,, 25 రంగులు	1 0
,, 1 అందర	1 8

బిలం-గురు బాన్సురు-బాన్సురు అనగా (బిలం-గురు)

నం 8 8

తిరుపతి మహాంతుగారి చిత్రచాంచల్యము

తిరుపతి మద్రాసునకు చికిత్సార్థమై గొనిరాబడిరి

తిరుపతి, నవంబరు 18:— తిరుపతి మహాంతుగారికి ఆ

కారణమైన భయవ్యవస్థలతో గూడిన బుద్ధిమాంద్యము కొంత వైద్యోద్యోగమువల్ల ఇటీవల కలిగియుండెను. ఇందులకు గ త 6 నెలలును వారికి మద్రాసులో చికిత్స చేయబడెను. వ్యాధివారణమగుటవలన గతనెల 24 తేదీన తిరిగి తిరుపతికి విచ్చేసిరి. పురజనులు ఆఖండ వైభవముగా స్వాగత మొసంగిరి. ఆవాడు మహాంతుగారిని యూరేగించిరి. గోవిందరాజు పెరుమాళ్ల స్వామిమాడ ఆవాడు యూరేగింపబడెను.

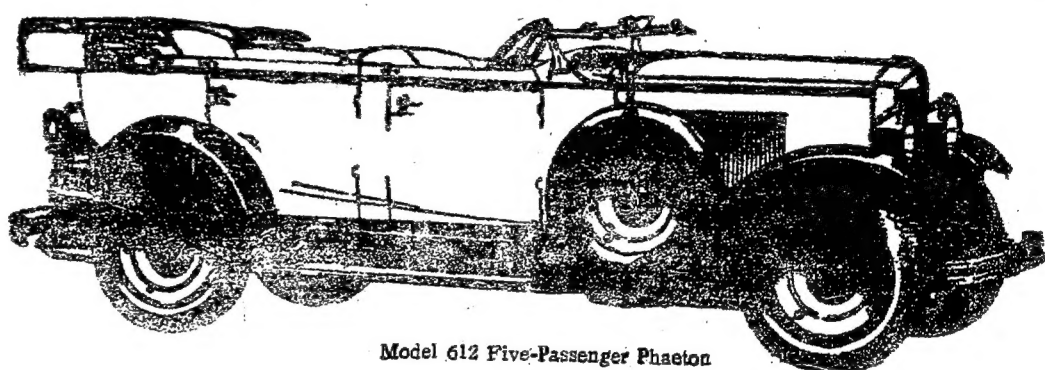
మహాంతుగారు యీనెల 8 తేదీన తిరిగి అధికారపదవి నధిష్ఠించవలెనని నిర్ణయింపబడెను. కాని వెంటనే వెనుకటి యున్నాదలక్షణములు తిరిగి కన్పించెను. ఈ చిత్రచాంచల్యము యీనెల 8 తేదీ మొదలు 18 తేదీ వరకును విడువబడినది. మద్రాసు గవర్న మెంటువారి ప్రధాన శస్త్రచికిత్సకులగు కర్నూలు మల్కం-మసూగారు 12 తేదీన మద్రాసునుండి తిరుపతికి విచ్చేసిరి. మహాంతుగారిని మద్రాసునకు రావలసినదిగా కోరిరి. కాని మహాంతుగారు మద్రాసునకు వచ్చుటకు నిరాకరించిరి. తమకు బలాత్కారముగా మద్రాసు గొనిపోదురని వెరచి గదిలో కూర్చుండి తలుపులకు లోపల గడియలువేసికొనిరి. ఒక పెద్ద గుంపు వాకిటినుమ్ములులో చేరెను. మహాంతుగారిని గొంపో

గూడదనియు, అట్లుచేసినచో సత్యాగ్రహ మవలంబించెదమని యు ప్రతిజ్ఞలు పత్కిరి.

కర్నూలు మల్కం-మసూగారు రాత్రి 9 గంటలవరకును తిరుపతిలోనే మకాముచేసి మహాంతుగారికిరక్త నిరీక్షించిరి కాని ఆయన బయటకురానందున తిరిగి మద్రాసుకు పోయిరి.

మరునాటి సాయంకాలము డివిజనులు మేజిస్ట్రేటుగారు విచ్చేసి మహాంతుగారి శిష్యులగు రఘువీరదాసును, వారాయణదాసును క్రిమినలు ప్రోసీజరుకోడ్డు 107 సెక్షన్ ప్రకారము అరెస్టుచేసిరి. 144 సెక్షన్ ప్రకారము జనులు మహాంతుగారి ముముచుట్టును గుంపులుగా చేరరాదని ఉత్తరువుచేసిరి. మహాంతుగు గదిలోనుండి బయటకు రావలసినదిగా కోరిరి. కాని, కొంతతడవువరకును రాలేదు. తలుపులు బ్రద్దలుకొట్టించెదమని మేజిస్ట్రేటుగారు బెదిరించినతర్వాత బయటకు వచ్చిరి. తమంతటా మే మద్రాసునకు వెళ్లి మందుపుచ్చుకొనుట కంగీకరించిరి. మరునాటి ఉదయము చిత్తూరుజిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటుగారు స్వయముగా ఆయనను మోటారుకారులో కూర్చుండబెట్టి మద్రాసునకు గొనివచ్చిరి. మల్కం-మసూగారు తిరిగి చికిత్స చేయుచున్నారు.

అరెస్టులోనున్న యిద్దరు శిష్యులును ఒక్కొక్కడు 10 నెల రూపాయల జామీనుమీద విడుదల చేయబడెను. వారిద్దరును 15 రోజులవరకును మేజిస్ట్రేటుగారి డివిజను సరిహద్దులో ప్రవేశింపరాదని ఉత్తరువు చేయబడెను. (ప్రే. ప్రె.)

Model 612 Five-Passenger Phaeton

నూ త న 6 1 2

న్యాయ మైన ధర

గొప్ప శ్రేష్ఠత గలది

గ్రహామ్ పేజియంలో వివిధ రకము

వాడిలు రోడ్ డ్రైవర్, కాబ్రియోలెట్, వాన్, స్పోర్ట్ ఫీటర్, కి, 4 చక్రములవిభిన్న శక్తి బడెను. ధరలు వేరేవి. 612 మాదిరికి శక్తి విగత వాటికి 4 స్పీడ్స్ అమర్చబడినవి.

మీ కొత్త కారు నిధము.

మాత్రగ్రహం-పేజి మాడెలు 612 ప్రపంచమందంతటను ఎక్కడ ఉత్సాహముతో అంగీకరించబడుచున్నది. ప్రతిచోటను ఈ మాటాడుకారు అసాధారణమైన విలువను గలిగియున్నట్లు అనుకూలమైన వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

ఆనేక కారులు ధరయందు మాత్రగ్రహం 612 లో పోటీ చేయుచున్నది, అయితే కొన్ని కారులు పీటికంటెను మోపుధర గలిగియున్న ఆ దేవతగతికి చేరినదిగానే యున్నది. 612 మాడెలును బాగ్రత్తగా పరిశీలింపుడు, గ్రహం-పేజి మాడెలులందు సహజముగా కరునందంతటను ప్రత్యేకవైబ్రాను, ప్రత్యేకస్పృహత్వమును, ప్రత్యేక శ్రేష్ఠతను మీరు కనుగొనగలరు.

Joseph E. Jackson
Robert E. Jackson
Ray Jackson

మద్రాసు రాజధానికి, హైదరాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
పోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—పూడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచీలు:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హాల్ మకాం, విశాఖపట్నం.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హాల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, ఏ. డబ్లింగ్, హాల్ మకాం, త్రివారం.
సభాపీఠం అన్ని జిల్లాలలో గలరు.

1736

GRAHAM-PAIGE

యోగవ్యాయామకళాశాల, తాకరు
అగ్రహారం, మద్రాసు.

కళాశాల ప్రతిష్ఠాపింపబడి ఒక సంవత్సరము కావచ్చు చున్నది. మామూలుగా దేశరాపండుగలో చేయవలసిన ఆయుధ పూజ కొన్ని కారణములచే ఆగినది. శ్రీ సుబ్బావధానులగారి ఆరోగ్యము ఇప్పుడు బాగున్నందున నిన్న సాయంకాలము మహావైభవముగ శస్త్రపూజ జరిగినది. అవధానులుగారే స్వయంగా బ్రహ్మసముపై కూర్చుని పూజావిధానము జరిపినారు. పిమ్మట శ్రీ బులుగు రామజోగరావుగారు యోగవ్యాయామ శస్త్ర రహస్యములనుగురించి మాట్లాడుచు యాత్రించి విధిముగా చెప్పిరి:—ఇది ప్రాచీనకాలముండి వచ్చుచున్న దనియు యోగమునకు వ్యాయామమునకు గల సంబంధము అవి సాభావమనియు చెప్పి నేటియునునకులకంపై ముసలివారే శరీర పాటవమును గలిగియున్నారనియు తెప్పి, సభ్యులకు శరీరవ్యా యామముందు అభిరుచి పుట్టునట్లు ఉద్రేకపూరితముగ నుపన్యసించిరి. పిమ్మట కళాశాలవిద్యార్థి చి. మహాదేవం అను యువకుడు శరీరకండరములను చూపెట్టి వాటిపై తనకుగల స్వాధీనతను చూపి, చూపఱులను సమృద్ధిపూర్వముచే బంధించి వైచెను. కళాశాలవిద్యార్థులు శ్రీధరసుబ్బావధానులు గారికి తెండిగిన్నెయు, వారికిప్పుడ లగు చిన్న స్వామిమొదలియారు గారికి జలతారు ఖండువాయును బహుమతిచేసిరి. ఉత్సవ సందర్భమునందు గ్రామభోజు, ఫీడలు గానము బహుశ్రాన్య ముగానుండి సభ్యుల కానందము గలిగించుచుండెను. వచ్చేసంక్రాంతి పండుగకు కళాశాలవాని కోత్సనము జరుప నిశ్చయించి అధ్యాపకులు విద్యార్థులు సభ్యులను సహాయము చేయుటని కోరిరి. సభ్యులకు చంపన, పుష్పతాంబూలాల్పాహారాదులు పంచి పెట్టబడి కరతాళధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది.

వోరుగంటి కన్నయ్య.

రాజమహేంద్రవర తాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘసభ

రాజమహేంద్రవర తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ 16-11-29 తేదీనారము మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు దాక్టరు శి. వెం. రామరావుగారి పేడమీద సమావేశమయ్యెను. ఈ సభకు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షులగు మ-రా-రా మారిన సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ది 28-11-29 తారీఖున రాజమహేంద్రవర తాలూకా మహాజనసభను వేమగిరిలో జరుపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. ఫిర్యా సభలను గోకవరములో 24-11-29 తారీఖునను, కావరములో ది 25-11-29 తారీఖునను, రాజానగరములో ది 26-11-29 తారీఖునను జరుపుటకు తీర్మానించిరి. రాజమహేంద్రవర తాలూకా మహాజనసభ జరుగు దినమున వేమగిరిలో తిరిగి రాజమహేంద్రవర తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ సమావేశ మగుటకు తీర్మానించడమైనది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

వహ్నికుల త్రితీయసభ

ఈనెల 17 వ తేదీ ఆదివారమురోజున ఉత్తర ఆర్కాడుజిల్లా వెల్లూరు పట్టణపుపందిరమున, కొంతమంది చెన్నరాష్ట్రీవహ్నికుల త్రితీయసభములు, ఉత్తరార్కాడుజిల్లా వహ్నికుల త్రితీయులు తాత్కాలిక సమావేశము జరిపి 1930 సం॥ రము జనవరి కడపటివారములో చెన్నరాష్ట్రీ వహ్నికుల త్రితీయసభ ఉత్తరార్కాడులో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. రాష్ట్రీయఅహ్వానసంఘసభ శ్రీయుతులు మాణిక్యవేలువాయకరు, (యం. యల్. సి.) శేముండిఖాండరు, హనుమంతఖాండరు, ఏ. తంగవేలువాయకరు, మున్నగువారితో ఏర్పడినది. శ్రీయుత యం. ఏ. మాణిక్యవేలువాయకరు చి. ఏ. చి. యల్., యం. యల్. సి. గారు అహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అహ్వానసంఘమునకు, యంకను యెక్కువ మంది సభ్యులచేర్చి, కార్యదర్శులను, యితర కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనటకు మరొక సమావేశమును సమూహపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

గి సం॥ ఆంటుమామిడితెట్టు, చిమ్మ, నారంజి, చిక్కోటి, దణకా తిక్క, తామ, వాలిను, అంజార, అంజూ, నలూర్, తోటస్సు, పూలచెట్టు దణకా రు రి ప్లంట్ తర్కారీ, పూలతిత్తులు, స్వదేశీ కర్కారీ, ఫలస్పృక్చిట్టులు, ప్రతిదినును 24 పాకెట్లు రు 24. Ditto 12 పాకెట్లు రు 12. కాన్యాంజం జంక్షన్
Chandra Nursery, P. Q Salem Junction.

హాలామి త్రి సంజీవి

1 శ్రేణి రూ. 1-12-0
2 శ్రేణి రూ. 1-8-0

(రిజిస్టర్డ్)
1 కె. హ.

84 చెట్ల దిబ్బములు అపువేయి కలిపిన తోహ్యము. హేసాడలకు సవాయి, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకు ఆ హానుడు, దీర్ఘ ఉడుచులకు, శుక్ల నవ్వును, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋసువ్యాధులకు గాఢరంటి.
2. చుక్క. రామ, లక్ష్మణ, విడికల్ బోర్లు, రాచరావాయుడు పేట, తుచిపేట, త్రిపుర, కృష్ణా కల్లా

మీ స్త్రీసంతానపు హక్కులనెట్లు కాపాడెదరు?

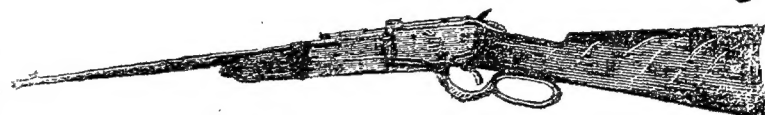
సమిష్టికుటుంబములో మీ కుమార్తెకు ఒక యకరమైనను దానముచేయుటకు పిలువేదా కాని మీ వృద్ధాప్యమునందు మీకు నేవజేయునది మీ కుమార్తెలే!

వారి ఋణము మీరెట్లు తీర్చుకొనగలరు?
బందరు ఆంధ్ర యిన్నూరెన్ను కంపెనీలో భీమాచేసి

ఆపట్టాను వారికి దాఖలుపరచండి
దానివలన వారికి భరణమేర్పడగలదు.

వివరములకు కార్యదర్శిపేర వ్రాయండి.

అమెరికాలో తయారైన సామాన్యమైన తుపాకి

ఈ తుపాకి రు. 250/- లువిలు
గల శుభాక్షిణి పోలియుండును.
అయితే దీని నుంచుకొనటకు తై నె

స్వీ అనునది అవసరములేదు. గుండు 800 గజములవరకు పారును. 800 గజములలోపల నున్న పిట్టలను, పక్షులను, దీనితో శులభముగా కొట్టవచ్చును.

ధర	ఒక గుండుకలది.	రు. 5/-	వరుసగా 350 గుండ్లుగలది రు. 7/-
,	500	,, ...	రు. 9 మొదలు రు. 10 వరకు.
,	1000	,, ...	రు. 11 మొదలు రు. 12 వరకు.

1000 గుండ్లు ఉచితముగా నివ్వబడును. పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకం.

Address: INTERNATIONAL TRADING Co.,
57, Clive Street, Calcutta.

వా స క ష ర బ త్తు

దగ్గులకు, జలుబుకు, సుప్రసిద్ధమైన నివారిణి

వాసక షరబత్తు మిక్కిలి కఫహరమైనది, రోగ

ములచే గలుగు ఈద్యులకు గుణమును గలిగించును. దగ్గును తగ్గించి, స్వేచ్ఛగా కఫమును త్రోసివేసి, రొమ్ము నందు గలుగు బాధను హరించును. రొమ్ముపడిశము న్యూమోనియా వ్యాధులకు ఇది ఆమోఘమైన గుణ మునిచ్చుచున్నది.

ఈ మాదిరిగానున్న అనుకరణములను చూచి మోసపోకుడు.

BENGAL CHEMICAL &
PHARMACEUTICAL WORKS LD.,
15, COLLEGE SQUARE, CALCUTTA.

రోగము లన్నిటికి ఒకేమందు పిన్న పెద్ద లందరికి గుణమిచ్చును. మృత్యుంజయధార కంపెనీవారి

మృత్యుంజయధార

బహుకాలము పరిశ్రమయొనర్చి అనుభవముమీద తయారు చేయబడినమందు నూరువ్యాధులకు ఒకేమందు. ఉపయోగించినచో విధానము వేర్వేరుగా నుండును ఈమందును జేబులో నుంచుకొని, రైళ్ల మీద, సముద్రములమీద ప్రయాణ మొనర్చినను భయము ఏమి ఉండదు. ఏదైన ఆస్వస్థగానుండిన యీమందు నువయోగించును. ఉప గించినచో విధానపద్ధతులు, పార్శ్వలతోకూడ పంప బడును.

ధర పెద్దసీసా 1/- చిన్నది 0-8-0 సాంపిల్ 0-4-0
పోస్టేజివ్యాకింకు ఖర్చులు ప్రత్యేకం.

ఒకేమారు 4 సీసాలను కొనేవారికి ఒకసీసా ఖరీదు తక్కువ నివ్వబడును. అనకాశమును పోగొట్టుకొనవద్దు.

Address:—
MIRTTUNJAIDHARA Co.,
No. 69, Raja Katara, Calcutta.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

రాజా అన్నామలై నాటకశాల

సంఘటికలలో తాగునీరు

చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు మొన్నటి సాయంత్రము సుమారు 8 గంటలకు చెన్నపురి నగరమున వర్షించిరి.

చెన్నపురి నగరమున విరాళము

చెన్నపురి నగరమున ముఖ్యమంత్రి ఆచారీ పిళ్ళై వారి విద్యార్థుల పక్షాదులను కార్పొరేషనువారు మానమునకు రూ. 10 లు విరాళము వసూలుచేసినదిగా శ్రీ సి. మునిసామి నాయకులగు ఉపపాదనగానింపగా తీర్మాన మామోదించబడినది.

సంఘటికలలో తాగునీరు

శ్రీమంత్రి గాంధీజీవలకు పిలువగానెట్టి ఇరుగుసంఘటలలోని రోడ్లకు తాగునీరును పంపినదిగా ఇంజనీయరుగారు ప్రతి దినమునా ప్రతినిధులతోను ఆలోచించి ఆయా దినములలో ఇట్టి సంఘటికలన్నియున్నవో వానిజాబితాను రాగల సభయందు అందజేయవలెనని శ్రీ పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారు ఉపపాదించుచు సంఘటికలలో తాగునీరును పంపిన పిట్టలు పరిశుభ్రముగా నుండగలవనియు ఖర్చు వివరము అధికముగాదనియు పట్టిరి.

డాక్టరు బి. యస్. మల్లయ్యగారు—ఉపపాదనను బలపరచుచు, తాగు నీరును పంపిన పిట్టలు ఎక్కువ పరిశుభ్రముగా నుండగలవని పట్టిరి. శ్రీ జి. పి. నరేంద్రగారు మాట్లాడుచు తాగునీరు రోడ్లపై మలముత్ర విసర్జన జేయునెడల వానిని తొలగించుట ఎక్కువ కష్టమేననియు, ఒకేమారుగా సంఘటికల వర్షియు తాగునీరును పంపిన పిట్టలను పట్టిరి. శ్రీ వి. చక్రవర్తిచెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ధనికులు సాధారణముగా నివసించు పెద్ద పిట్టలకు తాగునీరును పంపించుట అధికార్థము లెక్కువ కష్టమనియు చెప్పిరి. శ్రీ వి. చక్రవర్తిచెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ధనికులు సాధారణముగా నివసించు పెద్ద పిట్టలకు తాగునీరును పంపించుట అధికార్థము లెక్కువ కష్టమనియు చెప్పిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు చెన్నపురి పట్టణమున తాగునీరు విషయము నూతనముగాదనియు, తాగు రోడ్లు చాలా పరిశుభ్రముగా నుండగలవనియు, దీనివలన అధికమగు న్యాయముగా జోదనియు పట్టిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తి గారు— తీర్మానమును బలపరచుచు తాగునీరు మామూలు రోడ్లకు పంపించుటకు అనుకూలముగా జేయు నలవాటు గలిగియున్నారను కారణముచే ఇతరలంకరకు వలయు సౌకర్యములను నిరాకరింపరాదనియు తాగునీరు వర్షమువలన పంపించుట అధికమగు న్యాయముగా జోదనియు పట్టిరి.

పిదప తీర్మాన మామోదించబడినది.

రాత్రి పాఠశాలలకు విద్యుద్దీపములు

“కార్పొరేషను రాత్రి పాఠశాలలలో విద్యుద్దీపములను కార్పొరేషనువారి కొనసంకల్పముచేత విద్యుద్దీపముల సరఫరా జేయవలెనని” శ్రీ జి. కల్వపతిచెట్టిగారు తీర్మానముచే కొంత చర్చచేసి చివరకు స్థాయిసంఘమువారి విచారణ కంపబడినది.

క్రొత్తతోట

“పెరియార్ తమిళాక్షికి ఎదురుగానున్న భాగమును ప్రజాపయోగమునకుగానె తోటగా మార్చవలెనని” శ్రీ సజ్జా మునిసామిచెట్టిగారు తీర్మాన మామోదించబడినది.

“మంత్రసానులకు శిక్షణ నొసంగుట”

ఆహిందువులయందలందు మామూలుగా పనిజేయు యింటిమంత్రసానులు అనేకముగా ప్రతియింటియందు మంత్రసానితనము చేయుచుండుటచేతను, శిశువులు జనించినది మొదలు 2 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చువరకును, వారికి స్నాన పానాదులు మందులను లాసంగుచు పోషించుచుండుటచేతను మరుద్వా (మంగళ) సంఘములోని వారిని సుమారు ముప్పది మంది శ్రీలక్ష్మి నోకతూరిగ ప్రభుత్వ ఆస్తులందు ప్రతిసంవత్సరము శిక్షణ నొసంగవలెననియు వారికి విద్యార్థి వేతనముగా ఒక్కొక్కరికి కార్పొరేషనువారు మానమునకు రూ. 10 లు ఒక సంవత్సరము వలెననియు, వారికి దేశభాషలు బందే విద్యగలవలెననియు తీర్మానించుచు, ఇందు నులన ఉపసంరక్షణకాభివృద్ధియు తగ్గిన అభిప్రాయము

చూపారు” అను తీర్మానమును స్వామి ఆనందంగా రుపపాదించిరి. అంజులసరి సభ్యమూర్తి మున్నగు సభ్యులు పలువురు తీర్మానమును బలపరచిరి.

అధ్యక్షులు తీర్మానముతో సంతోషించుచు ఆస్తులందు వీరికి శిక్షణనొసంగుట కెట్టియాటంకము నుండజాలగనియు, ఆరోగ్యకాభివృద్ధికియు నీ తీర్మానమును సంపూర్ణమోదమును తెల్పిననియు, పట్టిరి. పిదప తీర్మాన మామోదించబడినది.

“4 వ దినములలోని ఇనుకపాకీ బోర్డును” ప్లమ్ అవుట్ (సంఘములముగా నీటినివదలి కుడిచివేయుపద్ధతి) దోడ్మనుగా మార్చివేయవలయునని శ్రీ సజ్జా మునిసామిచెట్టిగారు ఉపపాదించిన తీర్మానము (నర్మన్) స్థాయిసంఘమున కంపబడుటకు ఆమోదించబడినది.

రాజా అన్నామలైచెట్టిగారు

గొప్పనాటక సభాభవనమును నిర్మింపజేయుట

“రాజా అన్నామలైచెట్టిగారు నిర్మింపజేయు పురభవనమునకుగానె కార్పొరేషనువారికి చెందియున్న నేపీయరు పార్కులోని స్థలమును ధర్మకర్తలకు ఒకసంవత్సరము ఆమోదించుచున్నారను. మరియు నాటకములకు, సభలకు, విందులు మొదలైనవాని కుపకరించెడి తగిన భవనమును నిర్మించుటకుగానె ఆ భాగమునందలి మిగత భాగమును ధర్మకర్తల కొనసంకల్పము ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు ఆ పార్కును చెట్లతో దులను మాయించి, తగిన మార్గముల సేర్పరుచుటకును, అట్టి మార్గములయొక్క వ్యయమును ధర్మకర్తలే భరించుటకును తీర్మానించుచున్నారు” అను తీర్మానమును శ్రీ వి. చక్రవర్తిచెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

శ్రీ చక్రవర్తిచెట్టిగారు తీర్మానమును రుపపాదించుచు ఈ ధర్మకర్తల బోర్డునందు గవర్నరుగారిచే నియమితులను ఒక అధికారితర సభ్యులును, మదరాసు మెరిఫోగారును, వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులును, అన్నామలై వంశమునందలి రాజా బిరుదముగలవారొకరును, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ వైసువాస్యలగు గారును, సభ్యులుగా నుండుననియు, కార్పొరేషను కమిషనరుగారుకూడ నిండుల కామోదమును తెలిపినందున, శ్రీ సత్యమూర్తిగారు, కార్పొరేషను అధ్యక్షులగు శ్రీ పి. రామస్వామి ముదలియారుగారుగూడ ధర్మకర్తలగా నుండినందున ఈవిషయమై కార్పొరేషనువారి హక్కుల కెట్టిభంగమును రాజులదని ఎంచువచ్చుననియు, కార్పొరేషనువారు నేపీయరు పార్కులో తమకు చెందియున్న భాగమును ఇండులకై యొసంగగోరుచున్నారనియు, దక్షిణభాగమునందలి స్థలము కార్పొరేషనువారికి ప్రస్తుతము చెందియున్నను, ప్రభుత్వము వారిదేననియు, ఈ స్థలమునుగూడ ధర్మకర్తలవేళకు జేయుట కంగీకరించినచో పురజనుల కుపకరించెడి గొప్ప భవన మొందు నిర్మింపబడగలదనియు పట్టిరి.

శ్రీ సామి మహమ్మదుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. డాక్టరు బి. యస్. మల్లయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుత ముపయోగముగానున్న నేపీయరు పార్కునందలి భవనము నిర్మింపబడినచో పార్కు అందమును అతిశయింపజేయవలయును, బోర్డునందు కార్పొరేషను అధ్యక్షులును ఒక సభ్యులై యుండుటగావున ఈ విషయమై ఎట్టిచిక్కులు నుండజోవనియు పట్టిరి.

శ్రీ మాయిల్లగారు తీర్మానము గాత్రేపించుచు ఇది వరలో సుగుణ విలాస సభ వారి నేపీయరు పార్కు స్థలముండే నాటకశాలను నిర్మించుకొనుటకు తావడిగినపుడు సభవారు నిరాకరించుచుండిరనియు, చింత్రాడిపేట పార్కు కదియొక్కటిగాత్రమే పార్కుగా సేర్పడియున్నదనియు, ఎవరో కొందరు పలుకుబడిగల ధనికులకొక కై ప్రజలందరకు ఉపయోగపడునట్టి యిట్టి పార్కును వారికిలేకుండ జేయుట పాడిగాదనియు, ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును తెలిసికొనియుండ లేదనియు, ముందుగా ప్రజలభిప్రాయమును తెలిసికొను టావత్సక్తమనియు పట్టిరి. సభ్యులు ప్రజాభిప్రాయమును కోరుచు, అన్నామలై గారికి కృతజ్ఞతను తెలుపదలచిన పక్షమున స్థలమును ధన మొసంగి కొనుటకు వెనుకొనురాదని పట్టిరి.

శ్రీ బిన్మెడుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈభవన నిర్మాణమువలన పట్టణసౌందర్యము హెచ్చుననియు పార్కులోని స్థలము చాలాభాగ ముపయోగముగా నున్నదనియు ఈ యవకాశమును బోగొట్టుకొనరాదనియు పట్టిరి.

శ్రీ ఆర్. డాక్టరు మాట్లాడుచు మాయిల్లగారు చెప్పినవిషయముతో తామును సానుభూతిగలిగి యున్నామనియు, కాని ఈ స్థలమునందు భవనము నిర్మింపబడినప్పటికిని ఏదైన నాటకసమాజము మొదలైనవారుపయోగించుకొనునపుడు త్వరతక్కినవేళలం దెల్లవుడే ప్రదేశము ప్రజలందరకుపకరించుననియు, ఈయవకాశమును గోల్పోయినచో నాతావున ఆటపాటల కనుపగు భవనమును దేనినైన నిర్మించుటకు కార్పొరేషనువారికి సాధ్యముగాదనియు, ప్రస్తుతము భాగముండే స్థల మధికముగానున్నదనియు, పట్టణసౌందర్యమున కియ్యదితోడ్పడగలదనియు పట్టిరి.

శ్రీ టి. పి. మినాక్షి సుందరం పిల్లగారు మాట్లాడుచు చింత్రాడిపేట పార్కు లోభవననిర్మాణమునకు సంకల్పించెదరుగాని బహుకాములనుండి యనుభవించుచున్న తమ పాకులను గోల్పోవుటకు విచారింపక మానరనియు, నేపీయరుపార్కు విషయములో ప్రభుత్వమువారుగాని, కార్పొరేషనువారుగాని యింతవరకెట్టితీర్మానము వహించియుండలేదనియు, ధర్మకర్త లోభవన నిర్మాణమునకు మరొక ప్రదేశమును ఏర్పాటుజేసికొని యుండిన చింత్రాడిపేట పార్కును సంకల్పించియుండెడివారనియు, పట్టిరి. శ్రీ మినాక్షి ఆంజుల సతిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నేపీయరుపార్కు ప్రస్తుత మున్నవిధముగా పట్టణ లోభవన పాడుచేయుచున్నదనియు, ఈభవనమును నిర్మించినచో అలంకారప్రాయముగా నుండగలదనియు పట్టిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈభవనమును నిర్మించుటవలన చింత్రాడిపేట పార్కు కెట్టి అసౌకర్యములకు లుగకుండునట్లుగాక విజీవాదమాడగలరనియు అహరహమభారతీయములకు విరుద్ధముగా స్వరాజ్యాభివృద్ధియును ప్రతిఘటించుచు వ్యాసములు వ్రాయుచుండు హాయిల్లగారు హతాత్తుగా నొకేమారు ప్రజాభిప్రాయమునకై ఆశురతజేందుట విచిత్రమేననియు, చెన్నపురియందు అన్ని సౌకర్యములుగల చక్కని నాటకశాల యొకటియైనను లేదుగావున ఈభవన మాకొరతును దీర్చగలదనియు, అట్టి నాటకభవనమును ప్రజలకై కార్పొరేషనువారే నిర్మించి యుండవలసినదనియు, అట్లు చేయనిచో నీ తీర్మానమునకై నను ఆమోదించుట విచిత్రమనియు, పార్కులు భవనముల కొనసంగబడుటకు హాయిల్లగారు ఆక్షేపించుచో యూరోపియను క్లబ్బులవారిచే నాక్రమింపబడియున్న విలుడు గ్రాండ్సు, జింఖానా ప్రదేశము, క్రికెటు క్లబ్బు స్థలముల విషయ మేమనియు, ప్రశ్నించిరి. భగవంతునిచే ప్రజల కుచితముగా నొసంగబడిన సమృద్ధ తీరమును బోర్డులబ్బువారాక్రమించుకొనుచుండ హాయిల్లగారి ప్రజాహిత చింత ఏమైపోయెను? సుగుణవిలాస సభవారును మందరము నిర్మింపకుండ నిదివరలో సభ్యులందరమును తెల్పియుండిరనియు, నీ మారును అట్టి ఆటంకములను కలుగజేయకుండుటగాక యని కోరిరి. పిదప తీర్మానము వోటునకు చెట్టబడి హాయిల్ల, శ్రీ టి. పి. మినాక్షి సుందరం పిల్లగారి రుపురమాత్రము ప్రతికూలరతో నామోదించబడినది.

“బంగాళాలకు నీటికొలత యంత్రములు”

పట్టణములో బంగాళాలు మొదలగు కొన్ని గృహములకు మీటరులను జేయుటచే కొందరకమాత్రము ఈవ్యయము విధింపబడుటవలన పట్టణములోని గృహములన్నిటికినిగూడ మీటరులను జేయునంతవరకు యితరభవనముల కుండే మీటరులన్నిటిని తొలగించివేయవలయునని బిషేరు అహమ్మదుగారు రుపపాదించిన తీర్మానము పలువురు సభ్యులచే తీవ్రముగా నాక్షేపింపబడి నిరాకరింపబడినది.

“కార్పొరేషను పాఠశాలలందు మహమ్మదీయ బాల బాలికలకు సర్ మహమ్మద్ ఇక్బాల్, కీలీ శేలీ అల్లఫ్ హుస్సేను అలీగార్ల యొక్కయు, తత్సంబంధమైన ఉరుదూ, తమిళ మహమ్మదీయ కవులు వ్రాసిన బాలీయగీతములను సేర్పవలసినదిగా” బిషేరు అహమ్మదుగారు తీర్మాన ముపపాదించిరి.

“హిందూ బాలబాలికలకు కీలీ శేలీ సుబ్రహ్మణ్యభారతి గారి గీతములను సేర్పవలసినది” అను సవరణను సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి. మొత్తమతీర్మానము విద్యాస్థాయిసంఘమువారి విచారణ కంపబడినది.

పిదప సభ ముగింపబడినది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరుగారు అనివార్యముగా కారణముచే పట్టప్రదానోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించక పోవుటచే “ఛాన్సలరుగారు జయపూరు మహారాజుగారు రాజోవు పట్టప్రదానోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో నంగీకరించిరి. అని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారుగారు వ్రాయుచున్నారు.

HEALTH & VITALITY THROUGH YOGA.
"Yogic Physical Culture"
By Sjt. S. SUNDARAM, Pleader, Bangalore.
A practical Guide-Book in English on Yoga-Asanas, Pranayam and Yogic cure.
All the 20 Asanas are illustrated by Photo Blocks. Paper Bound Re. 1/- Calico Bound Re. 1/8/-
(Reg: POSTAGE AS. 4 extra)
Publishers:—"BRAHMACHARYA" OFFICE, P O Kengeri, Bangalore.

ఆంధ్ర మహిళాసభ, బెజవాడ

భిక్షు తీర్మానము

అమోదకురాలు తాళపత్ర

జ్ఞాన ప్రసూనాంబికారి ఉపన్యాసము

(తూనుకుంట రామస్వామి గుప్తగారి శ్రేష్ఠ పుత్రిక) విధువీనులురాల!

కర్మమునుగూర్చి నేడు మీసమక్షమున నేను ఉపన్యసింప బూనుట కడపసాహసము. మిలా అందరి మహానీయుల రాంధ్రులు, విజ్ఞానసంపన్నులును కర్మదర్శకులును ఆనందవేత్తలును అనే కులునుండగ - ఈ విషయములలో మిగుల కొరతపడియున్న నా నుభవదానము లేచి ప్రసంగమునర్పదలచుటయొక్క యుద్దేశ్యము కర్మభివృద్ధి నాకుగల అభిమానమును మెల్లదించుటకు తప్ప అన్యముగారు. మరియు మీవంటి విద్యవీనులులయొక్కయు (ప్రభావాలి విహించిన దేశసేవకురాండ్రయొక్కయు దర్శనభాగ్యమును సాంధులకే నేనీయవల్యానవ్యాజమున సభావేదిక నెక్కడలవిధిని.

యత్నార్థభూతం తదుపాసితవ్యం

సాంసార్యధా తీరవిహించుమిశ్రం

పాలనీకును కలసియున్నప్పుడు సీక్లను ఒడచి పాలనే గ్రహింపలేక గల పాపలవాడి. తామును గుణదోష మిశ్రితమైన నాయుపన్యాసము నందలి ఆసారములైన దోషములను మన్నించి సారభూతములైన గుణములను గ్రహించి నన్నుకృతార్థత నొందింప ప్రార్థించుచున్నదానను. ఈ క్రియకే సాంసారీకన్యాయ మని పేరు.

కర్మరూపులకు రాజీయ, ఆధ్యాత్మిక తత్వములనుగూర్చి నేనిప్పుడు పద్యసంగీతపరిచి యున్నాను. అందులో ముందుగా రాజీయవిషయము చర్చింపబడవలసి యున్నది. కర్మరూపులకు ప్రతివిద్యకయములవలన మన దేశమునకు స్వరాజ్యము తప్పక వచ్చునని అనేక రాజీయపరిజ్ఞాతలు యిప్పుడెప్పుడంగీకరించుచున్నారు. పాలకు డెప్పుడొట్ట రూపాయలు విదేశములకు పోనీయకుండ చేయగల ఒక అపూర్వమైన మహాశక్తి, రాట్నపుపరిశ్రమములన మనదేశములకు ఆలవడుచున్నది. ఇట్టిపరిశ్రమ మన మిదివరలో అన్యూహిత నాధారపడియుంటిమి. కాని యిప్పుడు మనము స్వతంత్రశక్తిని, రాట్నపుపరిశ్రమ భూభివృద్ధివలన సంపాదించగలుగుచున్నాము. ఎంతకాలము ప్రభు శక్తిహీనులగ నుండుకో అంతకాలము వారు పరాధులై. నీనాడు శక్తిని సంపాదించెదరకో అనాడే స్వరాజ్యమును ఆనంద వించెదరు. అన్నయు, వస్త్రము ఈ రెండును కొంతలేక యుండుట ప్రతిదేశములోను ఆదేశములయొక్క ప్రాతిపదిక హక్కులై యున్నది. అట్టిహక్కులను సంపాదించుకొనుటకై మనము మన స్వశక్తి మీద నాధారపడ గలిగినప్పుడే మనము రాజీయ దాస్యమునుండి విముక్తులము కాగలము. మన దేశముయొక్క రాజీయనిముక్తికి పాటుపడుచున్న సంస్థలు అనేకము గలవు. కాని వీని నన్నింటిలోను అఖిలభారత కాంగ్రెసు సహసభ్యులు ముఖ్యమైయున్నది. ఈ సభ కీసంవత్సరము 'మోటిలాల్ నెహ్రూగారు ఆధ్యక్షులు. వీరి కృషికి తోడ్పడుటకై భారత జాతీయ కాంగ్రెసు సర్కింగు కమిటీయొక్కటి కలదు. ఈ కమిటీవారు విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణ మూలమున స్వదేశీవస్త్ర దీక్షను వ్యాపింపజేయ గోరుచున్నారు. అందుకు వారొక కార్యక్రమమును నిర్ణయించిరి. ఎట్లన,

- (1) కాంగ్రెసు సంస్థలన్నియు స్వస్వంధ నేపథ్యలను ప్రభువ శ్రేణము లేకుండ చేయుకొని వారి నింటింటికి బంపి విదేశీ వస్త్రములను ప్రోగుజేసినవారికి నిలయు కర్మదర్శ వస్త్రములను సరఫరా చేయుటకు ప్రయత్నించవలెను.
- (2) ప్రోగుచేయబడిన విదేశీవస్త్రముల నన్నింటిని బహిష్కరణముగ దహన మొనర్పవలెను.
- (3) విదేశీవస్త్ర వర్తకులకడకేగి వారి నిటువైన విదేశీ వస్త్రములను తెప్పించుకొండ కొరవలెను.
- (4) దొర్లవస్త్రము జరుగదని తోచినయెడల, సాధ్యమగు స్థలములందు విదేశీవస్త్ర విక్రయనిరోధము గావించవలెను.
- (5) వారము వారమునకును కాంగ్రెసు సంస్థలన్నియును గ్రామాలయమునకు బహిష్కరణోద్యమ వివరములను తెలియపరచవలెను.
- (6) బహిష్కరణోద్యమమునకు, రాజీయ - పారిశ్రామిక, కార్మిక, తదితర సంఘము లన్నింటియొక్క సహాయమును పొందుటకు ప్రయత్నించవలెను.
- (7) కర్మదర్శ ఎచ్చట అనుభవమైయుండునో ఆస్థలములందు కర్మదర్శ వస్త్రాలయములను క్రొత్తగ స్థాపించవలెను.
- (8) విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణ సంఘము చేర్పరచి ధనమును పనులను చేయవలెను.
- (9) రాష్ట్రీయ కావనసభలయందును కేంద్ర కావనసభల

గుంటూరుమండల రాజకీయసభ

27, 28, 29 తేదీలయందు మంతనవారిపాలెమునందు సమావేశ మగును

మండలములోని కాంగ్రెసువాడు తెల్లగు విచ్చేయ ప్రార్థితులు

ఇట్లు: ఆహ్వానసంఘము.

యందును ప్రభుత్వమునాడు కర్మదర్శని కొనవలెనని తీర్మానములు గావించవలెను.

(10) విదేశీవస్త్రములపై పన్ను సభకము చేయవలెనని తీర్మానములు గావించవలెను.

ఈ ప్రకారము కార్యక్రమమును సాధించవలెనని అఖిల భారత విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణ ప్రచారక సంఘ కార్యదర్శి గారైన జయరామ్ దాస్ డాల్ రామ్ గారు ప్రకటించియు న్నారు. మరియు 8 గంటలకు వరసగా పనిచేసినచో 12 నెంబరు మొదలు 20 నెంబరు నూలు 16 పేలగజముల దారమును తీయగల రాలుమును తయారుచేయువారికి ఒక లక్షరూప్యములు ఒహమతీయబడునని మహాత్మా గాంధీగారు ప్రకటించియు న్నారు.

దేశీయము కిని ఈ ప్రకారము ప్రజలు తమ స్వశక్తిమీద నాధారపడి పాదించవలెను. గాని పర్కారువారి దయాదాక్షిణ్యముల మీదను పార్లమెంటు సభ్యులమీదను ఆధారపడి ప్రయోజనముండనేరదు. ఇంగ్లండులోని వివిధ రాజీయపక్షములవారికి ఇంగ్లీషి యల్ మతము ఆపహించియున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. మొన్న జరిగిన పార్లమెంటు ఎన్నికలకు జూడ వీరిలో నే పక్షమువారి కిని భారతీయులకు స్వేచ్ఛనొసగుపట్ల పట్టుదలలేదని గ్రహించవచ్చును. లేదని పక్షమువారుకూడ నిట్టి లక్ష్యమునే పెట్టుకొని యున్నటుల లేదనిపక్ష తీర్మానములని పేరుపడిన సాక్షిగా గాని ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. కాన దేశము లిట్టి రాజీయ వేత్తలపై నాధారపడక మహాత్మాగాంధీగారి కర్మదర్శి తోపదేశమును పాటించుట పాడియగును. ఆయన యుపదేశించు కర్మదర్శ మహామంత్రము నోపేంజర్మతోపాటు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు, అధినివేతస్వాతంత్ర్యవాదులు, స్వరాజ్య వాదులు, లిబరల్ వాదులు, మితవాదులు, జన్మ సుపక్షమువారు, బ్రాహ్మణ పక్షమువారు, బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు, ఉద్యోగులు, నిరుద్యోగులు, ఉత్తరాదులు, దక్షిణాదులు, స్త్రీలు పురుషులు మున్నగు తొరతవ్యములు లేక అందరకును అవకాశ చరణయోగ్యమై యున్నది.

కాని కొందరి కింకన కాన్సిల్స్ వ్యామోహము తీరలేదు. ఉద్యోగనాంధ్ర జరుగ లేదు. ప్రభాంతమైన నిర్మాణ కార్యక్రమమున బుద్ధినించుటలేదు. స్వదేశీవస్త్ర దీక్షలో నమ్మకము కుదరలేదు. ఈ కారణముల చేతనే స్వరాజ్యవాదు లింకను యును. యల్. టి. లకు కొరకు పెనుపొడుచున్నారు. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఎంటి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు సహితము మంత్రపదవులకై మంత్రాలోచనలు కావించుచున్నారు. ఇకను మితవాదుల సంగతి వేరుగ చెప్పవలసిలేదు. మహాజర్మ, పిటిషనులు, రాయబారములు, మున్నగు సన్నాహములతో బహులుదేరి గవర్నమెంటు గృహమంత్రివారముల యొద్దచేతుల కొడించుకొని నిలుపుతెములు పుచ్చుకొనవలె నని చెప్పుచు తమ ప్రాతపద్ధతినే పట్టుకొని వేలాడుచున్నారు. హిందువులకు శ్రావణబహుళ అష్టమివాడు ఉట్టపండుగ (కృష్ణాష్టమి) నచ్చును. కాని స్వరాజ్యవాదులకు ఉట్టపండుగ పోయి, ఓట్టపండుగ నచ్చినది. అదినమన వారికి ఎక్కడలేని యుల్లాసము, సంతోషము. "అయ్యో! ఓటియండి, అమ్మా! ఓటుభిక్ష పెట్టండి" ఈవిధముగ పురవీధుల ప్రవేశించి; గృహవాళ్లలో జోరబడి సంభావన బ్రాహ్మణులవలె యడమానులను, వారుబాధించేబాధ వర్ణనాతీతము. ఈబాధపడలేక ఓటర్లు తమయింటికినచ్చి అడిగిన ప్రతివానికి "నా ఓటు నీకే, నానోటుమున్నాటికినీకే" అనిచెప్పి తుదకు పోలింగునందు వేరొకనికి నోటు నిచ్చుటయో లేక తాను మొగమును తప్పించుటయో జరుపుచున్నారు. ఈ ఎల్లక్షణలో ప్రతి అభ్యర్థికిని అయిదారువేలరూపాయలకు తక్కువ లేకంక భర్త అగుచున్నది. ఇంతధనమును, కాలమును, శక్తిని, కర్మదర్శి త్రి విశ్రయములమీదను వినియోగించినచో ఎంత ప్రతిఫలము కలుగకయ్యుండును? రాటును బట్టుకుంటే రాజ్యమువచ్చునా! అని యింకను అనేకులు పరిహాసించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము మే, జూన్, జూలై నెలలో కర్మదర్శ ఉద్యమము తీవ్రముగా జరిగి యుండుటచే, లాంకెష్టర్ మిల్లులకు ఒక కోటి రూపాయల వత్తము ప్రాప్తించినదని ఆంగ్లేయపత్రికలు ప్రకటించియున్న సంగతి తమ రెగిరియేయున్నారు. మరియు టోరీపార్టీవిధానమున కొద్దికాలము పరిపాలన జరుగుచో ప్రభుత్వమువారు భారత దేశమును కొల్పోవలసివచ్చునని బ్రిటిషు యుద్ధమంత్రులైన టూంసెగారు తెలుపుచున్నారు.

రాట్నపరిశ్రమము ఆంగ్లేయ రాజ్యాంగవేత్తలకు సింహస్వప్నమగుచుండగా, కాంగ్రెసువాదులు కొందరు కర్మదర్శనిని నిరాశనొంది, కావనసభల కెగ్రాబాక యత్నించుచుండుట బహుచోద్యమగమన్నది. సంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియగు కిరణ్కేరాయంగారు ఆనందబజారు పత్రికలో నొక యాదానును ప్రకటించిరి. ఎట్లన:-

"రాజీవు లాహోరు కాంగ్రెసు సభయందు సంపూర్ణ సహాయనిరాకరణము ఆనంద మని తీర్మానింపబడెయెడల, కావనసభాసభ్యత్వము ప్రయోజనకర మని భావించెడి ప్రాత స్వరాజ్యపార్టీని పునర్వ్యవహరించుటకు గట్టి ప్రయత్నములు చేయవలసివచ్చును." అని వారు ప్రకటించిరి. కాంగ్రెసు కాన్సిల్ పార్టీ వాయోకు డు జె. యన్. నేనగ ప్రకారు పై ప్రకటనను ఖండించుచు నిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అమలులోనున్న ప్రభుత్వ చక్రము ఎంతటిని సుంభంపజేయుటకై సహాయనిరాకరణాస్త్రమును ప్రయోగించుటకు దేశమంతయు ఒక్కమట్టుగా నడుములు బిగించవలసిన అత్యుగములో, ఏ వో కొన్ని ఆధికారపదవులను సంపాదించి వేరవరుకొనవలెనని సంగరాష్ట్రములోని పురుషపుంగవులు భావించుటలెల్ల దేశబంధులైన సీ. ఆర్. వాసుగారి ప్రతిష్ఠా భంగపరచినవార మగుచున్నాము" అని నెలవిచ్చిరి. ఈవాక్యములు కాన్సిల్ ప్రకటనవాదుల వ్యామోహమును పటాపంచలు చేయగలవనుటకు సందియములేదు. ఈ చర్యను బట్టి గ్రహించవలసినదేమనగా, కర్మదర్శను వదలిన యే రాజకీయోద్యమమిగాని హిందూ దేశ దాస్యమును తొలగింప జాలదని స్పష్టపడుచున్నది.

ఇంతవరకు కర్మదర్శని ఉపదేశమును రాజకీయతత్వమును విమర్శించితిమి. ఇకను రాట్నమునందు గల ఆధ్యాత్మికతత్వమును తేలికొనవలసి యున్నాము. మానవునకు తరణోపాయము లనేకముగలవు. కర్మయోగము భక్తియోగము జ్ఞానయోగము, ధ్యానయోగము ఈ నాలుగుయోగములలో దేనిచేతనే మన ఆత్మను వాదంపవచ్చును. కాని వీనిలో ధ్యానయోగమే శ్రేష్ఠమైనదని తత్వవేత్తలు తమ యనుభవమును వెల్లడించిరి. ధ్యాననిర్మల నాభ్యాసాత్మకత్వశక్తి మాంజన" ధ్యానముచేతనే నన్ను చూడగలరు అని ప్రమాణము. అందులో ప్రణవధ్యానము ఆపలో మనభూతికి సాధనభూతము. ప్రణవధ్యాన మనగా జిహ్వా, కంఠము, బొమ్మయము వీనియం దెంతమాత్రము చలనముగలగకయే మూలాధారమునండి సహస్కారమునరకు, తదేకరూపముగ ఓమ్, ఓమ్, ఓమ్. అని నాదమును మానసికముగ జేయుచు, ఆ మనస్సును ఆవాదమున లయమొనర్చి తాను, తానగ నిలిచిపోవుట అనగ తత్వయోగ్యము నొందుటయే ఈనాదము. ఎట్లుండుననగా, దేవాలయములో మనము పెద్దగంటను కొట్టినప్పుడు, ఓమ్ అను నాదము, తైలధారవలె తేలతేలక యుండునట్లుండును.

తైలధారావివాదాన్ని ఉద్గ్రస్తుంటూనివాదనతో, అనాద్యం ప్రణవప్రాద్య, యస్మదేవదేవదేవతో, అని ప్రణవనాదముయొక్క స్వరూపము, శాస్త్రములో నిర్ణయింపబడినది. ప్రణవమొక మహాస్త్రమగుటయేగాక, అయ్యది సర్వమంత్రములకును ప్రాణాధారమై, ఉత్తమమై యున్నది.

(1) ' పర్యేయం చైవ మంత్రాణాం ప్రణవః ప్రాణ ఉచ్యతే' మరియు

(2) ఓంకారస్వర్య మంత్రాణామైతయః పరికీర్తితః॥ అని ప్రమాణములు కలవు.

ఓంకారజపము, సంసారబంధములనుండి తొలగించి ఉపాసకులకు ఆత్మనిర్దిష్ఠిని కలిగించును. మనము రాట్నమును ద్రవ్యుటచే ఓం, ఓం, ఓం. అని ప్రణవ గుంకారము మన శ్రవణేంద్రియమునకు వినబడి, ఒకవిధమైన హాయిని కలుగజేయుననుట ఎల్లరకును తెలిసినవిషయమే. ఇట్లు పదేపదే రాట్నమును త్రవ్వటవలన అనేకాపురుషులగ ప్రణవస్వని మనమనస్సుకు తగులుచు మనస్సు నిర్విషయమై చిత్తము వృత్తిరాహిత్యమై ఆత్మలో విలీనమగును. ఇదియే కై వల్లభిద్ధి. కాన రాట్నపరిశ్రమను శ్రద్ధతో జరుపువారికి ఇహలోక సంబంధమైన ఆర్థికనీధియేగాక పరలోక సంబంధమైన ఆత్మనీధి కూడ గలుగును. నూలునడుకుట బహుకాల మధ్యసించిన యెడల ఆనన నిద్రకుదురును. దీనివలన హృదయనిశ్చలత్వము కలుగును. నాదీశుని కూడ ప్రాప్తించును. నడుకుచున్న నూలునందు చూపుచు లీనమొనర్చినచో లక్ష్యనిధికుదురును. మరియు, ఒకేపనియందు

దీని కలిగియుండుటచే నానాభేదము నొందును. కాని రాత్రి మును తిప్పుచే, మనకు అసాధ్యమైనది, మానసిక-అత్యంతము ఈ మాదును కలిగి తద్వారా అత్యంత ప్రాప్తిచేయుచున్నప్పుడును, ఇహలోక జీవితమునకు సంబంధించిన ఆధికసమస్య పరిష్కారము ఆచరించుచున్నప్పుడును రాత్రియు ఉభయతరము కాబోలదని ఎవరు చెప్పరావలసిందే? ఈవిచారణలన కద్దరునందు ఆధ్యాత్మిక శక్త్యము ఇమిడియున్నట్లు నిరూపించుచున్నాము.

కద్దరుయొక్క ఆధికరాజకీయ శక్త్యముతో మాకుపనిలే ననియు పౌరమార్గిక శక్త్యమే మాకు విశ్వాసపాత్రమనియు వాచించుచున్న పూర్వాచారపరాయణులు, పై తెలిసిన ఆధ్యాత్మిక శక్త్యమును రాత్రి మునందు చూడగలిగియు, వారు ఏల కద్దరు పౌరమనకు విముఖులైయున్నారో నునకు సమాధానము చెప్పవలసియున్నాడు. వేదములో నుంటేగాని, ధర్మశాస్త్రము కాస్తేగాని, పురాణాంతోధేగాని, శిష్టలాపితేగాని మేము కద్దరును తామునీ పూర్వాచారపరాయణులు గర్జించుచున్నామని గదా, ఈ క్రింది శాస్త్రప్రమాణములను గమనింపుడు.

(2) సర్వోత్కృష్టమైన బ్రహ్మవిద్యను వేదాంతులు బ్రహ్మ మూర్తిలయల నా పాధించినట్లు అతి మన్నితములైన సప్తములను పూర్వము తంతుకాదులు కార్యసూత్రముల నలన నాధించిరి. బ్రాహ్మణ్యపురో ఆత్మను పరిష్కరించి ఆత్మను తిన్నప్పుడు తిత్వజ్ఞులు పోగొట్టుచుండునను సప్తములతో దేహము నలంకరించి తంతునాయులు మానవును కావలెనుండెను. వేదములు పుట్టినప్పుడే దారములు పుట్టినవి. గాయత్రీ బ్రహ్మమూర్తిమని పేరు. దారముతోచేసిన జంచునకు యజ్ఞమూర్తిమని పేరు. ద్వితీయ గాయత్రీ ప్రతిపాదకమైన జంచును భుజస్కంధమున ధరించి తనద్యుత్యయను ప్రకటించుచున్నాడు. వేదములో జత-ప్రత్యేకములు, పడుగు పేకలపపయోగించి యున్నాడు.

నాహంతుంతుం నవిజానామోమః | ఋగ్వేదము అనగ, ఆహంతుంతుం నవిజానామి - నేను పడుగును చేయుట తెలిసికొనలేదు. నవీతుం - నేను తిన్నాను చేయుట తెలిసికొనలేదు. సురతే అతమానా - స్వర్గచేసితివారు, యం, యంతు - దేనిని చేయుచున్నారో దానిని, న - తెలిసికొనుట లేదు. మరియు

న, ఇతంతుం సవిజానామోమః | సప్తావ్యక్తా, వదాతి | అనగ, సప్తావ్యక్తంతుం విజానామి - వాడు నిశ్చయముగ పడుగుచేయుట తెలిసికొనచున్నాడు. మరియువాడు, ఋతుభా - సప్తయగ, సప్తావినదాతి - భాషణము చేయుచున్నాడు. మొదటి మంత్రములో స్పష్టపరచిన తెలియనివాడు తంతున మంత్రములో నిర్ణయపరచిన తెలిసినవాని యుద్ధికు వెళ్లి, వానికి శిష్యుడై, తంతునాయు విద్యను నేర్చుకొనుచున్నాడు అని తార్కాణము. సప్తములు నేయువిద్య ఈ ప్రకారము వేదకాలము నుండియు గురుశిష్య పరంపరగా వచ్చుచున్నట్లు ఆధ్యము సుస్పష్టమగుచున్నది.

2. వేదకాలమున స్త్రీలకు శకుపాషణ నూలుచుడికి వస్త్రములు నేయుట, యీ రెండును ముఖ్యకర్మములై యుండెను.

3. ఆకాలమున గృహముజనులను తల్లి చంద్రులు పడుచుండెను. సప్తములను నేసి యిచ్చుచుండెరి.

4. ఆకాలమున వేదభక్తులను వారు తమ యన్ను వస్త్రములను తామే స్వయముగ చేకొనివలెనని విధియుండెను. కాని పడుట నాశ్రయించారు.

5. మరియు, యజ్ఞము కొరకు, సంస్కారము కొరకును, పుట్టిబడి కొరకును, సామాజిక రాజకీయ మహోత్సవములకొరకు ఆత్మలు భిన్న భిన్న వస్త్రములను ధరించెడివారు. ఇప్పటి కాలపు శ్రోత్రియు లేకారణముననో, సర్వాసమముల యందును, 1702 నెంబరు మ్యాంజెట్టు మిల్లతప్ప వేరే ప్రభును తాకుటలేదు.

6. స్త్రీలు తమ భర్తలకు స్వయముగ వస్త్రములు నేసి యిచ్చునట్లు వేదమున ప్రమాణములు గలవు.

వేదప్రమాణము లిట్లుండ పన ధర్మశాస్త్రములలోనూ ఆకాలమున గౌరవకుటుంబ స్త్రీలకు సహితము వదులు నేయుట తమనోపాధివృత్తిగా నుండెను. భార్యకు జీవన మేర్పాటుచేయక భర్త దేశాంతరగతుడైనప్పుడు భార్య నూలుచుడికి జీవించవలెనని మనుస్మృతి బోధించుచున్నది.

7. విధాన ప్రాసీతేవృత్తిం శిశేన్నియమ మాస్థితా ప్రాసీతేవృత్తిభాయైవ శిశేన్నియమ నర్మితైః | (మనుస్మృతి 9-75)

ఈశ్లోకమునకు, పట్టాకభట్టాచార్యులు ఇట్లు వ్యాఖ్యానమును వ్రాసియున్నాడు.

“భుక్తాచార్యదాదిదత్వా, పత్యే దేశాంతరగతే దేహ ప్రసాధన పరగృహ గమనసీతా శివేత్. అదత్వా పునర్గతే మాత్ర నిర్వాణాదిభిరనిందిత శివేత్ శివేత్ || అన్నము వస్త్రము మొదలగునవి నొసంగి భర్త దేశాంతర మేగనని భార్యవం

టికి ఆలంకారములు చేసికొనుట, పొరుగిండ్ల కేగుట, ఈ పనులను విడిచి జీవించవలెను. అట్లు తనకేదయు నొసంగక, భర్త దేశాంతరమున కేగునని, నూలు వదులు మున్నగు గౌరవ వస్తువులచేత జీవించవలెను.

మాత్ర నిర్వాణాదిభిః - అని వ్యాఖ్యకారుడు తెలిపినప్పుడు, నూలు వదులుటయే, అని స్పష్టమగును.

8. భార్య యొక్క నిత్యకృత్యములలో వదులుట, నేయుటనూడ యున్నట్లు వాత్సల్యమున ఋషి కామ మాత్రములలో భార్య అధికరణమున తెలిపియున్నాడు ఎట్లనః - భోజనానశిష్టాగ్రసా ద్యుత కరణం తథాతైల గుడయోః కార్యాసమ్యచ మాత్ర కర్తవ్యం మాత్రసంహనం బ్రవసికాయ వ్యయ పిండికరణమితి విద్యాత్ |

అనగ, భోజనసమయమును గుపయోగించగా మిగిలిన గోరసము (చెన్న) నుండి నేతించేయట. అటలనే, మానె బెల్లమును తయారుచేయుట. ప్రతినుండి దారమును వదులుట. ఆ దారముతో వస్త్రములను నేయుట. దినచర్యయందు ఆదాయ వ్యయములను చేర్చుట. వీటిని భార్య తెలిసికొనవలెను అని అగము.

(9) తనకునూరై వివాహకాలమున కన్యాదాత అల్లుడను దీక్షావస్త్రములను సమర్పించు ఆచారము కలదు. వరునకీ వస్త్రదానము, మధుపర్క పూజాకాలమున శిష్యులు జరిగించుచున్నాడు.

“యాయాక్రిమ్యనూరై కన్యాదానాంగ త్వేన వరంబుధు పర్కేణ పూజయిష్యే” అని కన్యాదాతయొక్క సంకల్పనం తరం దీక్షావస్త్రదానము జరుగుచున్నది. ఈ దీక్షావస్త్రములకు యజ్ఞ వస్త్రములనియు పేరుగలదు. వివాహమునది ఒక మహో యజ్ఞము. అట్టి యజ్ఞ కాలమున నీయబడుటచే వీరికి యజ్ఞ వస్త్రములని నామంబడిరి. ఈ యజ్ఞవస్త్రములు ఎగ్గుల మీద చేతితో నేయుబడినవిగా యుండవలెనని విధిగలదు.

యజ్ఞ వస్త్రకేతః - అని వేదమునందు కలదు. సామ్యపాంశి సవతాన ఉత్తే, ఉ సాసానక్ర వయ్యే సరణ్యతే తంతుం తతం సంవయన్తి సమీచీ యజ్ఞ వస్త్రకేతః సుదుషే పయన్వతీ.

(ఋగ్వేద, 2 ఆధ్యాయము) అనగా యజ్ఞ వస్త్రములను తయారుచేయుటకు వ్యాపించియున్నటుంటి ఎగ్గును కలసిమెలసి నేయు సాత్రస్త్రములతో ఉత్తేపక్షీరము నిచ్చెడి ఆనంద దాయకమైన ఉదయస్త్రీయును సాయంకాల స్త్రీయును మాకొకట ఉత్తమకావ్యములను చేయుచున్నారని ఇట్టి దీక్షావస్త్రములను వహించుట ఒకరినొకరు ప్రేమపూత్రములచే తయారుచేయుచుండెడివారు.

సాసానక్రవస్త్రీ భీతతంతన్వః స్యాన్ ముపస్యతాత్. (అథ - వేదం) అనగా, ఏది భార్యచేసిన వస్త్రమునకున్నదో ఆ వస్త్రము మా కొకట శుభదాయక మగునగాక అని భర్తచెప్పుచున్నాడు. దీనినిబట్టి, వివాహకాలమున భర్తధరించవలసిన దీక్షా వస్త్రములు భార్యచే తయారు కావలెననియే, అయంగళము నేహునని అర్థము స్ఫురించుచున్నది. తన భర్తకొరకు వస్త్రములను నేయు పత్రిత్ర తన హృదయమందలి ప్రేమపూత్రములతో మెదిలి నేయుచున్నది. దీనివలన సతీపథుల పరస్పర ప్రేమ నిర్మలమందును. ఈ కాలమున వివాహము జరుపుకొనుచున్న వధూనరులలో ఎందరు ఈ ప్రకారము రాత్రి పు నూలు న స్య హస్తములతో తయారుచేసి తమ క్రియులను దీక్షావస్త్రములను నేసి, యిచ్చి వైదికధర్మమును నిలువబెట్టుచున్నారో తెలియదు

ఆకాలమున వదులుట సాధారణమైన చేతిపనియైనను, అయ్యది బహుపవిత్రమైన కార్యముగ నెంచబడుచువచ్చెను. ఎట్లనః -

1. శ్రీ మహావిష్ణునకు సుతంతునియు తంతువర్ధనుడనియు నామములుగలవు.

2 కవి అగ్ని దేవుని ఆవాహనము చేసినప్పుడు పురాతన తంతువును వడుకవలసినదని ప్రార్థించినాడు.

3. జీవితము సాగుటయును, మానవజాతి నిరంతరముగ పెంపొందుటయును, బాగుగ వడికినదారముతో పోల్చినారు.

4. తంతులు తమంతయు ఆంతరింపక పరంపరగా సాగుటను, వడికినదారము సాగుటతో పోల్చి తెలిపినారు. ఎట్లన.

“ప్రజాతంతుం, మాన్యం త్వేన్యతీః - అనగా సంతాన మాత్రమును త్రెంపవలగు అని పలికిరి.

5 అధర్వాణేదములో తలగుడ్డ ఉడ్డీమనుని పిలువబడెను.

6 తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణములో సువర్ణవస్త్రము ఉని హరింపబడెను.

7. ఋగ్వేదములో మరుతులు బంగారుసాదిగిన వస్త్రములను ధరించునట్లు వర్ణింపబడినది.

8. భాగ్యవంతుల సన్ననిధోవతులు ప్రావారములని పిలువబడుచుండెను.

9. స్త్రీలు మొలను ధరించుకానికి అంతరీయమనియు, పైన మేలిమునుగుగా నేసికొనుదానికి ఉత్తరీయమనియు పేర్లు

10. దేవతార్చనలయందును, స్త్రీలనోములు నైమిషలయందును ఉపాసకులు తమ ఇష్టదేవతలకు జరుపు పోడకోపచార పూజలయందు అర్పించు వస్త్రములు సువర్ణవస్త్రములనియు, బంగారు మొదలగు రంగులుగలవనియు తమచే తయారు చేయబడినవినియు అర్చకుల మంత్రమున చెప్పుదురు. ఎట్లనః -

స్వర్ణాంబలం, స్వర్ణవిచిత్రోభితం, కాశేయయగ్ధం, ఋకలిప్తంయయా, దామోదర ప్రావరణ్యహోణ, మాయాచల ప్రావృతదివ్య రూపం |

అని చెప్పి “వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి, అని వస్త్రావసారము గావించెదరు.

11 ఇట్లనే యజ్ఞోపవీతోపచారము చేయునప్పుడు ఆ యజ్ఞోపవీతము న స్వతంత్రములచే, చేయబడినదనియు, ముత్యములు రత్నములతో మార్మబడినదియు అనుఅర్థముగల మంత్రమును చెప్పుదురు. ఎట్లనః -

సువర్ణతూతూర్భా, యజ్ఞమూత్రం, మత్తాఫల మూర్త్యులైకేతరశ్చే | గృహోదకద్వ త్ప్రీత ముత్తరీయం స్వకర్మమూత్రం ధరతే నమోస్తు || అని యజ్ఞోప వీతోపచారమును గావించెదరు.

(12) ఇవిగాక స్త్రీలు వరలక్ష్మీవ్రతమునున్నగు నోములు సలపనపుడు పూజానంతరమునను తోరగ్రంధిపూజ గావించి తొమ్మిదిమట్లువేసిన తోరములను తమ హస్తమున ధరించెదరు. ఆనూత్రిము స్త్రీలు స్వయముగ తయారుచేసిన నూలుతో నిర్మింపబడెను. అట్టి నూత్రిధారణమువలన స్త్రీలకు శుభమును పుత్రపౌత్రాభివృద్ధితోగూడిన సాభాగ్యమును నేకూగునట.

కమలాదైనమః - ప్రథమ గ్రంధింపూజయామి..... హరినల భద్రాయనమః నమః గ్రంధింపూజయామి. బద్ధామిదక్షిణోత్తే నమమాత్రం శుభప్రదం | పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిం చ సాభాగ్యం దేహి మేరమే || అని తోరగ్రంధి పూజామంత్రమును చెప్పెదరు. మరియు.

(13) వివాహకాలమున పడుచు పడువునకు మంగళస్తూత

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్.,

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు

ఈక్రింద నుదహరించిన పరతులమీద పుచ్చుకొనబడును

రు. 10,000 అంతకుపైన మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5 చొప్పునను
2 వత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5½ చొప్పునను
అంతకు తక్కువ మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 4½ చొప్పునను
2 సంవత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి 5 చొప్పునను

వడ్డీ యివ్వబడును.

విద్యా సాగర పండ్యా,
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు శైతలరీపేర వ్రాయవలెను.

మును తన స్వహస్తముతో తయారుచేయవలయునన్నాడు. అట్టి నూత్రమును శ్రీధరించుటచే భర్తకు సంపూర్ణ ఆయువును భార్యకు శుభమును కలుగగలను. నూత్రధారణ మంత్రము యొక్క అర్థమును తెలిసికొనుడు.

మాంగల్యతంత్రుగాఽనేన, మమశివన హేతునా!

కంఠేబద్ధామి శుభగే త్వంజీవ శరదశ్శతం॥

ఇంక పురాణేతిహాస కాలమున పట్టు దుహులములను పలువిధములైన ఖడ్గ వస్త్రములను వాడుకలోనుండెను.

(ఎ) వాల్మీకి రామాయణమున బాలకాండలో సీతకు ఉత్తమ వస్త్రములును విలువగలదుహులములను యుండినట్లు చెప్పబడినది.

(బి) మహాభారతమున సభాపర్వములో యుధిష్ఠిరవక్రవైరికి భరతఖండములోని వివిధభాగములనుండి వచ్చిన సామంత రాజులు బంగారపు సరిగలములుగల బట్ట వస్త్రములు కానుక లిచ్చినట్లు వ్రాయబడియుండెను.

(సి) కొన్ని బౌద్ధ శాసనములబట్టి, రాజులు సహితము తమ భవనము సేతగాండ్ర సంఘములలో నిలువజేయుచుండినట్లు తెలియుచున్నది.

(డి) నారదస్మృతి వ్రాసినకాలమునకే కళాభిజ్ఞులగును వారియొద్ద పనిచేయుకొను వాలంటీర్లగును నిబంధన లేర్పడియున్నది.

(ఇ) కాటిల్యుని అర్థశాస్త్రమున, రాజులబుంబములలో చూలవడికించి సేయించుటకు నూత్రాభ్యుదయ ఉద్యోగిని నియమించి పని నిర్వహించవలెనని శాసించబడినది.

(యస్) శుక్రనీతి-వస్త్రపుడను ఉద్యోగియొక్కయు, అతడు చేయవలసిన పనులయొక్కయు నిర్వచనము తెలుపుచున్నది.

ఈవిధముగ శ్రుతిస్మృతి పురాణేతిహాసములలో నూలు పడుకుట, వస్త్రములకేయట, స్వధర్మమునియ్య, అపవ్యాదరణి యనునియు ఖంటాభూషణముగ విధింపబడియుండ, చీటికి మాటికి (కాస్త్రం) అని గగ్గోలుపెట్టు పూర్వాచారపరాయణులు కొందరు కద్దరు వస్త్రధారణమునకు విముఖత్యము జూపుటయుండు గల అర్థము బోధపడుటలేదు. ముక్కు-పొడియుండు పూర్వాచారపరాయణులకు గల అభిమానమును కద్దరునందు మాపగలిగినదో, యీసరికి హిందూదేశ ఆధికసమస్య పరిష్కారమై యుండెడిది. నశ్యములేనదే, వారు నిమిషమైనను నిలువలేరు. అట్టి నశ్యమును పీల్చుటకు కాస్త్రప్రమాణము కలదానని, ఒక గాంధీబోపి మనిషి ఒక కాస్త్రాలవారిని ప్రశ్నించగా ఆయన ఈ ప్రమాణమును చెప్పిరి.

నశ్యదానం మహాదానం, అత్యంతం ప్రయత్నమే!

అన్యథా పతితం విద్యాత్, దాతానుపు ప్రతిగ్రహి॥

అనగా ముక్కు-పొడిని దానముచేసినవాడు మోక్షోపమాన దాతలకంటె గొప్పవాడు. కాన అట్టి దానములన నాకు కాంతి కలుగుగాక. ఇతరదానములు గావించినవాడును ప్రతిగ్రహించిన వాడును ఉద్ధయలును నరకముజేందురు. అని అగ్రము నిన్ను నొకళ్ళోకమును కాస్త్రాలవారు ప్రమాణమునిచ్చిరి.

మరియొక ఘనాపాతి పండితుడువచ్చి నశ్యముయొక్క మహిమను వేదము వేదోల్లే నక్కాణించుచున్నదని వాదించుచు ఏతావా నశ్యమహిమా!

అత్యోహ్యయాగశ్చ పురుషః॥

ఆ ని తై త్తి రీ య ము లో ని వా క్య ము నకు "న శ్య మహి మా" అ న గా ము క్కు పొ డి యొ క్క మహిమ, ఏతావా=ఎంతగలదో, ఎక్కింప తరముకాదు అని అగ్రమునుచెప్పి, ముక్కు-పొడియొక్క అత్యంతము కాస్త్రాలవారుచే పోషింపబడుచుచున్నాడు. చిత్తగించితిరా! ఈ పూర్వాచారపరాయణులకు ముక్కు-పొడిమీద ఎంత అభిమానముగలదో:—పూర్వకాలమున సహగమన నిరోధింపబడునను అడ్డుపడినది- ఈ పూర్వాచారపరాయణులే! ఇటీవల రజస్వలసంతర వివాహశాసనమును నిరోధించినదియు ఈ పూర్వాచారపరాయణులే! శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి అలంకము కలుగజేసినదియు ఈ పూర్వాచార పరాయణులే. యజ్ఞ మనందు పశుహింస పనికిరానిది నక్కాణించువారివాదమును ఖండించుచున్నవాడను ఈ పూర్వాచారపరాయణులే. ఇప్పుడు వేదకాస్త్రాలవారిమీదమైన ఖడ్గసూత్రానికి సహాయనిరాకరణ మొనర్చుచున్నదియు ఈ పూర్వాచారపరాయణులే. వేదకాస్త్రపురాణేతిహాసములలో ఇన్నిప్రమాణములను కనుపెట్టినపిమ్మటనైనను వర్ణాశ్రమధర్మపరాయణులమని చెప్పుకొను ఈపూర్వాచారపరాయణులు, తమ సరంగి దుస్తులను నడవకయుండుట కదునాహసము. సీమగడ్డను ఎదులక పోవుటయేగాక, ఈపూర్వాచారపరాయణులు మరియొక అపచారమునకుకూడ పూనుకొనుచున్నాడు. 1 వ ఆక్టోబరు తేదిన శారదాబిల్లు ఆమోదించబడి చిట్టరాపముదాల్చినందున, టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యర్, యం. కె. ఆచార్య మున్నగువ్రము

తొమ్మిదవ రెడ్డిజనమహాసభ, కడప

ఈ సవంబరు నెల 23 - 24 తేదీలకు నరియగు శుక్ల సంవత్సర కార్తీక బ 7 - 8 తేదీ ఆదివారములందు హైదరాబాదు శ్రీయుత రావుబహద్దర్ యస్. వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున కడపపురమున తొమ్మిదవ రెడ్డిజన మహాసభను జరప నిశ్చయింపబడినది గనుక తాము తమ సన్నిహిత రెడ్డిశిరోముఖులతో సభకు దయచేసి కార్యక్రమములో పాల్గొని నభను అఖండవిజయవంతము గావించ బ్రార్థించుచున్నాను.

కే. కొటిరెడ్డి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

తొమ్మిదవ రెడ్డిమహాసభ, కడప

కార్యక్రమము

23-11-29 శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు మన గాల రాజాగారు శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాజా వాయని వేంకటరంగారావు బహద్దరువారు సభాప్రారంభ మొనర్చుట.

సాయంత్రము 8-30 మొదలు 9-30 గంటలవరకు మహాసభ, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని, అధ్యక్షుని ఉపన్యాసములు.

సాయంత్రము 9-30 గంటలకు విషయనిర్ణయసంఘసమావేశము.

24-11-29 ఆదివారము ఉదయము, 8-30 మొదలు 11-30 గంటలవరకు మహాసభ చర్చలు-తీర్మానములు.

సాయంత్రము 2-30 మొదలు 6 గంటలవరకు మహాసభ చర్చలు-తీర్మానములు.

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము. నిందనసమర్పణములు ముగియెను.

ప్రథమ కడపమండల యువజన మహాసభ

కడప మున్సిపల్స్ హాలులో 24-11-29

ఆదివారము జరుగెను

ప్రారంభము:—అల్లూర్ హిందూభాషాగారు ఎం. ఎల్. సి. అధ్యక్షులు:—అల్లూర్ గోవిందాచార్యులుగారు జాతీయపతాకాల్పనము హిందూభాషాగారిచే జరుపబడును. యువకులు అభినామ లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థించుట. ఆహ్వాన సంఘము.

అగ్నిలో నేయిహాసకాలిది, అయ్యన వల్లూరుకుబురము ఎట్లు అభ్యుద్ధిజెందునో అట్లే యీ కౌశికలను తృప్తిపరచిన కొలదియు చేరునుగాని తేడగవు.

శబ్ద, స్వర్గ, రూప, రస, గంభీరమునెడు విషయాలను మనజాని పంచేంద్రియములు వెళుమలై యున్నవి. అందులో రూపము అను మోహపాశముచేనే త్రేంద్రియము బంధింపబడి వేహి మిలల బాధపెట్టుచుచున్నాడు. ఈ హేతువుచేత శ్రీ పురుషు లిప్పుడు తమకు వన్నెనిన్నె విలువగల అన్యతేక వస్త్రములు కావలెననెడు ఆలోచనోపాయనాదు. ఆయాశాశితాసమునండి తప్పించుకొనుటెట్లు?

ఏంబుడై: పరంబుద్ధ్యా సుప్రభ్యాత్మాసనాత్మనా, జరోశ్రుం చునాహహో కామరూపం దురావసం.

అనగా బుధికం తె నుక్కుప్రసాదా అత్తను తెలిసికొని, బుద్ధితే మనస్సును నశింపజేయుని జయింపదున్నాడైన ఈ యానాశ్రువును నశింపజేయుము, అని గీతాచార్యుని యుపదేశము. ఈ నుంత్రిోపదేశమును నిర్వ్యయ మననముచేయుచు, అన్యతేకవస్త్ర సాంకర్ష్యమునుండి తప్పించుకొని స్వధర్మానుష్ఠానములపై ఖడ్గధారణమునూని మహాత్మా గాంధీరలచేట్టిన మహాత్మాధర్మమునకు చేయూతనిచ్చి ఆహ్వానరత్నపుష్పానుని దాస్య శృంఖలమునుండి తప్పించి కృతకృత్యు లయ్యెదముగాక యని ప్రార్థించుచు తమ సెలనొంది ఇంతటితో విరమించుచున్నావనను.

ఖడ్గరు తీర్మానము (చదువబడెను)

భారతరాజకీయ విముక్తి ఖడ్గరుమీద నాధారపడియున్నట్లు ఇప్పుడు మీదొందుట ప్రవేశపెట్టబడిన ఈ తీర్మానము హేచ్చరించుచున్నది. రాజకీయవిముక్తి అన్యథామైన నాధారపడరాదనియు, దేశజులు తమ స్వకీని సంసాదించుటలననే దాస్యశృంఖలములు విడువనియు అట్టి స్వతేక్తి, కద్దరుయొక్క ఉత్పత్తిధారణములనలన గలవనియు వా యుపన్యాసమునందు సోపపత్తిగ చెప్పించుచున్నదావను. కాన తమ ఏకగ్రీవసమృద్ధిని బడయుటకై ఈ తీర్మానము నేనిప్పు దామోదించుచున్నదానను. ఖడ్గరుకు జంయె.

ఖుబు, అస్పృశ్యులని యిదివరలో తమచే త్రోసివేయబడిన మహమ్మదీయులతో నిష్ఠాదు భాయభాయ, అని చేతులుకలుపుకొని ఒక ప్రత్యేకరాజకీయపక్షమును తేవనెత్తి, యావద్భారతముహాజనులచే బహిష్కరింపబడిన మైయన్ సంఘమువారికి శారదాబిల్లు విధూతమునకై మహాజన్లు తయారుచేసి స్వయముగ సీమలో నివేదించుటకుగాను తా మిదివరలో దూషించిన సముద్రయానమును ఆపదర్శముగ నంగీకరించుచు ఒక రాయబారమును సీమగడ్డలతో సీమదొరయొద్దకు పంపదలచుచున్నాడు. మరియు శారదాబిల్లువిధూలమునకై చండియాగమును చేతు సమకట్టుచున్నాడు లక్షలకొలది ధనమును వెచ్చించి అంధ్ర ఆంగ్లదైనిక పత్రికలను స్థాపించి చట్టనిరోధమును బ్రచారముచేయు బూను కొనుచున్నాడు. ఎట్లు తాము పట్టినపట్టును నెగ్గించుకొనుటకై ధూమ్యాకాశములను తలక్రిందు చేయుచు, కాల ప్రవాహమున కెదురీడుచున్న కొందరు పూర్వాచారపరాయణులు, ఇప్పుడు నేను విన్నవించిన వేదప్రమాణములను పాటించి మహాత్ముని కద్దరువ్యయమునకు ముఖులుగనా హిందూదేశముయొక్క ముక్తి కరతలామలకము గాకయుండునా?

నారీమణులారా! ప్రతిజీవియు, తాను ధర్మముమీద నాధారపడి యున్నంతవరకే యీనాశకమునగాని, లోకాంతరమునగాని సద్గతులు పొందగలరును. స్వధర్మానుష్ఠానమున ప్రతివారును జాగరూకులై యుండవలెను. పరధర్మము ఎంత అందముగ కనుపించినను అయ్యది హానికరమగును. ఈభావమును వ్యక్తపరచు నుద్దేశ్యముతో శ్రీ కృష్ణభగవానులు అర్జునపంకర్యురొగమును బోధించుచు, నిట్లుపదేశించి యుండెను.

శ్రేయస్ స్వధర్మోనిరుణః పరధర్మాత్స్వే నస్తితత్, స్వధర్మచిన్తనం శ్రేయః పరధర్మో భయానకః॥

అనగా స్వభాతిధర్మము గుణరహితమైయున్న కనుపించినను, నుగానున్నట్లు తోచు పరధర్మముకంటె శ్రేష్ఠము. కాబట్టి ప్రాణాపాయము లేనిస్థితిచేసిన స్వధర్మమునవీడి పరధర్మము ననుష్ఠించరాదు. అంగీకరణములకు అలోపతీవైద్యము మేలొనర్చునట్లు మైందవులకు ఆయుర్వేదవిశేష ఫలదాయకమగును. బ్రిటిషువారికి మ్యూన్సిపల్లరు మల్లు భారణయోగ్యమైన సంచమున, అర్థాగ్రాస్త నివాసులకు కద్దరధారణము తరణోపాయ హేతువును.

ఇట్టిస్థితిలో మైందవులలో పెక్కు లిప్పుడు పరదేశ వస్త్రములచే ధరించుట వారికి ధర్మము తెలియకనుగాను, తర్వము బోధపడకను గాదు. యభార్థమేమన విరు పాశ్చాత్యన్యామోహమునజిక్కి భోగలాలసు లగుచున్నాడు. కంటికింపును, నేత్రములను రామణీయమును పెంపొందించు భోగపరాయణ త్యమునకు దాసానుదాసులై స్వధర్మమునువరచి పాపకర్మను బలాత్కారముగ ఆదరించుచున్నాడు.

అగతేన ప్రయత్నోఽయం పాపం సరతి పూరుషః॥

అనిచ్చునని వాల్మీయ బహువిధియోజితః॥

ఓస్వామీ! మనుష్యుడు జేనిచేత శ్రేయోపపత్తి తనకష్టములేకున్నను బలాత్కారముగ దుష్కర్మ నాదరించుచున్నాడు? అని అర్జునుడు భగవానుని ప్రశ్నించగా వా ను చేతు పడి ట్లు ప్రతుష్టితరమిచ్చుచున్నాడు.

కాను ఏమి శ్రోధ ఏమ రజోనూ పమున్నన, మహాశవో మహాపాపా నిర్దేశన మిహనైరణం.

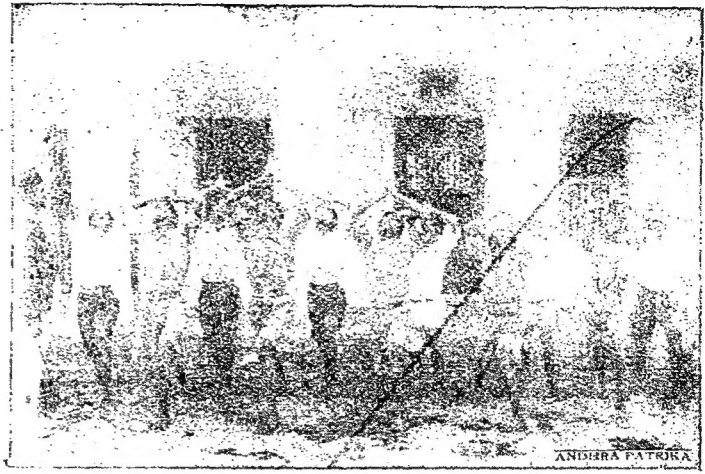
అర్జునా! శోకియనే చిత్తవృత్తి ఎన్నటికిని తనివీడని అగ్నిహోత్రములై పరిణమించి మహాపాపాదరణమునకు కారణభూతమై యున్నది. అయ్యి నీను ప్రబలిత్రువునుమా! అని చెప్పెను. నజాతుకామః కామానా మహాగోన కామ్యతి, హవిసా కృష్ణవస్త్రేభా ధూయ ఏవాభివర్ధతే.

హనుమత్ వ్యాయామకళాశాల-బెజవాడ.

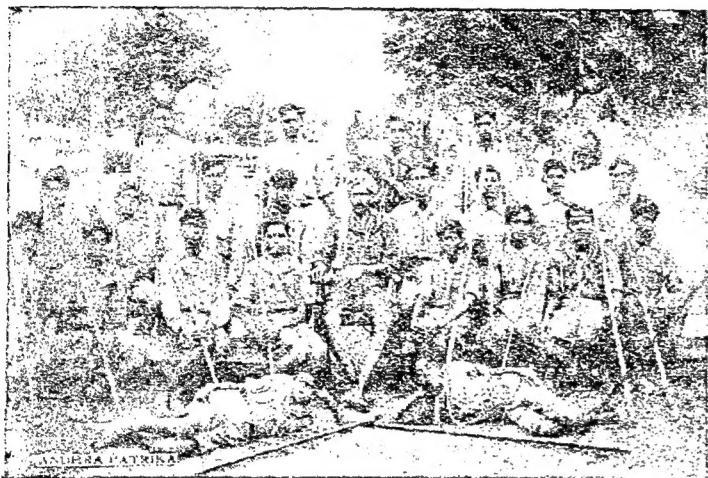

విజయవాడనుండి యశ్వంతిసింహాగారు స్థాపించిన యీ కళాశాలయందు విద్యార్థులు భాగినాము చేర్చుట, సింహాగారు ప్రక్కనలిచి చేర్చుచున్నారు. దామోదరామము కోటిపత్రిపూజ.

హనుమత్ వ్యాయామకళాశాల-బెజవాడ.

“మొక్కరవిశ్వామ.”

దామోదరామ ఉత్సాహమునందు యాత్రికుల సంరక్షణవ్యాధ్యతను నిహించిన రామచంద్రపురం బాలభటులు-హనుమాద్విగ్రహము, వారి గురు నగు పాకల సత్యనారాయణగారు మధ్య కూర్చొని యున్నారు. (ఎన్. వి. ఎ.)

హనుమత్ వ్యాయామకళాశాల-బెజవాడ.

విద్యార్థులు భజనము చేయుచున్న కేసు.

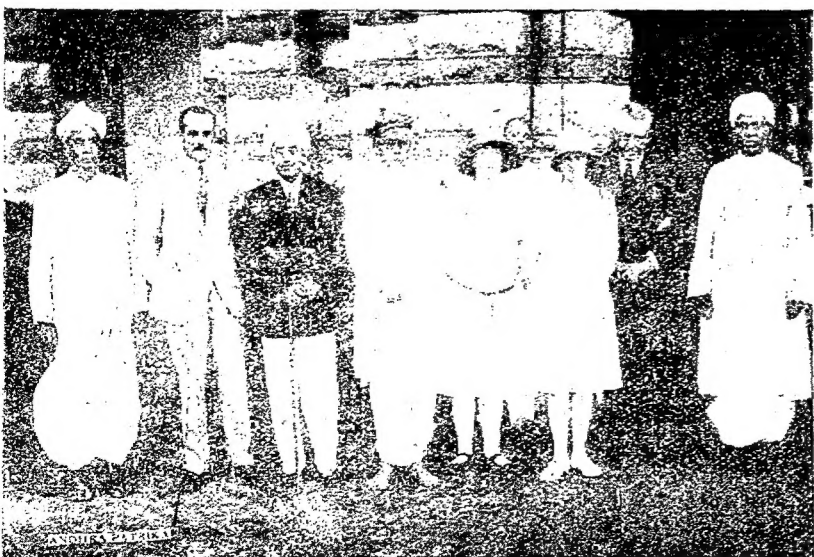

దామోదరామ భీమేశ్వర దేవాలయమునందు కోటిపత్రిపూజను సందర్శించి వేలకొలది జనము నిల్చియుండిరి. అంజ్ఞాకాలచేరున దృశ్యము. (ఎన్. వి. ఎ.)

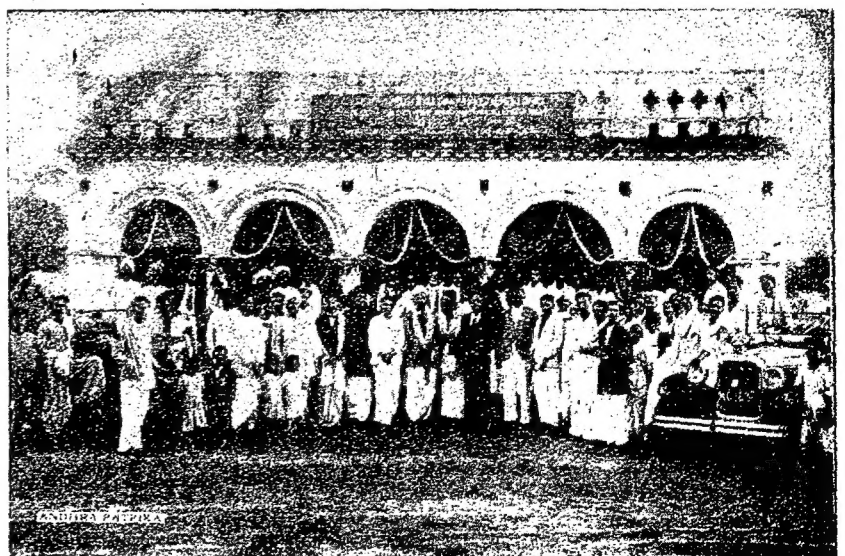

దామోదరామ దేవాలయముచేరుననున్న ప్లావభుట్టు చారుక్యరాజులనాటి శిల్పనిపుణతను చిలుపు వేవాలయము ఇందు గాన వలదు. (ఎన్. వి. ఎ.)

భవానీ ఫిల్మ్ కంపెనీ, నెల్లూరు

సర్ పి. బి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో విమానయాత్రనుగొప్ప ఉపన్యసింపిరి. ఉయ్యూరుగారు, వ్యాఘ్రి అబ్దుల్లాగారు, జి. జి. అరచుప్పగింగునాథులు మున్నగు వారు ఇందు గలరు. (ఎ. భో. బి.)

ప్రారంభోత్సవము జరిపి ఎస్. సత్యమూర్తిగారు పద్య శ్లోకములాలంకృతులై యున్నార. వారికుడిచేతుల మేనేజరు డైరెక్టరు పి. ఎన్. ఆర్. అంజనేయలుగారు, ఎడమచేతుల సత్యమూర్తిగారి పోషకుడు, వి. వెంకటేశ్వరరావుగారు (మేనేజరు) పి. రామచంద్రరావు, డా॥ శ్రీనివాసరావుగారు (డైరెక్టరులు) గలరు.

५५५

భారత రాజకీయములు - యూరోపియనుల వైఖరి

కలనత్ క్రాఫర్డుగారి ప్రసంగము

డాక్టరు, బెనెంటు, సర్ సి. పి. రామస్వామిగార్ల యభిప్రాయములు

"అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునకు తక్కువ ఆశించుటలేదు"

గోఖలే భవన నుండి సభ జరుగుట

యూరోపియను సంఘకాగ్రహణమును, భారత కాసన సభా సభ్యులగు యూరోపియను క్రాఫర్డుగారు నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురికి వచ్చి యూరోపియనుల యభిప్రాయములను గూర్చి కొలదికాలము పర్యవేక్షించిరి. సభాకర్తయైన ప్రముఖులలో డాక్టరు అని బెనెంటు, సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యారు, సర్ సి. యన్. శివస్వామి అయ్యారు, ఏ. రంగనాథ మునియ్యారు, సి. ఇ. వుడ్, జి. ఏ. వల్లేజ్ హమిద్ ఖాన్, డి. బి. గోపతి నారాయణ స్వామి శాస్త్రి, డా॥ సి. నరేంద్ర మునియ్యారు, హెచ్. రామ నాథ్ గోయింకా మొదలైనవారు పెక్కుమంది గలరు. యమ్. కే. ఆచార్యగారు సభానేతృత్వ కర్తయై చింతన సభలో కలకలము ప్రకంభమై "సింగ్, సింగ్" అను కేకలు చెలరేగెను. సభాభవనము ప్రేక్షకులచే క్రిక్కిరిసి పోయెను. చెన్నపురి యూరోపియను సంఘాధ్యక్షులగు జి. డబ్ల్యు. ఛేంబర్లగారు సభ కార్యక్రమ విహించిరి. అధ్యక్షులు ఉపన్యాసములను సభ్యుల కెరుకపరచినపద కలనత్ క్రాఫర్డుగారిట్లు ప్రసంగించిరి.

ఉపన్యాసము

యూరోపియనులును, భారతీయులను ఎంత తరుచుగా, ఎంత యధికముగా పరస్పరాభిప్రాయములను చెల్లడించుకొనుచు, కలిసి సంతోషించుకొనెదలెదో ఉభయుల మనములందు సద్భావ మంత యధికముగా పెంపొంద గలదని నమ్ముచున్నామనియు, అందుచే నాటిసభకు హాజరైన సభ్యులకు తమ కృతజ్ఞతలను పలుకుచు ప్రారంభించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలు శివదేశాంధ్రదాయములను పుట్టి పెరిగిన వారై, తమ యభిప్రాయములను భారత సమస్యలను చర్చించుటలన ఆధికాకాంక్షలను యూరోపియను సంఘములు భారత సమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడగలరని నమ్ముచున్నాము. భారతీయునికంటె ఎక్కుడు ప్రాపంచికదృష్టితో నీ సమస్యలపై బ్రిటిషులు పరిశీలించెదరని నీ నంగీకరించుచున్నాను.

"రాజప్రతినిధి ప్రకటన"

ప్రస్తుతము భారతదేశమందలి ప్రధాన సమస్యలం చెల్లెను సంస్కరణముల విచారణ విషయమే. ఈ సంస్కరణములలో రాజప్రతినిధి ఇర్విన్ ప్రభువు గారికి మొక్క ప్రతినిధి గావించి యుండిరి. అందు ఒక భాగము భారతదేశ గవ్యస్థానమును గూర్చియు, రెండవ భాగ మా గవ్యస్థానమును పోగు కవలంబింప వలసిన విధానములను గూర్చియు వివరింపబడి యుండెను. మా యూరోపియను సంఘమువారి ప్రకటన కామోదన తెలిపి, వానిని బలపరచుచున్నారని మీరెల్ల తెలిసియే యున్నారు. మా సంఘమువారి ప్రకటన నామోదించుచు ఇండియా కార్యచర్య కమిషన్ కేబుల్ వార్తలన ప్రతికూల వాచుచు చాలవరకు సర్దు మదిగెను. 1917 సం॥ నందు భారతదేశ గవ్యస్థానమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనవిషయమై యెట్టి సంతోషము నుండ బనిలేదు. సామ్రాజ్యమందలి యితర అధినివేశములతో సరిసమానమున ప్రతిపత్తి మొసంగబడనచో బాధ్యతాయుతప్రభుత్వ మెట్లు సిద్ధించునో నామట్టునకు నాకరముగానున్నది. కావున గవ్యస్థానమునుగూర్చి ఎవరికిని ఎట్టిసందేహ ముండరాదు.

ఇక విధానమునుగూర్చి భారతదేశం దధిక సంఖ్యాకులు ప్రామాణిక కమిషను విర్మాణ పద్ధతికి చాల ప్రతికూలముగ నుండిరి నీ తెలిసియేయున్నాము. భారతీయ మిత్రుల నేకులు త్వరలో తమ యాశీస్సులను బడయవలెనను కోరికతో కొంత యశాసనమును గన్నరచుచున్నార. కేంద్ర సంఘమువారి నీవేదిక వెలువడినచో నీ విషయము స్పష్టము కాగలదు. సానికస్వపరిపాలనానిగ్యహానుండు నాకు నయ్యకము గలదు. ఈ పురపాలక సంఘములు సానికసంఘము లిదివరలో నిపుణముగ నిర్వహింపబడకుండుటకు కారణములు లేకపోలేదు. కావున ముందీ సానికస్వపరిపాలనాశాఖను నిపుణముగా నిర్వహించినచో దేశస్వపరిపాలనకు చాలవరకు తోడ్పడగలదు.

సైనిక సమస్య

ఇక భారతదేశ సంతక్షణ విషయమై భారతీయులు తమ స్వంత సైన్యమును తయారుచేసికొనగలరని ప్రతివారును చెప్పవచ్చును. కాని అయ్యది ఇప్పటిలో సాధ్యమగునట్టిదిగాదు. మీకు సైనికోద్యోగులు, ఉన్నతాధికారులు గావలెను. ఇంత స్వల్పకాలములో మీరు ఉద్యోగులను తయారుచేసికొనజాలరు. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు గావచ్చును. ఏమైన నేమి? మీరు స్వంత సైన్యము నిపుడు సమకూర్చుకొనజాలరనుట మాత్రము నిశ్చయము. ఈవిషయమై మీకుగల చిక్కులనుగూర్చి మీలో నెవరుగాని తగినంతగా ఆలోచించి యుండలేదు. రాజకీయాభివృద్ధి జరుగుచున్నంత త్వరగా సైనికశాఖయం దభివృద్ధి జరుగుటయేలేదు. కావున అధినివేశస్వాతంత్ర్యము సిద్ధించుటకు లోగా ముందీ సైనికశిక్షణను బడయవలెను.

మరొక చిన్న సమస్య గలదు. మద్రాసులో మీరెల్లరును యుక్తవయస్కులందరకు వోటాసంగ నధికార మొసంగబడవలెనని కోరియున్నారని నమ్మదను. ఆవిషయములో కొన్ని చిక్కులు గలవు. భారతదేశమునందు నినిసింపు అత్యధిక సంఖ్యాకులగు విద్యుర్రాని సామాన్యజనులయొక్క యభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు సాధన మెయ్యది? ధనాధికులకు భూస్వాముల కీయమాయుకపు ప్రజలందు చాలభాగ మధీనులై యుండుదురు. గావున వీరి వోటు నన్నిటిని సామాన్యముగా బలవంతులకు భూస్వాములే గొంపొందుదురు. అందుచే మీ ప్రజాసామాన్యము నిజమగు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము ననుభవించలేరు. అందుచే రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు క్రమక్రమముగా నివిధానమును విస్తరింపజేయవచ్చునని యూరోపియనుల తలంచెదరు. ఈ విషయములో త్వరపడుటలన నెట్టి ప్రయోజనము లేదని నా తలంపు.

మైమక్ కమిషనువారికి మేము (యూరోపియను సంఘమువారు) సమర్పించిన మెమోరాండమునందు భారతదేశమునకు రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును శిఫార్సు చేసియుంటిమి. ఇక లా ఆర్డరుల విషయమై "లా ఆర్డరు"లను భారతీయులు పరిపాలించుటకు మాకు ఆతేజహలేదు. కాని సాంఘిక విశేషములకు లోబడియుండు కాసన సంకలకు బాధ్యులైన మంత్రు లీశాఖలను పరిపాలించుటకు మాత్రము మేమాజేయించుచున్నాము. మైమక్ కమిషనువారి విషయమై తమ రిపోర్టునందు చెప్పింప గలరు. ఇందుల కేదియైన నివారణోపాయము నూచింపబడునని నమ్మదను.

మరియు యూరోపియను సంఘమువై మాత్రమేగాక, అల్ప సంఖ్యాకుల సంఘముయొక్క హక్కులకు ప్రతికూలముగా గూడ కాసనములు గావించబడుచున్నాయను భీతికూడ గలదు. పంజాబులోని హిందువులు, తదితర అల్పసంఖ్యాక సంఘములు, నిమ్నజాతులు మొదలైనవారందరను నీ విషయమనే భీతిలుచున్నారు. ఏదైన నట్టి ప్రత్యేక సంఘమువై కాసనము దేనినైన చేయవలసి వచ్చినచో రాజ ప్రతినిధిగారి యామోద ఘనమైన చేయవలసి యుండును. తుద కీదేశము దేదైన నొక రాజ్యాంగ విధానమును నిర్వహింప వలెనని అన్ని సంఘములవారి సహకార ముండినచోగాని అట్టిది సాధ్యముగాదు. ఇట్టి విషయములం చెల్లెను కాసనములు గావించుట చాలా చిక్కులతో గూడుకొని యున్నది. అటులగుట అన్ని సంఘములవారును కలిసి, యాలోచించి పని సూపవలయునీగాని మరొక విషయముగా సాధ్యపడదు. యూరపు ఖండమందలి వ్యవహారముల నన్నిటిని ఒక కేంద్ర ప్రభుత్వము నిర్వహింపవలెననిన ఎంతటి. కష్టసాధ్యమో మీరు యోచించువు. అటులే భారతీయులందరకును అనుకూలమున రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుటకు పాటుబడుచున్నారు. కాని ఈ విషయములో గల చిక్కులను ఉజేక్షించుటలన ప్రయోజనములేదు. అయా ప్రతిబంధకముల నెల్ల తెలిసి, వాని నెల్ల సమన్వయించుకొనవలయునని కోరికతో పట్టు దలపహించి పనిజేసినచో మన మందరము కలిసి కృషి సలుపవచ్చును.

"భారతీయశయములకు యూరోపియనులు ప్రతికూలురుకారు"

భారతీయుల యశయములకు యూరోపియనులెంత మాత్రమును ప్రతికూలురుగారని నేడు మీకు తెలియవరచుచున్నాను. మీ యభివృద్ధికివారధువచ్చు తలంపులేదు, కాని నివాసముగా, క్రమక్రమముగా ఆయభివృద్ధి జరుగవలెననియే అనించుచున్నారు. ఏ విషయముపై గాని మేము ఖండితముగా విమర్శచేయుదుము. కానిమీరు పొరుగువంతులైనచో అట్టి విమర్శను మీరు ప్రశంసించవలెను. మీ కార్యనిర్వహణమున కీవిమర్శ చాలావరకు సహకారిగాగలదు. ఏ మాత్రం విధానమైనను సంతృప్తముగా విమర్శింపబడినచోగాని సక్రమముగా ఆచరింపబడజాలదు." అని పలికిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

పిదప ఉపన్యాసములు సభలో నెవరైనను అడిగెడి ప్రశ్నలకు సమాధానములను దెల్పెదమని పలికిరి. అంతట కొందరు కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగిరి. అన్ని ప్రశ్నలకును ఉపన్యాసములు సమాధానములు చెప్పుటకు సమయము చాలదని కొన్నింటికిమాత్రమే సమాధానము లొసంగిరి.

"భారతకాసనసభకు నేడుగా వోటుచేయువిధానము పనికొరదని యూరోపియను సంఘమువారు మైమక్ కమిషనువారి యెదుట సాక్ష్యమొసంగుటకు గల కారణములను ఉపన్యాసముల తెల్పుచు కాంగ్రెసుపక్షమువారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి యుత్తరవుల ననుసరించి వర్తించెదరేగాని తమ నియోజకవర్గములవారి యభిప్రాయములను తెలిసికొనరు. ఆ పద్ధతి సరియైనదిగాదు నియోజకవర్గములను చిన్న చిన్న వానిగా విభజించినచో నెక్కుడు నులభ్యమగును, నిపుణముగను కార్యనిర్వహణము జరుగుననియు, యింగ్లండు దేశమునకును హిందూజాతీయమున కెట్టి సామ్యములేదనియు, హిందూదేశముక ప్రత్యేక ఖండమనియు, రాష్ట్రకాసన సభలకు నేడుగా వోటుజేయు పద్ధతిని శిఫార్సుజేసి యున్నామనియు పలికిరి.

భారతదేశములో నివసించు యూరోపియను లీ దేశమును తమ వలస రాజ్యముగా జేసికొన నెంచుచున్నారా యనియును ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు అట్టి యుద్దేశ ముండిన నిదివరకెన్నడో చేసికొని యుండెడివారమని పలికిరి. నెహ్రూనివేదిక విషయమై యూరోపియను సంఘమువారి యభిప్రాయమును గూర్చి సమాధాన మొసంగుచు నెహ్రూనివేదిక భారతదేశమందే అన్ని సంఘములవారిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడలేదనియు, తమకును అంతగా ఆంగీకార యోగ్యము గాదనియు పలికిరి. ప్రస్తుతము కాసన సభకు ప్రజల తరపున అంపబడు ప్రతినిధులు స్వతంత్ర కీర్తినివారనియు, ఇట్టి అనామకులను పంపుటలన చాలా ప్రమాదము కలదనియు అందుచే ప్రత్యేక నియోజిత వర్గములనే యూరోపియనులు నూచింప రనియు పలికిరి.

హాజీగారి కోర్టులో బిల్లు యూరోపియనులకే గాక భారత దేశమునకై వలాభకారి గాబలదనియు, శివరత్నము ఏ దేశమునకై నను లాభకారి గా లేదనియు పలికిరి. రాజప్రతినిధి ప్రకటనపై "డెయిలీ మెయిల్" పత్రిక వ్రాసిన వ్రాతలతో తాముగాని, యూరోపియను సంఘమువారుగాని ఏకీభవించుట లేదని పలికిరి.

ప్రశ్న:-భారతదేశము ఇప్పుడే అధినివేశ స్వపరిపాలన కర్తముగాదని మీరు చెప్పుచున్నారు. ఎన్నటికైనను భారతదేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు తగియున్నదాయను ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు చెందని స్వాతంత్ర్యము భారతదేశమునకు చేకూరవలె ననువిషయమై తమ కెట్టివిశ్వాసమును లేదనియు, బ్రిటిషువారిసంబంధము చాలా లాభదాయకమనియు, బ్రిటిషుకామనువెల్లు అంతర్జాతీయతకు ప్రధానసోపాన మనియు, ఇప్పుడే భారతదేశమునందు అధినివేశ స్వపరిపాలనను సంస్థాపించుటకు సాధ్యము గాదనియు, అట్లాసరించినచో భారతదేశము మరల భిన్న భిన్నములుగా చీలిపోయి కొన్ని దశాబ్దములవరకును ఆకాంతి ఏర్పడుననియు, ముందు రాష్ట్రములందు సానిక స్వపరిపాలనాశాఖ సక్రమముగా నిర్వహింపబడినచో సరియగు పునాది వేయబడుననియు, అటువై కేంద్ర ప్రభుత్వము విషయములో చించు కొనవచ్చుననియు, వివాదనందల సంపత్నరముల యనంతరము మాత్రమే తామినికి రాజులకుండ్ల రనియు, ఒకబాటియొక్క జీవితములో 50 సంవత్సరము లొకదీర్ఘ కాలము గాదనియు ప్రతి స్వల్ప విషయమును గూడ బాగుగా నాలోచించి చేయనిచో చాలా చిక్కులు కలుగు ననియు పలికిరి.

మరియొక ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు ఈ దేశము నందలి ప్రజల కొనుగోలుకై నీ వృద్ధిజేసి, వారి కుపకరించెడి వస్తువులను తయారు జేయవలెనని పలికిరి.

కర్నూణిష్టుల సిద్ధాంతములనుగూర్చి మాట్లాడుచు ఈ యుద్ధమును సంఘమునంతను నాశనమొనరించు ననియు, దీని

మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్సు,
Catalogue free. 107, బాడ్వే, మదరాసు

మృదంగశేపరి, (బహుశ్ర) వారణాశి ఘంటయ్య
శాస్త్రిగారు-మృదంగము.

యూరపియను వైఖరి

సమయమున హిందూ దేశము నందలి యూరపియనుల వైఖరి, పూర్వముంత దురుకుగ లేకున్నను, ప్రజాశయముల పట్ల గల ప్రాతికూల్యము తగ్గినటుల వోపడు. నిన్నటిదినము యూరపియను సంఘకార్యదర్శి యగు క్రాఫర్డుగారు గోఖలే హాలులో నిచ్చిన యుపన్యాస మీ విషయమును తేటపరచును. ప్రజలయెదుట వీరు బహిరంగముగ తమ యభిప్రాయమును చెలుపుట క్రొత్త మార్గము. భారతీయాభిప్రాయమును చులకన జేసి, తాము సాధింపగల దేమియు లేదని, యూరపియను సంఘమువారు గ్రహించుట క్రేయస్కరము. క్రాఫర్డుగారు ప్రజాశయములపట్ల సౌమ్యముగ ముచ్చటించినను, తుదకు పీనిని నిరాకరించిన వారే యయిరి. రాజ్యపరిపాలనకటనమును యూరపియను సంఘమువారు రామోదించినందులకు, వీరు గొప్ప జెప్పుకొనిరి గాని, వీరి యుద్దేశ్యము అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము దూరాదర్శముగ నుండవలయునని మాత్రమే. ముందుగ స్థానికస్వపరిపాలన మభివృద్ధి జెందవలయునట. ఆ విమ్మట, రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనము లభింపవలయునట. విమ్మట కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయునట. అంతవరకు, కేంద్రప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండవలయుననియే, వీరి యుద్దేశ్యము.

ఇట్టి సందర్భములలో వీరు అధినివేశస్వాతంత్ర్యలక్ష్యము నంగీకరించినను, అంగీకరింపకున్నను నొక్కటే యగును. ఆంగ్ల దేశము నాల్గయిదువందల సంవత్సరములకుగాని స్వపరిపాలనము బడయనపుడు, హిందూదేశమున కింతలోందర యేలని. క్రాఫర్డుగారు రచింప, వ్యర్థము. ఇంగ్లండు ప్రస్తుత పరిపాలనము బడయుటకు, చాలకాలము పట్టినను, విదేశపరిపాలనముక్రింద నుండి యుండలేదు. పరాధీనస్థితిలో నున్న దేశమునకుగాని, పరాధీనతవలన గలుగు కష్టములు తెలియవు. పరాధీనతననుభవించిన, బర్లెండు దేశము, స్వాతంత్ర్యము బడయవరకు తృప్తి జెందలేదు. ఇటులనే ఈజిప్టు తృప్తి జెందలేదు. ఇటీవలనే బ్రిటీషు పరిపాలనముక్రిందికి వచ్చిన, ఇరాక్ దేశము స్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నది. స్వాతంత్ర్య మింకను లభింపలేదని కుండి, ఇరాక్ ప్రధాన మంత్రి మున్షీగారు ప్రాణములను విడిచిరి. నూతన ప్రధానమంత్రి యగు సులేమాన్ గారు, వెనుకటి మంత్రిమార్గమునే ఆవలంబించెద మని, వెల్లడిచేసిరి. కాని ప్రకమునందు ఏబది సంవత్సరములుగాని, నూరు సంవత్సరములుగాని యొకలెక్కయాయని, క్రాఫర్డు గారు రక్షిరి గాని, పరాధీన జాతులు దిన మొక ఏడుగ గడిచెదరను సంగతిని వీరు గుర్తింపరయిరి.

అధినివేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి వీరు దెలిపిన యభ్యంతరములు నిస్సారములు. సైన్యములేదను కారణ మొకటి. అధినివేశరాజ్యము లిప్పటికిని తమ ను తాము రక్షించుకొను స్థితిలో లేవు. వీరికి గల సైనిక, నౌకాదళము లత్యల్పములు. అయినను, ఆఫ్ఘనియా, కెనడా, దక్షిణాఫ్రికాలకు స్వాతంత్ర్యమును దొలగింపవలయు నని ఎవరును గోరుటలేదు. అట్టితరి, హిందూదేశము విషయమున మాత్రము ఇట్టియాక్షేపణను చెలుపనేల? హిందూదేశమునందు సిపాయిలు భారతీయులే. భారతీయోద్యోగులు లేకుండుటకు, కారకులు ప్రభుత్వమువారే యగుటచే, ఆవిషయమున వారు ఆక్షేపింప వీలుండదు. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించుచో, భారతీయోద్యోగులు తయారగువరకు, యూరపియనులను నియమించుకొనవచ్చును. నియామక స్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమున కుండుట యవసరము. భారతీయోద్యోగులవిషయమై స్పీక్ కమిటీ వారు చేసిన సిఫార్సులను ఆచరణలోనికి దెచ్చి యున్నచో, ఈసరికి విశేషాభివృద్ధి గలిగిడిది. భారతీయులు శార్య ధైర్య సాహసములందు, ఎవరికిని దీసిపోరని, గత యూరపియను సంగ్రామమున వివిధ రంగములందును వెల్లడియయ్యెను. ఈ సంగతిని, బ్రిటీషు సైనికోద్యోగులే యంగీకరించియుండిరి. స్వపరిపాలనము లభించినగాని, జాతీయసైన్య మేర్పడుట కవకాశ ముండదని, తేటతెల్లమగుచున్నది.

క్రాఫర్డుగారు చెప్పిన మరియొక్క విషయము లా-ఆర్థరులకు సంబంధించి యుండెను. లా-ఆర్థరుశాఖను ప్రజలకు బిచ్చింప వీలులేదని, వీరు చాటిరి. ప్రస్తుత సమయమున మాత్రము లా-ఆర్థరులు తిన్నగ కొనసాగుచున్నవని, వీరు చెప్పగలరా? హిందూ మహమ్మదీయులహముల కివి యుద్ధవడ గలిగెనా? లా-ఆర్థరులను భారతీయోద్యోగులు నిర్వహించినపు డెల్ల, ఎట్టియిబ్బంది గలుగలేదు. లా-ఆర్థరులకు వెనుక, ప్రజాభిప్రాయబల ముండవలయును. స్వపరిపాలనము లభించిన విమ్మట, ప్రజాభిప్రాయము బలవత్తరముగ నుండగలదు గాన, లా-ఆర్థరులు గూడ భద్రముగ నుండగలవు. యక్షనయస్సు వచ్చినవారి కెల్లరకును వోటిచ్చుట యపద్రవ మగునని, క్రాఫర్డుగారు దెలిపిరిగాని, ఇట్టి ఏర్పాటు వలననే క్రాఫర్డుగారు సూచించిన మైనరుసంఘముల ప్రశ్న సులభముగ పరిష్కారము గాగలదు. కోస్తా వ్యాపారచట్టముపట్ల వీరు దెలిపిన యాక్షేపణలు, నిలువదగినవి గావు. ప్రతిదేశమునకును, తనవాణిజ్యమును కాపాడుకొనుటకు హక్కు గలదు. అట్టి హక్కును హిందూదేశము మాత్రము చలాయించ గూడ దనుట, స్వార్థపరత్వమునకు నిదర్శనము. తిరవాణిజ్యము సంతను స్వాధీనపరచికొని, చిరకాలమునుండియు విశేషలాభముల గడించుచున్న యూరపియను వర్తకులు, తమలాభములు దగ్గనని కుండుట సహజమే యయినను, హిందూ దేశపు హక్కును నిరాకరించుట, పాడి గాజాలదు.

క్రాఫర్డుగారు నిన్నటిదినము గోఖలేహాలులో దెలిపిన యాక్షేపణ లన్నిటిని ఇంగ్లండులో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి యెదుటను, పార్లమెంటు సభ్యులయెదుటను గూడ దెలిపియుండురు. భారతీయుల అస్వస్థతను వీరు చాటియుండురు. కాని, డాక్టరు బిసెంటుగారు ఉపన్యాసాంతమున దెలిపినటులు, స్వపరిపాలనము

గావలయునో లేదో చెప్పటకు భారతీయులే అల్లుగాని ఇతరులు గాజాలరు. ఇంగ్లండును సరియగు టకు లోనుజేయునెడల, అన్య దేశములను పాలిం టకు ఇంగ్లండు కర్తృత గలదను వాదము నిలుచు: యని, బిసెంటుగారు చక్కగ ప్రశ్నించిరి. హిందూ దేశము సామ్రాజ్యమున నుండవలయునని కోరుచి ఇంగ్లండుతో సమానస్థానమున నిలిచి యుండు కష్టపడునుగాని, దాస్యజీవనమును గడుప నొల్లద ఇందుకు ఇంగ్లండు వెంటనే అంగీకరింపనియెడల హిందూదేశము పేరుతోన దొక్కవలసినవచ్చును బిసెంటుగారు, క్రాఫర్డుగారి వాదమును తుత్తునియ: గావించిరి. ఇకముందయినను క్రాఫర్డుగారి ట్టి వ్య: వాదము గావించక, భారత దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుట వివేకము. హిందూదేశము స్వపరిపాలనమునకర్హము గాదను వాదము నింకను ప్రతిపాదించుట, యూరపియను సంఘమువారికి గౌరవము కాదు. అట్టివాదమును జేయగలదినములు గడచెనని, వీ రెంతత్వరలో గ్రహించిన సంతమేలు.

నేపియరు పార్కు నాటకశాల మెయిలు పత్రిక

భారతీయు లేవిశాలస్థలమందు నాటకశాలను నిర్మింపదలచినను, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగునని గంద్రగోళము నలుపుచుండును. అనుకూలస్థలమున నిర్మింపబడిన ఎన్ వై నే డు థియేటరు నూడడియించువరకు, మెయిలు పత్రిక తన ఆందోళనమును విరమింప లేదు. నేపియరు పార్కులో సుగుణవిలాస సభ వారు నాటకశాలను నిర్మింపదలపగ, ఈ పత్రిక యిటులనే గగ్గోలు పెట్టెను. సుగుణవిలాససభవారు విమ్మట నీ ప్రయత్నమును మానుకొనిరి. అట్లానులై చెట్టిగారి పేర నొక హాలును నాటకశాలను కట్టించుటకు నేపియర్ పార్కునందు స్థల మడుగగ, మెయిలు పత్రిక లేనిపోని ఆందోళనమును నలువనారంభించినది. ఇట్టి ఏర్పాటును మద్రాసు కార్పరేషనువారు రామోదించగూడ దనియు, గవర్నరుగారుగాని, రాజ్యపరిపాలన గారుగాని, దీనికి పునాదిరాయి వేయనంగీకరింపగూడ దనియు, ఈ పత్రిక ఉత్తర విచ్చినది. మదరాసు కార్పరేషనువారు మాత్రము, దీనిని పాటింపక నేపియరు పార్కు నిందునిమిత్త ముఫయోగించుటకు అనుజ్ఞ నొసగిరి. మెయిలు పత్రికాసంపాదకులగు హెయిల్బ్రూక్ రొక్కరు మాత్రమే తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటు జేసిరి. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటులు, మదరాసు మెరీనాను పోర్టుట్రస్టువారు రాక్రమించి, జార్జిట్రస్టు వాసులకు సముద్రపుగాలి ననుభవించుటకు వీలు లేకుండ జేయుచున్నను, ఈ పత్రిక ఆక్షేపింపలేదు. జిమ్భానా క్లబ్బువారు విశాల మగు విలెండు మైదానము సంతను ఆక్రమించినను, ఎట్టి యాక్షేపణ వెలువడుటలేదు. నేపియరుపార్కులో కొంతభాగమునందు అట్లామలే మందిరమును నిర్మింప యత్నింపగనే ఈ పత్రిక గగ్గోలు పెట్టెను, వింతను పురిగొల్పకమానదు. కార్పరేషనునందలి యూరపియను సభ్యులగు బిల్ పైడుగారును, సగర నిర్మాణోద్యోగి యగు డాక్టరుగారును గూడ, హెయిల్బ్రూక్తో నేరీభవింపరయిరి. ఇకముం దయినను మద్రాసు మెయిలు పత్రిక, అనవసరముగ ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించుండుట, మేలగును.

సర్ హెన్రీ ఫిలిప్సుగారి వర్ణనలు

హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనస్వాతంత్ర్య మొనగగూడదని, డెయిలీ మెయిలు పత్రిక ఆందోళన నలుపుటయు గాక, సర్ హెన్రీ ఫిలిప్సుగారిని హిందూ దేశపరిస్థితులను కనుగొని వ్రాయుట కీ దేశమున కంపిసింది. పూర్వము సర్ వెలంటైను ఫిరాలుగా రాక్రమించిన స్థానమును వీరి పు డాక్రమించుచున్నారు. డెయిలీ మెయిలు పత్రికాభిప్రాయముల కనుగుణముగనే వీరు వ్రాయుచుండుట వింతగాదు. ఫిలిప్సుగారు చెన్న పురికివచ్చి, ఇక్కడనుండి హిందూ దేశమునందు ప్రజాపరిపాలనము విఫలమయ్యెనని, డెయిలీ మెయిలుకు వ్రాసిరి. హిందూ పత్రికలో వ్రాసిన మ్యూనిసిపాలిటీల పరిపాలన విమర్శనమును వీరి ధారముగ గ్రహించిరి. బాధ్యత గల రాజకీయ నాయకులు, హిందూ దేశమునకు వెంటనే స్వపరిపాలన మిచ్చుట అవివేక మని ఫిలిప్సుగారితో రహస్యముగ జెప్పిరట. కాని, అటుల జెప్పినవారు బహిరంగముగ నీ సంగతిని చెలుపుటకు సాహసించరట. ఇట్టివా రెవ్వరో తెలియదుగాని, డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో నికమీద నిట్టికథ లెన్నియైనను ప్రచురింపబడుచుండుననుట నిశ్చయము. కాని, ఇట్టి ఎత్తులద్వారా దేశస్వాతంత్ర్యమును డెయిలీ మెయిలు పత్రిక అడ్డగింపగలుగుట, దుర్లభము.

గుట్టపుపందెపు క్లబ్బుల చట్టము

ఈవారపు ఘోర్టు సెంటుజార్జి. గెజెట్టులో గుట్టపు పందెపు క్లబ్బుల చట్టము ప్రచురింపబడెను. గవర్నరు గారు దీనిని అక్టోబరు 21 వ తేదినను, గవర్నరు జనరలుగారు నవంబరు 8 వ తేదినను ఆమోదించినట్లు, ప్రచురింపబడెను. మే మిదవరకు సూచించినట్లు, ముద్రాసు సిటీ పోలీసు చట్టమునకు సవరణగ నూతన చట్టమును ప్రతిపాదించుటచే, నగరపు వెలుపలి ప్రదేశముల కిది వర్తింపదు. వెలుపల జరుగు జూడమును గూడ నాపినగాని, ప్రయోజనముండదు. ఇకమీద నీ క్లబ్బులు ఊరిలోనుండి ఊరి వెలుపలకు బోయి తమ వ్యాపారమును సాగింపవచ్చును. ఇంతియగాక, ప్రభుత్వంలో శారము బాంధిన స్థలములలో పందెము జరుగవచ్చునని యుండుటచే, నగరమునం దయినను ఇవి కొంతవరకు క్షానసాగగలవు. నగరమునందుగాని, వెలుపలగాని, యిట్టి జూడము జరుగగూడదను విశాలవంత మగు శాసనము చేయబడనంతవరకు, ప్రస్తుతపు చెడుగు పూర్తిగా తొలగజాలదు.

దక్షిణాఫ్రికా: రంగుజాతులు

దక్షిణాఫ్రికాలోని రంగుజాతులవారిలో వ్యాపించిన యశాంతికి, ప్రభుత్వనిరాదరణయు, నిర్బంధములును ముఖ్యకారణ మని తెలిసిన విషయమే. నేటిపుల విషయమున వీరు చూపుచున్న వైఖరి అమానుషముగ నున్నది. దుర్భరమగు తలపన్నును చెల్లింపని నేటిపులపై దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు బలప్రయోగము గావింప నారంభించిరి. ఇంధువలన, అశాంతి మరింత ప్రబలమగుచున్నది. దీనికి నిజకారణములను కనుగొని నివారించుటకు మారుగ, వీరో అనున్యాయ శాఖా మంత్రి, బాన్సివిక్కుల ప్రోద్బలమే దీనికి కారణమని ప్రకటించెను. చెనుపేరు పెట్టి విమర్శలు విడిచుట సులభముగద. ఇకమీద నిర్బంధ

ప్రయోగము మరింత తీవ్రము గాకమానదు. కాని రంగు జాతులను శాంతపరుపవలయుననిన, రంగు జాతులవారికి తెల్లవారితో పాటు సమాన మగు హక్కుల నిచ్చుట యోగ్యమనరము. నిర్బంధప్రయోగమువలన, ఇక్కార్యము నెరవేరనని తోచదు.

విమానముల క్లబ్బు

ఇంతవరకు, కరాచీ, డిల్లీ, బాంబాయి, కలకత్తా నగరములలో వాయువిమానసంఘము లేర్పరుపబడెను. చెన్న పురిలోను, లాహోరులోనుగూడ, ఇట్టి క్లబ్బుల నేర్పాటు జేసిరి ప్రభుత్వమువారి టి క్లబ్బులకు రెండు విమానములను, ఒక ఇంజనును, తొమ్మిదివేల రూపాయలను, సంవత్సరమునకు ఇరువదివేల చొప్పున రెండుసంవత్సరముల పాటు ధనమును సహాయముజేసెదరని, హిందూ దేశపు క్లబ్బు కార్యదర్శి కూపరుగారు దెలిపిరి. క్లబ్బులో చేరువారు విమానములను స్వయముగ నడుపవలగును. ఇందుకు దీర్ఘకాలశిక్షణ మవసరము లేదనియు, ఒకరోజులో దీనిని నేర్చుకొనవచ్చు ననియు, కూపరుగారు సూచించిరి. పలువురు విమానపు క్లబ్బులో సభ్యులుగ జేరిరి. ఇకముందు విమానములకు నడుపగలవారు చెన్న పురిలో బయలుదేరెద రనియు, మోటారు బుడ్లవలె విమానములు గూడ నడచుననియు, యూహించవచ్చును.

శారదా శాసనము: మహమ్మదీయులు

శారదా శాసనము పట్ల మహమ్మదీయులలో ప్రబల ప్రాతికూల్యము గల దను నూహ నిరాధారమని తేలుచున్నది. డిల్లీలోనే శారదా శాసనమును ఆమోదించెడి మహమ్మదీయ నాయకుల సంఘ మేర్పడినది. సర్ మహమ్మదు షాఫీ, సర్ అబ్దుల్ క్వాదయంగారు గూడ నూతనసంఘమునకు చేయూత నొసగుచున్నారు. నూతనసంఘమువారు రాజప్రతినిధిగారికి వ్రాసిన లేఖలో, శారదా శాసనము సమర్థింపబడెను. మహమ్మదీయవిద్యాధికులు దీని నామోదించు చున్నారనియు, మతోపద్రవపు కేక నిరాధారమనియు, మహమ్మదీయమతమున కిది విరుద్ధము గాదనియు, సూచించబడెను. రాజప్రతినిధిగారు, వీరిలేఖకు జవాబిచ్చుచు తమ కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. మహమ్మదీయ దేశములందే యిట్టి శాసనము లుండుటచే, ఈ విషయమై చేసెడి ఆక్షేపణ నిలువజాలదు.

మహాత్ముని నాయకత్వము

గాంధీమహాత్ముడు సంయుక్త రాష్ట్రములలో మూడు లక్షల రూపాయలను కద్దరునిధికి విసూలుజేసెను. మహాత్ముని కింత ధన మిచ్చిన ప్రజల, వారు పదేసించిన కార్యక్రమము ననుసరించుట యవసరము. స్వతంత్రప్రవర్ధనమును, స్వరాజ్య సాధియ్య ఇందుమునుననే చేకూర్గగలవు. మహాత్ముడు నిజ సహకారమును కోరుచున్నను, దాస్యజీవితమున కే మాత్ర మంగీకరింపదు. ఇంగ్లండుతో సఖ్యము ద్వారా స్వరాజ్యము సంపాదించ వలగునేని, మహాత్ముడుందుకు తోడ్పడగలడు. అది సాధ్యపడనిచో, ప్రజాశక్తిని పెంపుజేసి, తద్వారా స్వరాజ్యసాధికి పాటుబడును. ఎప్పటికీ స్వాతంత్ర్యము వలంబింపవలెనో, మహాత్ముడు గ్రహించినట్లుగ, మరియొకరు గ్రహింపగలరని తోపక, ఆయనచే, మహాత్ము ననుసరించి, దేశము ఇట్టకామ్యార్థసాధి బడయుట, సుకరము.

సంస్థానములు: రాజప్రతినిధిగారు

కొల్హాపురమునందు ముచ్చటించుచు, రాజప్రతినిధిగారు తమ ప్రకటనమును గూర్చి ప్రస్తావించిరి. బ్రిటీషు హిందూ దేశమును, సంస్థానములును, విడిగ నుండుటకు వీలు లేదనియు, దేశసాభాగ్యము నిమిత్తము పరస్పరముగ తోడ్పడవలయు ననియు, రాజోపు రౌండుటేబిలు సమావేశమునం దీ విషయము విచారింపబడు ననియు, రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. సంస్థానాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు, సంస్థానప్రజాప్రతినిధులను గూడ నాహ్వానింపవలయు ననియు, సంస్థానాధీశు లొక్కరివలన ఈ వ్యవహారము పరిష్కారము గాదనియు, సంస్థానప్రజలు గోరుచున్నారు. వీరికోర్కెను సఫలపరచుట న్యాయము. సంస్థానప్రజలు బాధ్యత గల పరిపాలనము గోరుచున్నారు. బ్రిటీషు హిందూ దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించునపుడు, సంస్థానప్రజలు నిరంకుశ పరిపాలన ముక్రింద నుండుట కంగీకరింపబోరు.

కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి తీర్మానము

పత్రికాభిప్రాయములు-నాయకుల అభిప్రాయములు

అలహాబాదు, నవంబరు 20:—సర్ తేజ్ బహదూర్ సప్తాగారీ క్రింది ప్రకటన గావించిరి:—ఇతర పక్షములవారి అభిప్రాయములను ఆదరింపవలయు ననియు, వారికి ఆనుకూలముగ విధమున కాంగ్రెసువారు తీర్మానములను గావించవలయు ననియు అభిలాషను కాంగ్రెసు నాయకులు అలహాబాదు సమావేశమున కనుబరచిరి. ఇందువల్ల వివిధ పక్షములకు విశుద్ధతము అధికము గాగలదు. కొంతకాలము గడచి ప్రజాభిప్రాయము రూఢిగ తెలిసినగాని స్థిరముగ కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు వీలుండదు.

మహమ్మదాబాదు రాజాగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—1921 సంవత్సరమునందువలెనే ఇప్పుడుగూడ మనము కోరకయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ క్షోభ విడుదల చేయుదురను నూచనలు కనుపడుచున్నవనియు, అందుచే మనబట్టి పరతుకు నిర్ణయించుట ఉచితము కాదనియు నేను సమావేశమునందు తెలిపితిని.

రంగూను, నవంబరు 19:—బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారి క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—కాంగ్రెసు నాయకుల ఇతర పక్ష నాయకులతో కలసి పనిచేయవలయు నను ఉద్దేశముతో నుండుటచే కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు జేరువిధమున తీర్మానించుటకు వీలులేకపోయెను. అంతేకాక ఇట్టి ముఖ్యముగ సమస్యలను కార్యసంఘమువారు తీర్మానించక లాహోరు కాంగ్రెసునకు పడలుటపూడ ఉచితముగ విషయము. ప్రభుత్వమువారికి తమ వైఖరిని మార్చుకొనుటకుపూడ అవకాశ మిచ్చినట్లయినది.

పత్రికాభిప్రాయములు

ఢిల్లీ, నవం 20:—కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి తీర్మానములనుగురించి హిందుస్తాని టైముస్ పత్రిక ఈ క్రింది విమర్శన గావించినది:—భారతదేశపు శ్రేణువులతో జేతులు కలుపక భారత నాయకులు అలహాబాదునందు రాజతంత్ర సామర్థ్యమును విదర్శించు నిర్ణయము గావించుట సంతోషకరమగు విషయము. పార్లమెంటునందు కార్మిక పక్షమువారికిగల ఇబ్బందులను భారత నాయకులు గుర్తెగి వారిని ఇబ్బంది పెట్టుకూడదను ఉద్దేశముతో అవిధమున తీర్మానించినచో చెప్పవచ్చును. అంతేకాక అది పార్లమెంటునందు గావింపబడిన ప్రకటనలను సమర్థించుట కాజాలదు.

లీడరు పత్రిక నాయకులు రాజతంత్ర వైపునను దూరదృష్టిని ప్రకటించుచున్నది.

ఎట్టి పరతులను కోరక రాజప్రతినిధి ప్రకటనను ఆంగీకరింపుట ఉచితమని పయనీతురు పత్రిక గావించుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

ఆమెరికా యుద్ధమంత్రి జే. డి. గుడ్లగారు చనిపోయి

విదేశవార్తలు

ఇరాకు మంత్రివర్గము

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 19:—ఇరాకు మంత్రివర్గము కొత్తగా ఏర్పడిన దిన్న మాటయే గాని పూర్వపు మంత్రివర్గమువారు. ఒక నీటిపాటు లాభానుభవము, ఖరీదు సులభముగాను కొత్తగా నియమింపబడిరి. ఇంకా వ్యవసాయ మంత్రిగారు గూడ నుండును. ప్రాతప్రధానమంత్రి పదవియే ద్రోక్తదనని కొత్త ప్రభావానుభవము దెలిపెను.

ఈ వార్తలను పార్లమెంటు పనిజరుగదు. గురువారము కార్యక్రమము, ముసీమగారి మరణమునకు విగ్రహారాధన వాని యోగ్యతను కొనియాడుచు అరబికుభాషాలో పద్యములను గద్యములను జరుపుటలో గూడుకొనియుండును.

ఇరాకుజాతీయ పత్రిక ప్రకటనము

“బిటును ప్రతికూలభావము ముసీముగారి మరణమునకు కారణము”

ముసీముగారు తమ ఆశీర్వాద కాలమందు వ్రాసిన వ్రాతను పేక్ష జేయుచు అనగా ఇరాకు ప్రజలు తనను దేశద్రోహిగా బరిగణించుచున్నారన్నమాట వెల్లడినది ఇరాకు ఆశీర్వాదములకు బిటును ప్రతికూలముగ నుండుటచేతనే ముసీముగారు ప్రాణములను గోల్పోయిరిని జాతీయపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఇరాకుకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నీయ బిటునుకు ఇష్టములేనందున ఆతడు అనువులను బాసె నడుచున్నది. పరిభ్రమలోను, దాస్యములోను ముసీముగారు ప్రాణము విసిగిపోయి గౌరవ ప్రదముగ ఈచర్యను గావించెనని ఒకరు చెబుచున్నారు. ఇరాకులో బ్రిటిషువారి ప్రవర్తనముపట్ల అసంతృప్తిని జూపుట కిటులే సెనబ.

ప్రాతశత్రులు మిత్రులగుట

పూర్వము విరోధాయుధములో లూయీనాకను మంచి ఆ నేనానిని బట్టుకొని గౌరవముగజూచిన జర్మను నాకాధికారి తీసికొని టువుసుహోలులో కాంతిసాధనమునుగూర్చి యువవ్యసించిరి. ఇప్పుడాతనికి అప్పుడు పట్టుపడి మర్యాదగ జూడబడిన బ్రిటిషునేనాని లూయీగారు ఆర్థికము నొసగుచున్నారు. బ్రిటిషు జర్మను జాతీయగీతములను పాడిరి.

నాడిరానుగారిని

పధించిరను వదంతి

ఈ ఆఫ్ఫీస్ రాయబారి విశ్వసించుటలేదు.

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 21:—నాడిరానుగారిని పధించిరను నవంబరి లండను ఆఫ్ఫీసు రాయబారి విశ్వసించుటలేదు. నాడిరానుగారి ప్రాణములను గైకొన ప్రయత్నించినను వాడగూడ ఆతనికి ఆ లండనురాయబారి కేమియు దెలియదు.

ఆఫ్ఫీస్ నిస్థానులో బిటిషుమంత్రి

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 21:—కాబూలుకు బిటిషుమంత్రి కత్తుల బాబుగారు ఆఫ్ఫీసులో హస్తద్యోగిగా పనిచేయుచున్నారని కాబూలుకు బిటిషుమంత్రిని కేంద్రీకరించుచున్న కలీల్ అంతర్జాతీయము, కాబూలు బిటిషుమంత్రి ఆఫ్ఫీసులో పనిచేయుచున్నారని గావించుచున్నది కాబూలుకు బిటిషుమంత్రిని కేంద్రీకరించుచున్న కలీల్ అంతర్జాతీయము ప్రయత్నించుచున్నది.

భారత వేశ్యవ్యవహారములు

సమష్టి స్థాయిసంఘముండవలెననుట

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 21:—భారతదేశ వ్యవహారములను గూర్చి ఆలోచించుటకు మరల ఇండియా రాయలుకమిషను సంవత్సరమున బయలుదేరిన సంగతులచే స్థాయిసమష్టి సంఘము నేర్పాటుచేయు టవసరమని కేయిడు ప్రభువు చెబుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువలన సమష్టి పార్లమెంటు సంఘముచే గాని ప్రజేయుగ ఆపరి నిమిత్తము నియమింపబడిన సమష్టి సంఘముచేగాని పరిశీలన జేయించెదరామని యడిగిరి, స్థాయి సమష్టిసంఘమును మరల నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్దే శించిరని ప్యాసిస్టు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. కొత్తగా తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరు. రాయలుకమిషను విషయమై వారవలంబించు పద్ధతినీగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయమును చెబుపరు. ఆసంగతి అంతయు ఇంకొక విషయము దీనికి ముడి పెట్టరాదు.

లండనులో ఆఫ్ఫీసుమంత్రి

(వైర్లెస్)

లండన్, నవంబరు 20:—లండనులో ఆఫ్ఫీసుమంత్రిగారి పని భానుగారిని, (నాడిరానుగారి సోదరుడు) నియమించిరని ఆఫ్ఫీసు కార్యాలయ ప్రకటించిరి. వ్యవహారము ఆయన ఇంగ్లండు జేరునకు చున్నాడు.

ట్రైయిట్టు నెటిలెంట్లు వర్షము

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 21:—నర్ సిసిలు క్లెమెంట్యూగారు ట్రైయిట్టు నెటిలెంట్లు గవర్నరుగ నియమింపబడిరని ఒక్కయారుడైనారు. డినుఫారెస్టువారు తప్ప తక్కిన గనుల పని వాండు ప్రభుత్వమువలన నంగీకరించిరి.

ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ లో

పనిలేనివారి సమస్య

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 21:—ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ లో పనిలేనివారిసమస్య ఎక్కువగా నుండుటచే సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఎవరిని డబ్బిచ్చి ఇకమీద నలసకు ఆస్ట్రేలియాకు బంపవలదని నూటించిరి మని ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ గవర్నరు జనరలు చెబుచున్నాడు. విదేశీయులను విస్తారముగా పని రానియకుండ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధమును జేయవలసివచ్చెనని.

రషియా బిటిషు రాయబారి

(వైర్లెస్)

లండన్, నవం 20:—రషియాకు బిటిషు రాయబారిగ సర్ ఎస్కండు ఓవేగారిని నియమించిరని అధినివేశకర్తకాబు వారు ప్రకటించుచున్నారు. త్వరలో ఉద్యోగమును స్వీకరింప జోవనున్నారు. రషియాతోను బ్రిటిషువ్యాపారమును పెంపొందిజేయుటనుగూర్చి బ్రిటిషుకంపెనీలతోను, వ్యక్తులతోను ఓవేగారు చర్చించెదరు.

ఇటలీ చిత్రకళాప్రదర్శనము లండనులో విచ్చేసవచ్చునని ప్రారంభమున జరుగును. బిటిషుకళా ప్రదర్శనమును గూడ అటుచే గావించెదరు. అందులకై ముందీ కళలను చెదకుచున్నారు. 180 బొమ్మలను ప్రత్యేకముగ లోలో గొంపొయెదరు. ఇటలీనుండి ప్రత్యేకముగ ఒక కాకతో పుటములు వచ్చునని.

చాక్లెట్ లెంజులను గోలేముగారు పనిజరుగను ఆపెనని తీసికొనబడెను. అప్పటిలో ప్రభుత్వమువారు తీసికొనబడెనని విడుదలజేసిరి.

దక్షిణవేల్పులో గొప్ప వరదలు

(వైర్లెస్)

లండన్, నవంబరు 20:—సోమవారమునాటి అంతయు సంతతధారాపాతముగ వర్షించుటచే దక్షిణ వేల్పులో గొప్ప వరదలు ఏర్పడినవి నిన్ను రాత్రిగూడ వర్షించుచునేయున్నది. మరింత వ్యవహారము చెడుననుచున్నది. ఇదివరకే గొప్పవర్షము గల్గెను. చాలవరకు ప్రదేశములు జలమయమైయున్నవి. పార్లమెంటు ఇంకొకవోట కొట్టుకపోవుటచే రైలునడుచుటలేదు. వాట్సువు టనుదగ్గర కొండ జారిపడుటచే రైలుగొట్టిను బొగ్గుగనులకు పోవుటకు వీలులేకుండెను. 1500 మంది పనిలేకున్నారని రాగిగనులలో పని ఆగిపోయినది. వరదలచేతను, కొండ జారిపడుటచేతను సత్తుగనులలో గూడ పని ఆగిపోయినది. నీరు దగ్గర దళినునరస్సు అనకట్ట బ్రద్దలై అడుట్టప్రకారము నున్న గుంబెలను ముంచెత్తెను. అందున్నవారిని పడకగదుల కిటికీలనుండి రక్షించిరి. సిఫీలీను దగ్గర ఇండ్లు మునిగిపోయినవి. అందున్నవారిని గూడ రక్షించిరి. కొన్ని చోట్ల ఇండ్లకు వదలిపెట్టిపోవలసివచ్చెను. తిత్తులబయలు వారివారి ఇండ్లలో పైగదులలో నేయుండవలసివచ్చెను. స్వాస్థీ పురపాలకాధ్యక్షుడు సహాయమును చేయుట కప్పుడే పూనుకొనెను.

కార్మిక ప్రభుత్వము

సాంఘిక ఏర్పాటులు - వ్యయము

లండన్, నవంబరు 20:—కార్మిక ప్రభుత్వము సచ్చినపదవ వారు ప్రవేశపెట్టిన సాంఘిక కానీసులకు ఆయన వ్యయమును వివరముగ స్పష్టముగాగు దెలిపిరి. పనిలేనివారికిమా గృహ వసతి, వితంతువులూ, అనాథలూ, వృద్ధుల పింఛనులు మున్నగు వాటికి ఖర్చుపెట్టుచున్నారని వచ్చే సంవత్సరము రూ. 19000000 పానులును, ప్రస్తుతము 8250000 పానులును ఖర్చు అని దెలిపిరి.

హోటెలు సిసిలు చమురుకంపెనీని, కొను రాయబారి ములు విఫలమైనవి.

వైమానిక తపాలు

ఇదివరలో కరాచీనుండి ఇంగ్లండుకు వైమానిక తపాలు ఆదివారము బయలుదేరుచుండెడిది. ఇప్పుడు మంగళవారము బయలుదేరును. ఈ ఏర్పాటుప్రకారము మొదట బయలుదేరిన వైమానికతపాలు క్రోయిడనుకు 18 తేదీని జేరెను. ఇండియా నుండి లండనుకువచ్చిన తపాలలో ఇది పెద్దది. రెండు తేల త్వరములు వచ్చెనట.

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నలు

లండన్, నవంబరు 20:—సింగపూరు నాకాశయములను పూర్తిజేయుటలో రాగల మార్పులను డొమినియనులు, అధినివేశకర్తల ప్రభుత్వములలో ఆలోచింపకుండ చేయువారముగామని అభయ మియవలెనని కామన్వెల్త్ లో యడుగు అటులనే జేసెదమని మగ్గోనాల్లుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఇందులకు డబ్బిచ్చినవా రందరితో సలహాచేసి పనిచేయవలసి యుండుననిరి. సింగపూరు నాకాశయమునకు 8700000 పాను లగునని నాకాశాధిపతి దెలిపెను. ఇంతవరకు 288000 పాను లాయెనట.

పడమటి ఆఫ్రికా అధినివేశకర్తలకు దున్న జేతయులకు మద్యమును విక్రయించువిషయమై ఉపయోగకరమును చర్యను దీసికొనువిషయమై పడమటి ఆఫ్రికా అధినివేశకర్తల గవర్నరులు ఆలోచించుచున్నారని అధినివేశకర్తలసమితి దెలియజేసెను. ఈమెను ఇమాముగారితో రాయబారిములను మరల ప్రారంభించు వరకులను ఆయనకు చెల్లవలెనని ఏథెసులో నున్న బ్రిటిషురెసిడెంటు కు త్రువునిచ్చితి మని అధినివేశకర్తల సమితి దెలియజేసిరి. వారితో ఒడంబడికను జేసికొనువిషయమై చలుపవలె ననిరి.

క్రీటుబిటునుకు రావలసిన మిత్రముండలి అప్పుడు నవ్వవరి హోరములను జేర్చిన దానికంటె ఎక్కువగాయునై టెడ్ స్ట్రీటుకు 1929 మార్చి 21 లేదా 1459250000 పానుల నిచ్చిరి.

విమానముల పరిగా పయన కుంభకర్తులకు, ప్రజాసములేనింపబడును కొత్తగా పోషకమును కనిపెట్టిరట. పోషకమును గోగం, పెనుగాలిలోను విమానములను పరిగా వదులుటయు జేయవలెనట.

స్థానిక వార్తలు

“బా రావా ఫల్”—అని పిలువబడుచున్న మహా మృదీయ సెలవుదినము యికముందునుండి “మీలడినాల్” అని పిలువబడుటకు ప్రభుత్వమువారు తుదకు గావించుచున్నారు. (గజట్టు)

వాయువిమాన తపాలా:— 16-11-29 తేదీన కరాచి చేరను, యూరోపియన్ తపాలా యావిమానమును తప్పింపుదన, వేరొకవిమానముద్వారా 20-11-29 తేదీకి కరాచి చేరగలదు.

మద్రాసు నగరపాలీను సవరణచట్టము:— గుజ్జుత్త పంచెములను నిరోధించుటకు గావించబడిన యీ చట్టము మద్రాసు నగరపాలీను 21-10-29 తేదీయందును, గవర్నరు జనరలుగారిచే 8-11-29 తేదీయందును ఆమోదించబడినది. (గజట్టు)

మద్రాసు సెకండరీ క్రేడు ఉపాధ్యాయుల సంఘము:—ఈ శిక్షక క్రింద స్థలాలతరమున ప్రకటింపబడిన సభ అనివార్యములగు కారణములవలన డిసెంబరు 7-వ తేదీకి వాయిదావేయబడినదని సైసంఘముయొక్క కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

జహీరంగోపన్యాసము:— టై సాని మాధవశెట్టి ధర్మసంస్థలవారి యాజమాన్యమున శ్రీయుత వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, శ్రీ రామానుజుని జీవితము, బోధనలగుర్తి 148-149 మింటుపీథిలో 22 వ తేదీ శుక్రవారమునాన సాయంకాలము 6-30 గంటలకు ఆంగ్లమున ఉపన్యసించుదురు.

ఒక కూలివాని ఆకస్మికమరణము:— నిన్నటి దినమున స్వామిపట్టాచార్యుల గోవిందస్వామి అను 35 యేండ్లవయసుగల కూలివాడు ఒక బండిమీదనుండి బయటకువెళ్ళుటకు ఆకస్మికముగా జారి తనమీద పడినందున, తీవ్రగాయమును పొంది జనరలు ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోబడి అప్పటి మరణించెను.

వికమత్యదినము:— చెన్నపురి యువజన సంఘము వారి యాజమాన్యమున 24 వ తేదీ ఆదివారమునాన రాయచోటిలోని సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీవారి భవనమున, సభ్యులచే జరుపబడును. ఇందులో పాల్గొనదలచువారు, శుక్రవారము సాయంకాలములోపుగా, సొసైటీ కార్యదర్శిగారు రాయచోటికు తెలియబరుపగోరుచున్నారు.

మద్రాసు కమ్యూనికేషన్ల సంఘము:— ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశము రావోపు నవంబరు 24 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4-30 గంటలకు తంబుకెట్టి పీఠియందలి ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున జరుగునుగాన సభ్యులందరు దయచేయవలయు నని ప్రార్థన:— య. సుబ్బయ్య, సెక్రటరీ.

మద్రాసులో మరణముల సంఖ్య:—మద్రాసులో 16-11-29 తేదీలో అంతయున వారములో 1000 మందికి 51 చొప్పున మరణించిరి. మహాచికిత్సములన 3 కాలాఅనారవలన 2, ఎంటరీకు జ్వరమువలన 1, మలేరియావలన 8, ఇతరవిధములకు జ్వరములవలన 37 మరణములు సంభవించెను. గతసంవత్సరములో ఈ వారముచే 1000 మందికి 70 మంది చొప్పున మరణించి యుండిరి.

ఉత్తర చెన్నపురి కాంగ్రెసుసభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యమున 22 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలమున చంద్రపల్లికోవిలకు ఎదురుగానున్న సంచీవరాయపేటలో “కాంగ్రెసు-మనకర్తవ్యము”ను గుర్తి బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీ పి. నూడిక్కొండపేటగారు అధ్యక్షతవహించుదురు. టి. నేలగొంపాల శెట్టియారు, యస్. తిరుకొండం, ఆర్. శ్రీనివాసరావు, మున్నగువారు రుపన్యసించుదురు.

వంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు ఎన్నికల తగాదాలు
డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు పరిష్కరించెదరు
కలకత్తా, నవంబరు 21:—వంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు ఎన్నికలతగాదా సందర్భమై విచారణ సలుపుటకు డాక్టరు టి. పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు నియమించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

హిందూ మైస్కూలు సుబాలకనభ
ఈనెల వైస్రవారి యాజమాన్యమున 22వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 3/45 గంటలకు హిందూ మైస్కూలునందు మహారాజ శ్రీ మ. సోమ శేఖరశర్మగారు చరిత్ర, చారిత్రకపరికరములను గుర్తి ఉపన్యసించుదురు. ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.
కా|| బుచ్చయ్య, కార్యదర్శి.

రాకపోకలు:—రా|| కల్లులు టి. పి. కేమిరక్, శైల్ యినస్వేత్తరు జనరలుగారు నేడుదయము మద్రాసునకు వచ్చిరి.
సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్ గారు నేడుదయము మద్రాసునకు తిరిగి వచ్చిరి.
కాశీ మహారాజుగారి కుమారులు సవరివారముగా కాశీ నుండి నేడుదయము మద్రాసునకు వచ్చి నేటి మధ్యాహ్నమున మైసూరునకు వెడలిరి.
వెంకటగిరి మహారాజుగారు నేడుదయము మద్రాసు విడిచి వెంకటగిరి కేగిరి.
మేజరు జనరలు ఏ. ఎల్. టార్వరు (మద్రాసు జిల్లా కమాండంగు ఆఫీసరు) గారు గత రాత్రి మద్రాసువిడిచి వెంసు గూరునకు, హెచ్. ఎం. హుద్దగారును, సర్. ఏ. పి. పాత్రోగారును బరంపురమునకు వెడలిరి.
డిస్ట్రీలకు అసిస్టెంటు కమిషనరు అను ఏ. ఎల్. రామ్మబోతంగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి సామల్కోట కేగిరి.

తిరుమల శ్రీ వారి రాతి బలి పీఠములకు అమర్చగల రాగి రేకుల తొడుపులకు బంగారు మలాం చేయించడం టెండరుల నోటిసు

1929 నవంబరు 15 తేదీ సాయం కాలము 5 గంటలకు లోగా గాని అంతకు ముందుగా గాని యీక్రింద కనిన పనులును నెరవేర్చగల విషయమై టెండర్లను శీలుచేసి శ్రీనివాసరాజకర్తలవారికి పంపుకొనవలసినది.

(2) టెండరు కవరు వెలుపల బలిపీఠమునకు సంబంధించిన రాగిరేకు తొడుపులకు బంగారు మలాం చేయువనియొక్క టెండరు అని నమూదు చేయవలసినది. సం॥ పనికి 100 రూపాయలు ధరావత్తుపే మని ప్రత్యేకముగా పంపుకొనవలసినది. అవరంజి బంగారు ఘట్టును రేకులు కొట్టడాకు XX 1 కి రేటు విషయమైన్ని సదరు ఉగ్రపువై దాఖలు అయ్యే చేదారం నహా బంగారు రేకులకు XX 1 కి రేటు విషయమైన్ని తెలుపుకొనవలసినది. యిందుకు కావలసిన బంగారు దేవస్థానమునుండి యివ్వబడును.

(3) మంజూరు కాబడిన టెండరు దారుడు తమ మొత్త ఖర్చులతో మంజూరు పుత్రువు పంపబడిన తేదీ లోగాయతు 10 రోజుల లోగా నిచ్చు ఫారములో అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలసినది. లేని యెడల కాంట్రాక్టును రద్దుపరిచి టెండరు డిపాజిట్టు మంజూరు పెట్టుకోవడమేగాక మరుయేలం వేయించి అందువల్ల కలిగే నష్టమునకు టెండరుదారు లోబరచబడును.

(4) కాంట్రాక్టు కండిషనులను గురించి తిరుపతి దేవస్థానము కచ్చేరిలో అఫీసు నిర్ణయకాలములో తెలుసుకొనవచ్చును.

(5) తక్కువ టెండరుగాని మరియే టెండరుగాని కారణములు లేకయే తోసివేయుటకు శ్రీ విచారణకర్తలవారికి అధికారము కలదు.

(సం.) రామచంద్రదాసుజీ, యింటరిం విచారణకర్తలవారు.

ఆప్తనువార్తలు

నాదిరుఖానుగారు చంపబడిన వార్త అబద్ధము
శిల్పి, నవంబరు 20—అమీరు నాదిరుఖానుగారు చంపబడిరను ప్రచారం పెషావరులో కలదు. ఇం. చ. గవర్నరు మెంటు నారికి ఎలా విషయమై వార్త లేదయ్యి రా-లే. అందువల్ల యీ అబద్ధమని ప్రబంపబడుచున్నది.
ల. డనులో ఆప్తను ప్రతినిధిగా షావాలీఖానుగారు నియమింపబడిరి

నాదిరుఖానుగారి హతయైన షావాలీ ఖానుగారు ఇది పరలో ఆప్తను అమీరు గారిపానే అవసరమైనపుడెల్ల వ్యవహరించుటకు అధికారము పొందియుండిరి. ఇప్పుడు షావాలీఖానుగారు లండనులో ఆప్తను ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా నియమింపబడిరి. వీరిదివరకు ఆప్తనురాజ్యములో వహించియుండిన రీజంటుపదవికి మహమ్మదు హసీంఖానుగారు నియమింపబడిరి.

వర్తకులవద్ద పిన్వారి లింకను సుంకముల వసూలు చేయుచున్నారు

పెషావరు, నవంబరు 20:—టార్కా-మువద్ద పిన్వారిలు కాబూలునుండివచ్చే వర్తకులవద్ద సుంకము లింకను బహుత్కరించి వసూలు చేయుచున్నారు. ఇటీవల పిన్వారి వర్తకులు ఒంబెల్ శ్రేణియొక్కటి వచ్చుచుండగా జక్కాఫేలు తెగవారు దర్శించి నావద్ద అడ్డుపడిరి తలబడిరి. తీవ్ర మైన పోరాటముజరిగె నట. ఖోస్తువద్ద మాసాఫేలులను, సుక్వేలులను పోరాడిరి. వజీరీల తాలూకు కొంతకొద్ది కుళ్ళు అపహరించిరి. వజీరీలు అందుకొరకై మాసాఫేలు తెగవారి సహాయమును కోరిరి. మాసాఫేలు తెగవారు అందుచే సుక్వేలతో యుద్ధింపరాడిరి. ఈ తగాదలన్నియు కాబూలు గంపు మెంటుగారిచే పరిష్కరింపబడుచున్నవి.

క్రొత్త పటాలములు
పాజారా తెగలవారిలోనుండి ఆ సేకముచి క్రొత్తపటాలములలోనికి బేర్చుకొనబడుచున్నాడు. ఇంతవరకును 10 వేల మంది పటాలములు చేర్చబడిరి. ఇందులో 4 వేలమంది కాబూలులో కాకరీకొరకై ప్రత్యేకింపబడిరి. మిగిలినవారు మజారి వశీవునకు పంపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

చీపురుపల్లి లోకల్ కో ఆపరేటివు యూనియన్
ఈ యూనియను రా|| సహజనభ తే 24-11-1929 ని పగలు 12 గంటలకు చీపురుపల్లి రెయిస్ట్రేషనుకు దరమన్న రెస్తుపకాసు బంగారాలో జరుపబడును.

వాండ్రంగి సర్వేసారాయణ. కల్కరీ.

యులమంచిలి డి|| మున్నెనబు కోర్టులో

O. P. 22/29.
పెషాగొండ నారాయణపురపు నారాయణమ్మ తన భర్త పేర మాగాపు పేరాజుగారు కి 1-8-26 తేదీన (నాయింది యిచ్చిన గు రుంబు నోటు తాను గు 881 లు బాకీ రాబట్టు కొనుటకు పెక్ ఎన్ ఎ టిఫికో యాప్తుంచుని పిటిషను దాఖలు చేసెదగాని ఆ డేషాలు తెచ్చినారు యీ కోర్టులో 29-11-29 తేదీన హజరై తెలియజేసుకొవలెను.
యులమంచిలి, జి. పి. జగన్నాదం, 5-11-29. నాది తరపున డి. డు.

సాత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేటు చేయబడినది)
1-1-1920 న తేదీనుండి 31-12-1930 వరకుగల 12 నెలలకు ఎంజిన్ బూడిద, కాలగానిలిచిన బొగ్గు, బొగ్గు వగైరాలకు అనుటకు టెండరులు.
సోగుఇండియన్ రైల్వేకు సంబంధించి మిటరుగేట్, బ్రాడ్ గేట్ సెక్స్ నులందుగల ఎంజిను బూడిద, కాలగానిలిచిన బొగ్గులు, బొగ్గులు వగైరాలను 1-1-30 నుండి 31-12-1930 తేదీ వరకు అనగా 12 నెలలకు కొనుటకు టెండరులు ఈ దిగు తెలుపబడినవారిచే 12-12-1929 తేదీ గురువారము నాడు పగలు 12 గంటలవరకు పుచ్చుకొనవచ్చును.
టెండరు నోటిసు పూర్తివివరములు, ఫారములు “చీఫ్ మెకానికల్ ఎంజినీరు, సాత్ ఇండియన్ రైల్వే, గోల్డ్ కరాచి విలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.
..పి. రొ.తేరా, ఏజెంట్, తిరుచనూపల్లి.

శారదా బాల్యవివాహ నిషేధశాసనము

సమర్థించుటకు శ్రాత్తుమహమ్మదీయ సంఘమేర్పడుట

రాజప్రతినిధికి సంఘమువారి విన్నవము

సంఘమువారి యాశయములకుదోహద

మొసంగుచు రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరమొసంగుట

ధర్మ, నవంబరు 19:—శారదా బాల్యవివాహ నిషేధక శాసనము మహమ్మదీయ మతమునకు విరుద్ధమని మాలానా మహమ్మదాల్ మొదలగువారు, స్వల్పసంఖ్యాకులుగానున్న మరి కొందరును చేయుచున్న ప్రచారమును ప్రతిఘటించుటకై పెరు ప్రతిఘటన గలిగినట్టియు, పలుకుబడిగలిగినట్టియు మహమ్మదీయుల సంఘముకడ శ్రాత్తుగా స్థాపించబడినది. ఈ సంఘము గారు శారదా బాల్యవివాహ నిషేధ శాసనము ఆ తర్వాత లిఖితముతో గలిగినదియు, చాలకాలమునుండియు ననుసరింపబడుచున్న దురాచారమును యాభిమానుల కిది తోడ్పడగలదనియు రాజప్రతినిధికి తెలియజేసినట్లు. ఈ శ్రాత్తుసంఘముయొక్క పథ నిర్ణయాత్మకమున ఆలోచించి భవనమునందు జరిగిన సంఘముయొక్క ఆశయములు పథమున గాకయుని పథ మహమ్మదు సాఫీ, పథ అబ్దుల్ కయ్యమ్ గారునుండి రెండివారలను విన్నవించుచున్నది.

మహమ్మదీయులలో పూర్వచార ప్రచారములకును సంస్కరణ వాదులకును జరుగుచున్న చర్చల వలన రాజకీయాభివృద్ధి తోడవారు సంఘసంస్కరణాభిలాషులుగానుండి నవరసము లేదని స్పష్టమైనది. శారదా బాల్యమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రచారముచేయుటకు బలమును మహమ్మదాల్ గారు మహమ్మదులైనారు. ఇప్పుడు స్థాపించబడిన సంఘము మహమ్మదాల్ గారి ప్రచారమును ఆపివేయుటకు ప్రతిఘటించ వాశించుచున్నది.

సంఘమువారి విన్నవము

రాజప్రతినిధికి సంఘమువారి సీక్రింట్ విషయముగా విన్నవమును బంపుకొనిరి.

“1929 సంవత్సరపు బాల్యవివాహ నిషేధక శాసనమును మేము మనస్ఫూర్తిగా నామోదించుచున్నాము. చాలకాలమునుండి యనుసరింపబడుచున్న దురాచారము నీశాసనము యాభిమానగలది. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు జయమును గాంచుటకును దారిని మేము పుట్టించియున్నాము. మరియు మహమ్మదీయులలో పలుకుబడిగలవారు కొందరు, స్వల్పసంఖ్యాకులు, యీశాసనమునకు ప్రతిఘటించుచున్నాను. ప్రతిఘటించిన మహమ్మదీయులందరూ ఈసంస్కరణ శాసనమును దానియొక్క మూలముననుసరించుచు నామోదించుచున్నారని మేము ప్రభుత్వమువారికి నిస్సంశయముగా మనవిచేయుచున్నాము. భారత రాజపథంలో ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన నిశ్చలత్వము ఆలోచనాపరులగు మహమ్మదీయుల ముందులను బాగుగా నాకర్షించినది. భారతదేశమునందు మాత్రమేగాక యితర మహమ్మదీయ దేశము నందలి ప్రజలకుగూడ ప్రభుత్వమువారి వైఖరి సంతోషము గలిగించుచుండునట్లు నిశ్చయము. మహమ్మదీయులలో కొందరు చేయు వ్యతిరేక ప్రచారములను ఈ శ్రాత్తుకముగ మహాశాసనమును మార్పుచేయుటగాని, రద్దుచేయుటగాని ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిన ప్రభుత్వమువారు దుర్బలమనియు, ఆక్షేపలయు ప్రజలలో నభిప్రాయము గలుగును.

మతవిరుద్ధమునట్లు ఆత్మవంచకముగనున్న

అన్యవంచకము కాబోదు.

ఈ సంస్కరణ శాసనమునకు విరుద్ధముగా ప్రచారము గావించుచున్న వారి యభిప్రాయములను పరిశీలించుట వశమున ప్రభుత్వముగారు, కొంతమందినిగూర్చి వారమునాటి నిరసనమును ప్రతిఘటించుచున్న విద్యాధికులు మహమ్మదీయులతో నర్తకమును సంగ్రహించు ఈ సంస్కరణ శాసనమును మహమ్మదీయులుగా నంగీకరింపు యిష్టముగల యితరులను గూడలనుకొనవలె. చేతులువలన యాభిప్రాయమునూ గలిగియున్నవారు. కాని నీర ప్రతిఘటన యిష్టమును గానననుసరించి రక్షించుకొనుట తప్పకయున్నది. దీనితో ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానమునందలి అమలు పరచబడుచున్న భారత ప్రభుత్వమున కేసంబంధములేదు. ప్రపంచములో నన్ని దేశములయందును ఆత్మత్రయ శాసనమని తొనియడబడు నీశాసనమును మరలవిరుద్ధమని యుజ్జ్వలచేయు పయత్నమువారు

ఆత్మవంచనము మాత్రమే చేసికొనగలరగాని, యన్యత్రవ్యయను వంచించబడరు. మరియు నీశాసనము మరల విరుద్ధమని మహమ్మదీయులను శాసనోపసంఘము లోనికి దించ ప్రయత్నించుచున్న యితరులు తమకై సామర్థ్యములను ఉన్నదానికంటె చాల హెచ్చుని భ్రమపడుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములు వమ్ముగ ననుట కేసందియమును లేదు. బుద్ధుర సమానముగ నీయంద్యయము సత్యమయొక్క ప్రభుత్వపు వలన నద్యత్వమునట్లు భ్రమము.

వ్యక్తిపరమగు చట్టములకు వ్యతిరేకము కాదు

శారదా శాసనము మహమ్మదీయుల వ్యక్తిపరమగు శాసనమునకు విరుద్ధము కాకపోగా, అవ్యక్తిపరమగు శాసనములకు తప్పనిసరిగా యేర్పడిన సామాంతముని మేము ప్రభుత్వము వారికి నిశ్చయమునకలమై మనవి చేయుచున్నాము. మరియు నీశాసనము మహమ్మదీయ వివాహవిధులకు ప్రతిఘటించుటకు నున్న సీద్ధాంతములను విఫలీకరించును. ఈ శాసనమునకు దోహదమునంగియు, ఆమోదించియు పథకీయతలగు ప్రభుత్వమువారిని మేము మరల అభినందించుచున్నాము. ఈ విషయములో ప్రభుత్వమైన మహమ్మదీయ ప్రజలంతయు ప్రభుత్వమువారి యండనందెదరని మేము రాజప్రతినిధికి మనవిచేయుచున్నాము.”

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

రాజప్రతినిధి యీ విన్నవమును కొసంగిన ప్రత్యుత్తరము సంఘమువారి యాశయములపట్ల ప్రబల సానుభూతియు, సంఘమువారి యాశయములకు ప్రతిఘటించు వారిపట్ల ఉదాసీనభావమును ప్రకటించెను. మరియు మహమ్మదీయ సంఘమునకు తనవందనము లభించుచు, వారి విన్నవమును బహుమానపూర్వకముగా ఎదిరినవని రాజప్రతినిధి తెల్పెను. నవంబరు 2 తారీఖున విషయమై శాసన మహమ్మదీయ రాజు దారిముచు కొసంగిన ప్రత్యుత్తరము వలన, సంఘమువారి యాశయములయొడల తనకుగల సానుభూతి స్పష్టమగునని రాజప్రతినిధి తెలిపెనని సంఘ కార్యనిర్వాహకులు తెలుపుచున్నది.

సంఘమువారి ప్రకటన

నూతనముగా స్థాపించబడిన సంఘమువారి ప్రకటనము లో సీక్రింట్ భాగములు కలవు.

ఈలహా ప్రియులగు ఉమ్మడిలగు కొందరను చెచ్చగొట్టి ఆపజయముగాంచుట తగ్గవని తెలిసియున్న యాదోశమును శాసనసాగించుట ఉచితముయని సంస్కరణ ప్రతిఘటనకు మువారు విచారింప వలయున్నది. శుక్రవారమునాడు హితాశమును చేయుటనుగూర్చి వారిట్లు నుడువుచున్నారే. మహమ్మదీయులందరు శుక్రవారమునాడు పనులన్నియు కట్టిపెట్టెదరని యెవరెరుంగరు. శుక్రవారమునాడు హితాశములను సంస్కరణ ప్రతిఘటన చేయుదలంబులవలన తమ కార్యక్రమమునందు వారు విశ్వాసము లేనివారని స్పష్టమగుచున్నది. ఈవిషయమై ప్రజలు చాలతీవ్రముగా ఆదోశన పడుచున్నారని ప్రకటించబడినచో శుక్రవారము కాక యింకొకవార మేదియైనను నిర్ణయించి తమబలమును వారు స్రుపరపరపలననది. గప్పాలలోను, కపటప్రదర్శనములలోను నమ్మకము మాకులేదు. అవసరముమాలిన ప్రతిఘటనాదోశనమునందు ప్రజలనుదిండుట నిరసితరసారవంతమైన సంస్కరణాద్యయమునకు భంగకరము. మానవ సంఘ పునర్నిర్మాణమునందు భారతమహమ్మదీయులు ఉన్నత శాసనము నలంకరించ వలసినచో సమయానుకూలముగా వారు సూరవలెను. మరియు ప్రస్తుతము మహమ్మదీయసంఘమును పిల్చి పిప్పిచేయుచున్న మత ప్రభుత్వము, అధికదృష్టిని, సాంఘిక దురాచారములను వారు నెయ్యాలింప సమకట్టవలెను.”

ఒక లేఖరి కావలెను

లైప్ రైటింగునందు మంచి వేగము గలిగినట్టియు, ఆంగ్లభాషనుండి ఆంధ్రమునకు భారతముగాతర్జుమా చేయగలిగినట్టివారు మాత్రమే స్వదస్తూరితో దరఖాస్తులను ఈదిగువ విలసమునకు తక్షణమే పంపుకొనవలెను.

A. D.
C/o Andhrapatrika,
P. B. No. 212, Madras.

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికీ బలహీనము, అలసట ఆయానము అవి ఏమి తగ్గవు. జబ్బునకువెళ్లి, చాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు. జ్వరజ్వర తేచినపిదప మరల పుష్పిని కూర్చుకొనుట కనుజైన పదార్థములన్నియు చాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నది అందు జంతుచమురులెవ్వియు చేరవు. అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును. చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేపించదగినది. గత 25 వత్సరములనుండి ఛాటర్ బెరీస్ ఆమోదమును బడయుచున్నది.

WATER BURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.

ఇండియా, బర్మా లోనునందలను కొనుక్కు

అందరివద్దను స్థానిక ఛాటర్ బెరీస్ ఛాటర్ బెరీస్.

WATERBURY'S
COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణశీతి గల ప్రాంతములకు తయారైన బడులవల్ల ఎట్టి శీతాంశం లేనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వగలదు.

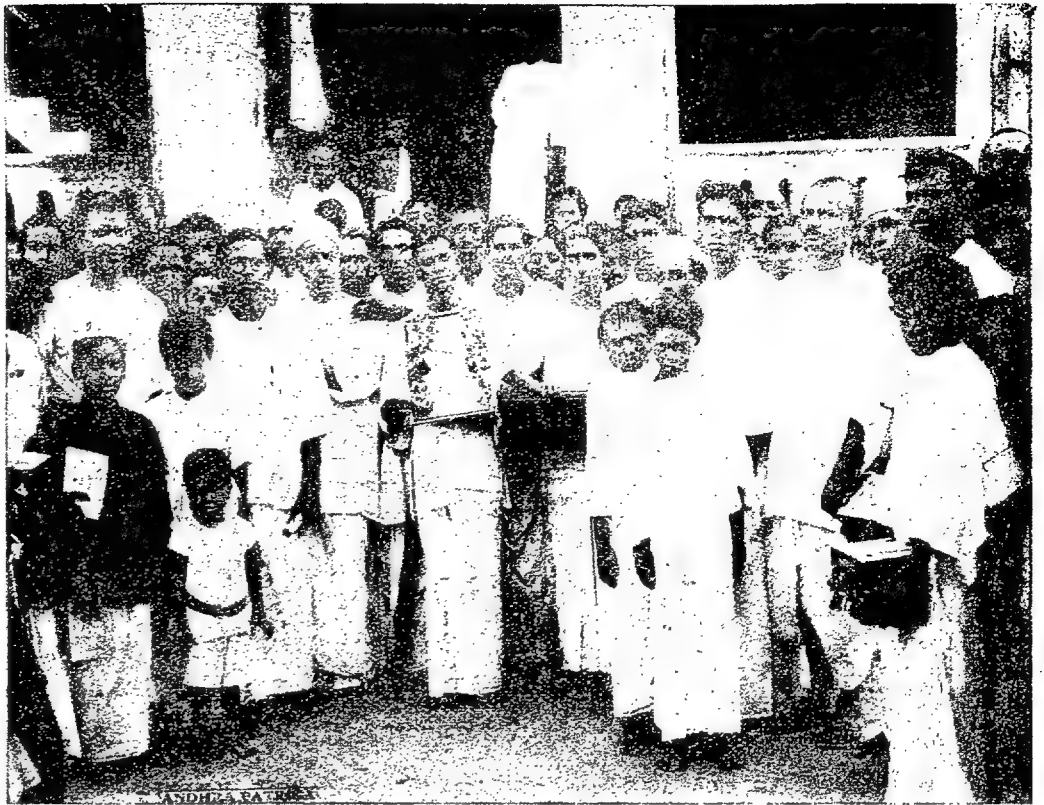
యూరోపియనులు, సంస్కరణములు

కల్పలు క్రాఫర్డుగారి యువనానము

గత సోమవారమునాటి ఎగ్జిక్యూటర్స్ ప్రీమీయం హాలు నందు శ్రీయుత రామనాథ గోయంక గారు యూరోపియను సంఘ కార్యదర్శియగు కల్పలు జె. డి. క్రాఫర్డుగారికి విందు జరిపిరి. ఆవిందునందు వివిధరాజకీయ మతములకు చెందిన ప్రముఖులును, వర్తకులును, పెక్కింజ్రు పాల్గొనిరి. విందు ముగిసి నపిమ్మట క్రాఫర్డుగారు తమకు ఆతిథ్య మొసగిన గోయంక గారికి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు వైస్రాయిగారి.రాండులేబిలు సమావేశ ప్రకటనగూర్చి యీక్రిందివిధమున ప్రసంగించిరి.

భారతదేశ పరిపాలనమునకు నూతన చట్టమును తయారు గావించు ప్రయత్నమునకు ముందుగా రాండులేబిలు సమావేశము ప్రకటించబడుటకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను. యూరోపియను సంఘమువార ము మేమిదివరకే వైస్రాయి ప్రకటనకు మా యామోదమును తంతిమూలమున ఇండియా మత్రిగారికి పంపియుండుటయును, ఆట్లు మాచే పంపబడిన తం వార్తను ఇండియా మంత్రిగారు కామనల్టీ షెడ్యూల్ చదువుటయును, మికందరికిని తెలిసియే యున్న దిని వైస్రాయిగారి ప్రకటనలను లండను నగరమునది కొన్నిప్రాంతములందు దుదయించిన ప్రతికూలభావమును తొలగించుటకు, మాయొక్క తంతివార్త చాలవరకు తోడ్పడెనని నేను నమ్ముచున్నాను. భారతదేశసమస్య విషయమున ఇంగ్లాండు ప్రజలకు గల భావమెట్టిదో నీ మక్రమము గా తెలియజేయవలెనని శ్రీయుత గోయంక గారు నన్ను కోరుచున్నారు. ఆనోవ్య అవిశ్వాస వాతావరణ మిప్పుడు భారతదేశములో అధికముగా ప్రబలుచున్నందున, ఇంగ్లాండులో నాయొక్క చర్యలగూర్చి అనేకులు అనుమానపడుచుండుట నిశ్చయము. నేనిప్పుడు చెప్పుచున్నదియును మీరు నమ్మెదో లేదోయని సందేహించుచున్నాను. కాని, కార్మికపక్షముయొక్క ముఖ్య దినపత్రికకు సంబంధించిన యుద్ధోగ్గియొక్క నన్ను అతివాది (అల్ట్రావింగ్) యని బిలిచెనని మీరు వినుటకు సంతసింతురని నమ్ముచున్నాను. భారతదేశ సమస్యవిషయమున బ్రిటిష్ ప్రజల తగిన యుత్సాహముకావుచున్నారని నేనుదలంపను. భారతదేశములో ననేక వర్తకముల యుద్ధోగ్గానుభవమును పొంది ఇంగ్లాండునకు మరలి పోయిన వారికే యీ సమస్య విడిచిపెట్టబడియున్నది. మీరు చెప్పునదంతయును భారతదేశములో బ్రిటిష్ అభిప్రాయమునకు సాధారణముగా అంగీకారముగా నుండకపోవుట నిశ్చయము. భారతదేశ నితిగతులు అతిత్వరముగా మారుచుండును. ఒక సంవత్సరములకు భారతదేశమును విడిచిపెట్టియున్నవాడు దేశముయొక్క ప్రస్తుత నిజస్థితిగతులను గ్రహింపజాలడు. శ్రీయుత గోయంక గారు యిట్టివిందును జరుపుటలన బ్రిటిష్ భారతీయ అభిప్రాయములకు సంబంధించి చెప్పవలెను. కనకాళి గారిగదనము, యిట్టిసభ లింక నధికముగా జరుపబడుట లననే మనము ఆనోవ్య సమాధానమునకు రాకున్నను బిందొరుల యభిప్రాయము నయినను చెప్పిన కొనపిలగుననియు, నేను నమ్ముచున్నాను. మన గమ్యస్థానమును చేరుటకుగల యాటంకములు ఆనోవ్యసమాకారమువలననే తొలగింపబడగలవు. స్వాతంత్ర్యమునందు మాకు నమ్మకములేదు. ప్రస్తుత దినములు అంతర్జాతీయతకాని కేవలము జాతీయతకు కావు. ఇంతవరకు బ్రిటిష్ కానునవలె ఒక్కటి మాత్రమే, యిట్టి అంతర్జాతీయత ఎంతకు నడుచుచున్నది. బ్రిటిష్ సంబంధమును కాపాడుటలన మనకుగలగు లాభము అధికము. అందువలన మనకుగలగు నట్లు మేమియునుండదు. నామిత్రులగు శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు కరీరాస్వస్థతలన నేడిచుట హాజరుకాబాకపోయినందుకు విచారపడుచున్నాను. భారతదేశము అన్యులమీద ఆధారపడుట మానివేసినచో, స్వతంత్రముగా నిలువగలదని అన్యుంగారు నమ్ముచున్నారు. కాని, బ్రిటిష్ సంబంధమును పొగొట్టుకొనకుండు అన్యుంగారి యుద్దేశము నెరవేరగలదని నేను చలచుచున్నాను. ఎందుకనగా, యెట్టి స్వపరిపాలనముక్రింద న్మునునను భారతదేశము తనంతటతానే నిలువవలసి యుండును. కపటపుమాటలను మాకు నమ్మకములేదు. భారతదేశములో బ్రిటిష్ అభిప్రాయము, భారతీయాభిప్రాయము యెల్లప్పుడు నొకేవిధముగా నుండదు. వార్తలప్పుడును తీవ్రమర్మములుగానే యుండును. భాగ్యత నొసగకుండ భాగ్యతను బోధింపజాలమని మేము గ్రహించితిమి. కాని, సాంఘిక విధేయములు మెండుగానన్న రాష్ట్రములలో కాంతి సంతకమును కల్పమని మాకు తోచినది.

లజపతిరాయి వార్షికోత్సవము

ఆదివారమునాడు మదనాసులో లాలాబజపతిరాయిగారి వార్షికోత్సవమునందర్బమున బయలుదేరిన ఊరేగింపు. (ప్ర. పో. పీ.)

ఆంధ్రదేశ కళాకారులకు లాలాబజపతిరాయిగారి వార్షికోత్సవమునందర్బమున బయలుదేరిన ఊరేగింపు. (ప్ర. పో. పీ.)

సాంఘికవిధేయతతో కూడిన కావ్యకళకు భాగ్యత వహించు మంత్రయొక్కస్థానము అకావ్యమునిమిషు తోచినది. ఈకావ్యమును ఇండియాగవర్న మెంటు నూతనచట్టము తొలగించినది మేము నమ్ముచున్నాము. భారతదేశములో అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న హిందువులు యితర స్వల్పసంఖ్యాకసంఘముల విశ్వాసమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించినచోగాని, మర రాజకీయాభివృద్ధికి ఆటంకము గలుగుచునే యుండును. నైమిషకములను నియామకమునకు కోపించుకొనిన వారందరును యిప్పుడు నైమిషకముచే మూలించబడిన నూతనవాతావరణము దీనికొని కమిషనును బోధించుట కంగీకరించుట సంప్రదించుటకు విషయమయియున్నది. గతించినవానికి విచారించుటకు ప్రయోజనముండదు. భారత దేశమున కిప్పుడొసగబడిన నూతనవాతావరణము దీనికొని రగమును నడుపుటకు యెల్లరును భుజములు గలిపెదరని మేమునమ్ముచున్నాము. 1921 సంవత్సరం సంస్కరణముల విషయమున యూరోపియను సంఘమువారు మొట్టమొదట జూపియుండిన విమర్శనాభావము, ఆటపిమ్మట సంస్కరణముల ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత వారు జూపిన పరిపూర్ణాంగీకారముబట్టి, మాయొక్క ప్రస్తుతాభిప్రాయములను మీరు గ్రహింపవచ్చును. మాయొక్క ఆపరమరణ గూడ మేము గుర్తించియే నాయభిప్రాయమును ప్రకటించితిమి. ఆవిధముగానే యిప్పుడుగూడ ప్రకటించబడుచేరు చేరు కిపార్తులను మేము విమర్శించెదము. పూర్వము విలేనే మేమిప్పుడు గూడ భావిరాజ్యాంగములో పాల్గొనుటకు మాత్రమే కొలది యిచ్చించెదము. భారతదేశములోనున్న బ్రిటిష్ వారు యీ పెనుగులలు తో వినుగుచెంది యున్నారు.

కాబట్టి, మనము స్వార్థచింతను వీడి, భారతదేశ నేడనే ప్రధానముగా వాదించి, ఆనోవ్యసమాకారముతో మన సమస్యలను పరిష్కరింప బ్రయత్నింతుమనగా.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

అకడమిక్ కాన్ఫరెన్సు అసాధారణసభ

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునట్లు శుక్రము 10 వ ఛాప్టరు 8 అనుసరించి వైస్చాన్సలరుగారు అకడమిక్ కాన్ఫరెన్సు అసాధారణసభ రావోపు డిక్షంబరు 4 న జరిపిన ఉదయమున 8 గం. విశ్వవిద్యాలయకార్యాలయమున ప్రక్కన నుండు సి. యం. యల్. హాలులో సమావేశపరచెదరు.

అక్షరం

వైస్ చాన్సలరుగారిచే ప్రవేశపెట్టు కార్యక్రమము: ..

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునట్లు శుక్రము 18, క్లాసు (2) అనుసరించి అకడమిక్ కాన్ఫరెన్సునందు సింహాసనము యిరువురు సభ్యులకు ఎన్నుకొనటం.

భాగ్యతముల కన్నను ఎక్కువ ఆధ్వర్యము నామి నేట చేయబడితే ఎన్నిక బాలెట్ ప్రక్రమము సభ్యులకు సభ్యుల నొసగబడును.

(2) ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నట్లు శుక్రము 15, క్లాసు 3, (2) అనుసరించి అకడమిక్ కాన్ఫరెన్సునందు సింహాసనము మువ్వరు సభ్యులకు ఎన్నుకొనటం.

భాగ్యతముల కన్నను ఎక్కువ ఆధ్వర్యము నామి నేట చేయబడితే ఎన్నిక బాలెట్ ప్రక్రమము సభ్యులకు సభ్యుల నొసగబడును.

వ్యవసాయము

బె జి వా ద

దేశవాదీ గవర్నరు మెంటు ఆస్పత్రిలో గత అయిదు సంవత్సరములుగా ప్రజామరణముగా నున్న ఆస్పత్రిని పద్దనగా మున్న మరొక శ్రీ కొటికలపూడి మార్కెట్ కమిటీయే బాధించింది. దీని గౌరవార్థము 16 తేదీ సాయంత్రం మాడ పాటి వారి కేసులో అప్పీలుచేయబడింది. రాత్రి మరొక శ్రీ. వి. సుబ్బారావు బి. ఏ. డి. గోవిందరాజులు బి. ఏ. గార్లు సెలవుయినవారలు, నిరీక్షించుచు వాటిపాత్రల ధరించి, కన్యాశుల్క నాటకమున, సమర్థతతో ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల నానందాన్ని కోల్పించింది.

ఆకెళ్ల అచ్యుతరామయ్య.

తిరుత్తన

(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూ మతప్రచారము

నవంబరు 20:- చిత్రావతిలోని వ్యాయ వాదుల గుర్తింపున సి. జి. జయరామయ్యగారు మొన్న నీయూరికి వచ్చి నిరీక్షించి ప్రజలను లొంగిపోయేలాగా ప్రబోధించి స్వామిలవారి కోవలనద్దరు, ప్రాప్త్యానీధియందును భవనమునందును హిందూమత ప్రచారమునుగూర్చి యువవ్యాసము లొసంగియుండిరి. శ్రీహరివిలాస కారదాగారి చిట్టమును గూర్చి ఘంకించుచు అచ్యుతగారి యూర ప్రచారమొనర్చినది. దచ్చిరలుగాని నీయూర ఆట్టి పూర్వవారపరత్వము నెగ్గ దను కారణముచేతనికావలసి చిట్టమును గూర్చిన మాటకైనను కలచెట్లక, సంస్కరణాభిలాషతోడనే హిందూమత ప్రాశస్త్యముగూర్చి ప్రబోధించుచు నువవ్యాసములు ముగించిరి.

భవనాలయ భవనమున జరిగినసభకు శ్రీయ్యతులు సి. కడికినేలుమొదలిగారు బి. ఏ. బి. యల్., గారధ్యక్షత వహించి గంభీరముగ ముగియించియుండిరి.

మంచిలిపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిలకలపూడి దేవాలయము

చిలకలపూడిలో కొన్ని రోజుల క్రిందినుండి నిర్మింపబడుచుండిన శ్రీ పామరంగవిలసి దేవాలయమున, 18 వ తేదీ కాత్తిక శుద్ధకౌంభానాడు ప్రాంతప్రతిష్ఠ జరిగెను. అప్పటినుండియు, నిన్నటివరకు, తండ్రిపేటండములుగ జనము గ్రామంతరములనుండి కూడ విరగబడినట్లు వచ్చుచున్నారు.

దేవాలయనిర్మాత యగు శ్రీకే నరసింహంగారు మిక్కిలి భక్తులు, త్యాగగూర్తులు ననుసంగి పురవాసు లెల్లరు నెరుపుదురు. ఈదేవాలయసంకల్పమున నింతవరకు రు 40,000 చెచ్చించి నట్లుగా, తంకను చెచ్చించుచున్నట్లును తెలియుచున్నది.

18 వ తేదీనుండి నేటిదాక, అంబడముగ నన్నప్రదానము, యెల్ల చక్రములకు జరుగుచున్నది.

అనూయముల బసులను నూయచేయుటకు, యెవరో, "శ్రీ పామరంగ విగ్రహము పండాపురమునుంచి యెగిరిచ్చి చిలకలపూడి దేవాలయమున ప్రవేశించును" అనికర ప్రస్తావన పంచివెట్టి ఒకనాటకము సాగించిరి.

నీని యెట్లున్నను, నరసింహంగారి భక్తిమాత్రము సర్వ బసస్త్వస్థులయినవని యెల్లరును చెప్పుదురు. నారీహృదయమున కుమాత్రము పామరంగస్వామి సాన్నిధ్యపరియే యగుటకు సంభవమునకును, అట్టిభక్తి శిఖానుడిచేసిన యా యాద్యయమును, కనకముగా వాదించ ప్రయత్నించి మాయనాటకము నాడబూసిన వారినిగూర్చి చింతింపదగి యున్నది.

శ్రీ శ్రీ సి. నాగేశ్వరరావుగారు

బండరు, సిటీహెల్త్ కారకు శ్రీ సి. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు 18వ తేదీని ప్రైఫాయడు జ్వరముచేత స్పర్ధితులై తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతించుచున్నారు.

మునిసిపలు కాన్సిలువారు నాగేశ్వరరావుగారి మరణమునకు చింతించుచు తీర్మానముచేసి వారితోడండులకు పంపిరి.

సన్మానపత్రము

బండరు మునిసిపలుకాన్సిలువారు సర్ రఘుపతి వెంకటరత్నంనాయుడుగారికి 22వ తేదీని, (వారీయూరు వచ్చు సందర్భమున) సన్మానపత్రము సమర్పించి తీర్మానించిరి. నాయుడుగారు 22వ తేదీని నోబుల్ కాలేజి స్థాపనాచార్యుని వరంతుత్సవమున, నభ్యుత్తత వహించురు.

యూని లక్ష్మీబాయి వర్ధంతి

యూని లక్ష్మీబాయి వర్ధంత్యుత్సవము మొన్న సాయం కాలము తిలకు చావులో, కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే మిక్కిలి వైభవముతో జరుపబడెను.

యూని లక్ష్మీబాయి పలుకుతో నొకయూరేగింపుటద్దయము సాయంత్రము 4 గంటలనుండి బయలుదేరి, 6 గంటలకు చావులోనికి వెచ్చెను. శ్రీమానికొండ సత్తివారాయణశాస్త్రిలు గారు లక్ష్మీబాయి జీవితము ఆమె పరాక్రమము, ఆమె 1887 వ సం॥ ప్రాంతముల సిపాయితిరుగబా సాయమునందు దేశమును యెట్లు కాపాడె యత్నించినది, అన్ని విషయములు నూత్నముగ నుపన్యసించిరి.

మిమ్ముల చెరుకునాడ వేంకట నరసింహంగారి ఉపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

లజపతిరాయిగారి స్మరణదినము

నిన్న సాయంత్రము తిలకు చావులో కాంగ్రెసు సంఘము వారిచేత లజపతిరాయి స్మరణదినము జరుపబడెను. లజపతిరాయిగారి జీవితసంగ్రహము ఉపన్యాసరూపముగ, కొడాలి అంజనేయులుగారు సభ్యులకు వినిపించిరి.

వేదోపన్యాసములు

బ్రాహ్మి ఉప్పలూరి గణపతిశాస్త్రిలుగారి అత్యద్భుతమున వేదోపన్యాసములు నిన్నటితో ముగిసెను.

శాస్త్రులవారికి రు 500, కాలవలుకు సన్మానముగ సమర్పింపబడెను. ఇందు, శ్రీ పురాణం నూరిశాస్త్రిలుగారు, పురాణం సుబ్రహ్మణ్యకథాపలుగారు, చెయ్యెక నూలపదు నార్లుకు, పన్నానముగ నిచ్చియుండిరి.

శాస్త్రులవారికి సభ్యులచేత 'అభినవ బోధాయ' అను బిరుదు మొనగబడెను.

వారి గౌరవార్థము శ్రీ హరినాగభూషణంగారు తమ పాటకచ్చేరిని జరిపియుండిరి

శాస్త్రులవారి ఉపన్యాసములు సంగ్రహముగ కొద్దిరోజులలోనే, పత్రికయందు ప్రచురింపబడును.

వర్ణాకిమిడి రైల్వేయభివృద్ధి

గుణపురంవైపునకు 17 వ తేదీనుండి

బండ్లునడచుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుణపురం, నవంబరు 20:- వర్ణాకిమిడి రైలు రైల్వేయందు గుణపురంకాపు గవర్నరుగారిచే నిదీరకు తెరువబడినది. అమృతమున వర్ణాకిమిడికి, ఘననెరిమిడి మైల్లదూరమున నున్న వారణాసివరకు 17 వ తేదీనుండి రైలుటిక్కెట్లు ఇచ్చుచున్నారు.

మునిసిపలు అధ్యక్షుని ఎన్నిక

వర్ణాకిమిడి మునిసిపలు అధ్యక్షునిగా దామోదరపాథిగారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి. (తం.టి.)

స్వరాజ్యపతాక వందనోత్సవము

హిందూస్థాని సేవాదళమువారు ప్రతి మాసమున జరుపు స్వరాజ్యపతాక వందనోత్సవము యామాసమునందుకూడ జరుపవలెను. ఈ 11 వ వందనోత్సవము 'రాజోవు' ఆదివారము 24 వ తేదీని ఉదయము 8 గంటలకు భారతదేశమునందంతటకు జరుగవలెనని కోరుచున్నాము. వైస్ రాయి ప్రకటనవలనను కానున్న సభ ప్రభువుల సభలలో యీ విషయమై జరిగిన చర్చవలనను కలిగిన పరిస్థితి భారతీయులెల్ల వికమత్వము కలిగియుండవలెనని తెలియుచున్నది. భారతీయు లెల్లరు జాతీయ పతాకమును గౌరవించినచోగాని వికమత్వము బడయుట కష్టము. కాన భారతీయులెల్లరు యీ 11 వ జాతీయపతాక వందనోత్సవము జయప్రదముగ జరుపరపవలెనని కోరుచున్నాము. అని హిందూస్థాని సేవాదళ సహాయకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర శరీరవ్యాయామసభ

కార్యదర్శి యశ్వంతిసింహగారి యుపన్యాసము

"ఇతరసభ లన్నిటిలోను పలువురు దీర్ఘగంభీర ఉపన్యాసము లొసగుచుండును. మనము పనిచేయువారమేగాని ఉపన్యాసము లిచ్చువారముగాము. మనము కార్యనిర్వహణము, కావున మనసంకల్పము క్రియాశీలముగనే చూపుచుండుము. ప్రతియింటను ఒక్క-రొట్టమైన తిరుగుచుండవలెనని మహాత్ముడు యెట్లు కోరుచున్నాడో, అట్లునే నగర, పట్టణ జనపదాదులగు గ్రామములన్నిటిలోనుకూడ కనీసము ఒక్క-వ్యాయామ కాల (ఆఖాణ) యైన నుండవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మనదేశాభివృద్ధికి ఆధారభూతు లగు యౌవనతీయనకులు సంపూర్ణముగ దార్ఢ్యము ఆరోగ్యము బడయుటకు అవసరముగ వ్యాయామ శిక్షను ఆవ్యాయామశాలలతో వారంద రభ్యసించుచుండువలెను. మహాత్ముని మంత్రము 'రాట్టము' నామంత్రము 'వ్యాయామము' మనదేశమునందు గల మనుష్యులందఱును వారివారి వయస్సుకు తగినట్లు ఆరోగ్యము, దార్ఢ్యము కలిగి యున్నచో నిరోధింపబడదనిన వ్యాధులన్నింటిని ప్రతివత్సరము యంత ముందే చనిపోవుట కెట్టికారణము కనబడదు. రోగములను కుదుర్చుకొనుటకు ఔషధాదులకొరకు మీ ధనమును మీరు వ్యయపరచుటకు బదులుగా, శరీరవ్యాయామముయొక్క గొప్ప యుపయోగమును మీరు గుర్తించి, వ్యాయామాభివృద్ధికి ఆధనమును మీరు వినియోగించినచో, దేశమున కధికము లాభము కలుగగలదు రోగము కుదుర్చుటకంటె, రోగము రాకుండవేయుటయే శ్రేష్ఠము. శరీరవ్యాయామశాలలు, రోగము రాకుండనే చేయును." అనిసింహగారు హిందీభాషలో ఒక చక్కని గేయమును వాడిరి. "సౌఖ్యములన్నిటికీ బ్రహ్మచర్యమే మూలాధారము." న ప్రసిద్ధులగు బ్రహ్మచారుల నామములు ప్రపంచమున స్థిరకల్పముగా నుండును. మహావీరుల రామ లక్ష్మణులు బ్రహ్మచర్యదీక్షవలననే జగద్విఖ్యాతు లయిరి." అను భావము ఆ గేయములో నుండెను.

తీర్మానములు:

(1) ఆంధ్రదేశమునందలి యువకులు, దుర్బలశరీరులుగా నున్నారు. కావున ప్రతివ్యక్తికి వయస్సుకు తగిన ఆరోగ్య దార్ఢ్యముల బడయుట అత్యవసరముగా కావున, భారతీయ వ్యాయామపద్ధతిచే, మనకు. బాగుగా చరికవచ్చునదియును, చాల లాభకరమైనదియు, ఎట్టి ఇబ్బందేనిది యగుటచే యువ జనులందరు యీపద్ధతినే యవలంబించి, ఆరోగ్యమును, దార్ఢ్యమును బడయువలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

(2) జిల్లాబోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు స్థానిక సంఘముల వారు, తమ తమ ప్రాంతములలో యిదివరకే ఏర్పరుపబడి యున్న వ్యాయామశాలలకు ధనసహాయము చేయవలెను. ఇది వరకట్టి వ్యాయామశాలలు లేనిచో ఏర్పాటు చేయకోరుచున్నారు.

కొమ్ముల ఆంధ్రప్రదేశ్, ద్రావిడరాజు రామారావు పంతులుగారు, శరీరవ్యాయామమునందుగల సహాయము గూర్చి యుపన్యాసించిరి. ఆయన కిప్పుడు డెబ్బయేండ్లుండినను, యువకుల కంటెడిగిన బలోత్సాహము లిప్పటికీ ఆయనకు సంపూర్ణముగా నున్నవి కార్యదర్శి రామారావుగారికి సగౌరవముగా వున్న మాటలు జేసిరి.

అభిమాదన తంతివార్తలు

ఈ దినం వివిధంపబడినవారు సందేశములకు పంపిరి.

1. ఆంధ్రవికారికంకిరని మల్ల రాజ తిలక, జగదేకవీర, కలియుగభీష, ఇత్యాదివిదవాంకితులగు ప్రాశస్త్యుల కోడి రామమూర్తిగారు,
2. రాజరత్న గ్రాఫెసరు మాణిక్యరావు (బరోడా) గారు,
3. లోనూ, యోగమీమాంసా పత్రికా సంపాదకులు ను, యోగవ్యాయామ ఆశ్రమ ప్రధానాచార్యులు నగు శ్రీ మత్ కులయనందగారు,
4. ప్రాశస్త్యులు బులుసు రామజోగారావుగారు,
5. దేశభక్త వాసుననాయక్ గారు (బాగీర్రారు, హైదరాబాదు డక్కన్) గి., ప్రాశస్త్యుల యం. వి. కృష్ణారావుగారు, మొనూరు.

WANTED

A Pattern Maker Chargeman, G r a u e Rs. 265/- rising to Rs. 360/- in 5 years. Leave Provident Fund etc. Under Indian State Rail way Rules. Must have served his time in a large-Railway or General Foundry and be capable of dealing with new work. Age not to exceed 35 years.

Application with copies of testimonial should be made to the Works Manager, G. I. F Rly. Parel.

మేజరు తాడేపల్లి శంకరశాస్త్రిగారి రాక (స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరువారుల ఘనముగ స్వాగతము

గుంటూరు, నవంబరు 19:—గుంటూరు పురపాలకసమితి, ప్రసిద్ధిచెందిన, ఇటీవలే ఆస్థిగతమున గల రియల్టర్ పట్టామునకు శ్రీ శాస్త్రిగారిని ప్రామాణిక సంపాదించుట జరిగి, 11 మాసములకు పూర్తియైనది. శ్రీ శాస్త్రిగారి తాడేపల్లి శంకరశాస్త్రిగారు వారిబంధువులను, స్నేహితులను జూచుటకై స్వగ్రామమునకు ముప్పయ్యేసిరి. వీరు ప్రస్తుతము రాయచోటిలోను జిల్లావైద్యశాలాధికారిగా నియమింపబడిరి. 17 వ తేదీ ఉదయమున శ్రీ శాస్త్రిగారు వారి స్నేహితులజూచుటకై పట్టాములో పలుప్రదేశములకు జరిగిరి. ఆ సాయంకాలమున యీ నగరములోనున్న మెడికల్ సంఘము వారు వారికి ఆల్బం హోర వింధించిరి. జిల్లా వైద్యాధికారియగు మేజరు వి. మహదేవ్, ఆర్. సి. యస్, యం. ఆర్. సి. పి. యం. యస్ (ఇడి) గారున, డాక్టర్ ఆమంజర్ల వెంకటేశ్వరరావుగారు, కార్యదర్శి గారున డా॥ గోవిందరాజుల లక్ష్మీనరసింహారావుగారున శ్రీ శాస్త్రిగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. నగరములోని రిజిస్ట్రార్ మేజిస్ట్రేట్ ప్రాజెక్టులను అందర విందునకు వచ్చిరి.

అల్పచోరములయినచేతక సభ గావింపబడెను. డా॥ చలపతిరావుగారు కార్యదర్శక నామించిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు సాక్షాత్తయి దేశములందు వారు గమనించిన విషయములగుర్చి పూర్వముగ సుపర్యసింపిరి. వారు ప్రభుత్వమున ఈజిప్టు దేశములోని కైరో నగరమునకు వెళ్ళితినియ్యి, అచట ఆసమయమున ప్రభుత్వములో వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల కాంగ్రెసు జరుగుచుండెనియు దెలిసిరి. వారాభివృద్ధి వారికి ఆసభ యతి వైభవముగ జరిగెననియు, సభాంతమున నా సభావృత్తాంత మంతయు జర్నలి, ప్రెస్, ఆరటిక్, ఇంటెలియెన్స్, ఇంగ్లీషు మున్నగు రి భాషలలోను ప్రచురించెననియు దెలిసిరి అచటనుండి వారు విడుదలై నగరమునకు జరిగిరి. వారి ప్రముఖసందర్శన మేమన నూనెలుగా నేర్పడిన రాజ్యాంగపద్ధతులను నమోదునకు నూనెలకు మిక్చు యెట్టి గొప్పతనము, అలసభాసమితేక సర్వసమాప్తము, సర్వ సాధరత్యముగలదని నుడిచిరి. తరువరి అచట వైద్యవిద్య ఎట్టి యున్నతస్థియందున్నది దెలిసిరి. ఆచేతములో చిన్ని వైద్యులను ముగాని, పెద్దదిగాని, ఎక్సెల్ పేంటాజిజిల్ కాలలు లేవనిలేవు. వైద్యసహాయమునకై అచట గావింపబడిన యెర్పాటులు విస్తయము గలగజేసెను. ప్రతి రి గురి రి గురిలకు ఒక డాక్టరును ననియు ప్రతి 2 రి గురిల మందలకు ఒకనర్సు వుండుననియు దెలిసిరి. అచటి నర్సులు, దేవదూతలనలే నుండుననియు, వారి నవనమండలమునం దెల్లప్పుడు సహాయము కాంతమున నాసహాయ ణత్యము తొండరించుననియు, రి గురిలకు వారు వైద్యులయముల భూతలస్వర్గముల జేయుచుండుననియు, వైద్యులయములోని కార్యక్రములు చాలనరకు ఆ నర్సులచేతనే చేయుటకునుండు ననియు దెలిసిరి. పిమ్మట అచటి వైద్యశాస్త్రవిజ్ఞానమునుగుర్చి ముచ్చటించిరి. అచటి శాస్త్రజ్ఞులు మాంసపక్ష్యమును నదిలి పెట్టి ప్రకృతిసిద్ధమైన సాత్వికాహారములను దినుచుండెననియు, మందునందు భ్రావడి మున్నగునవిగూడ విసర్జింపబడి నూతన సిద్ధాంతములపై వైద్యసహాయము చేయుచుండుననియు, అచట ఒక విశిష్టత వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు శీతలదక స్నానవిధానములచే చికిత్సల గావింపుచుండెననియు, ముఖ్యక, ప్రసిద్ధ భిక్షగుడు రోలియో యనునతడు స్విజ్డర్ లెండులోని అంపే సు మహాపర్యటో పరిభాగమున నొక విశాలమైన వైద్యులయ మును నిర్మించి నూర్వరక్షింపసహాయమున యెట్టియందుల నానక చికిత్సజేయుచు విస్తయమును కలగజేయుచుండెననియు, దీనిని బట్టి మందులపాడుకకంపై ప్రకృతిశాస్త్రచికిత్సయే ప్రచారము లోనికి వచ్చుచుండెననియు దెలిసిరి. తరువరి శస్త్రవిద్యను గుర్చి ముచ్చటించిరి. రాచపుండ్ల మొదలగునవి ఆతి సులభము గా నేతీరున శస్త్రచికిత్స జేయబడు చున్నది యు దెలిసిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుల రిమాన్యులతో సభ పూర్తియయ్యెను.

18-11-29 తేదీన శ్రీ శాస్త్రిగారు ఉదయమున లేచి ప్రాచీన శాస్త్రవిజ్ఞాన హోతేషములను దర్శించుటకై అమరావతికి జని అచట పాపనకృష్ణానదిజలముల స్నాన సమాధి ప్రసిద్ధ అమరేశ్వరాలయమునకు జని అమరేశ్వరని దర్శించి పూజించిరి.

తరువరి పరిసరములోనున్న శాస్త్రముగ కేషముల దర్శించి 12 గంటలకు గుంటూరు చేరిరి. సాయంకాల మొక బహిరంగ సభ కాళిద హోలనందు గుంటూరు పౌరులతరపున సమావేశ పరుప బడెను. హోలంతయు పట్టాములోని పెద్దలచేతను కళాకాలవిద్యా ర్థులచేతను క్రిక్కిరిసియుండెను. సభకు గుంటూరుమండల వైద్యాధికారియగు మేజరు మహదేవ్ గారు కార్యదర్శక నామించిరి. సభా జేషికపై మేజరు శాస్త్రిగారు గవర్నమెంటు భవనమంతయు కర తాళధ్వనులచే మారుమోసెను. శాస్త్రిగారు తన పాశ్చాత్య దేశముల యనుభవములగుర్చి గంభీరపద్యాసమును గావింపిరి. ప్రభుత్వమున వారు యీజిప్టుదేశమును దర్శించితినియు, అచట వారు జూచిన విషయములు ఆశ్చర్యమును గలుగజేసె ననియు తెలియజేసిరి. కైరో పట్టామున వారు దర్శించిన వస్తు ప్రదర్శనకాల ఆశ్చర్యముగా నుండెననియు, అచటి షాయీ పట్టములు, చెక్కిడములు యీజిప్టుదేశపు నాగరికతను, విజ్ఞానమును వేవోళ్ల దెలియ చేయుచుండెననియు దెలిసిరి. వారు మాచి న రాజుల కనము నేత్రానందముగ నుండెననియు అచట వృత్తి నొందిన రాజుల సమాధులు విస్తయజనకములుగా నుండెనని దెలిసిరి. యీజిప్టుదేశములోని ప్రధాన జంతులపాదము రికార్డు ల మీదను గరుడ నాగ నూర్చులయొక్క సమ్మేళన ముండుటచే ఒకప్పుడు హొందన విజ్ఞానము హొందన నాగరికత అచటయుండి యుండవలెననియు దెలిసిరి. పిమ్మట వారు విషయము నగర మునకు మధ్య యూరప్ ఖండ ము ననుచు చాచి గమనించిన విషయములను గుర్చి ముచ్చటించిరి. వారు ప్రభుత్వమున గమనించిన విషయమేమన అచటి శ్రీల యాధిక్యత జాతిజాతి మధ్యముగాని వ్యక్తిత్వముగని యెట్టి ఆధిక్యతాసాధిక్యతలు గమనింపబడక సర్వసమాప్త్యము ప్రజ్వలింపుచుండెనని దెలిసిరి. యూనివర్సిటీలుగూడ డిగ్రీలిచ్చుటలో అందరికి సమాన మగు డిగ్రీలనే యిచ్చుననియు ఒక వ్యక్తియొక్క ఆధిక్యత ఆయన తన వృత్తియందు జూపించు ప్రజ్ఞాతిత్వములబట్టియు పరిశోధనలబట్టియు నుండుననిరి. ఆచేతములోని విద్యార్థిభావ ములగుర్చి విపులముగ దెలిసిరి. జర్మనీభాష సంస్కృతియునలే స్యంత్రై భాషయవియు దానియందు తొకవిజ్ఞానము సంపాదించుటకై నాలుగు నెలలు నట్టుననియు సంస్కృతిపు టకుర ములకై జర్మను ఆశ్చర్యములకు ప్రతివానికీ ప్రశ్నోత్తయ కలవనియు దెలిసిరి. పాశ్చాత్యదేశములకు జను విద్యార్థిసాదకులకు ఆహార చక్కిని సలహా నొసగిరి. విజ్ఞానమునకై వెడలు ప్రతి భారతీయుడును, చుగ్గ యూరప్ దేశమునకే వెళ్లు సమంజస మనియు దెలిసిరి. కాని వెళ్లుటకు పూర్వము వారు వారిదేశము యొక్క విజ్ఞానమును చుగ్గరముగా దెలిసికొనినవారలై వారి సాంప్రదాయముల గుర్చియు బహుశా విజ్ఞానమును దెలిసికొని వారేదేశమున జనునలవిలో వారాదేశపు విద్యను యిచ్చుటనే జని వారాదేశములో వెళ్లు మంచివినియు దెలిసిరి. తరువరి కాగ్యక్షేల ప్లవృద్ధి వ్యాసముతో సభ పూర్తి అయ్యెను. శ్రీయుత దేశరాజు హనుమంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులకును పున న్యాసములకు నందనశ్రీయుల నిర్వించిరి.

శ్రీ శాస్త్రిగారి సారవారమై ఆ రాత్రియే పట్టాములోని బాలనాట్యమండలి వారిచే రాధాకృష్ణ, అను నాటక రాజులు అతి రమణీయుగ ప్రదర్శింపబడెను.

నాటకాంతమున శ్రీ శాస్త్రిగారు తమయందు ప్రేమచే గుంటూరు పూర్వపులకు శ్రీ వెంకటేశ్వర నరసింహారావు పంతులుగారు నాటక ప్రదర్శనము నేర్పించుచేసినందులకు వారికి కృతజ్ఞతననియు బాబురుప్రదర్శించు నాటకములకులే రాత్రి రెండుగంటలవరకు ప్రదర్శించిన బాబుర యారోగ్యము చెడు ననియు 7½ తేక 8 గంటలకు ప్రారంభించి 11 గంటలకు పూర్తి చేసిన వారి యారోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు బాబురునని యు పాశ్చాత్యదేశములో యుభయముగా నెలవరకే యూరపు నందు నాటకకళ అత్యున్నతస్థితియందున్నదనియు అచటి నాట్యంగము, నాట్యోపకరణములు, నాటకాలంకారములు గమనింపబడి యున్నవనియు, నిఖ్యాతనటకు లభ్యపప్పుడు ఆ దేశము లకుజని అచటి పద్ధతులగుననించి నీలై నంతవరకు మన నాట్యకళ యందు నాటిని సమన్వయపరచి నాటక విజ్ఞానమునకు వెన్నె తీసికొని రావలయుననియు గోరిరి. తరువరి నాటకము 1 గంటలకు పూర్తియయ్యెను.

19-11-29 తేదీ సాయంత్రము అమరావతిలో ప్ర కృతమును తెన్ని సుకొర్టు సభ్యులను రాజా ఆర్. వి. వి. యస్. ప్రసాద్ మున్నగువారు ఒక చిన్న విందుగావించిరి. జిల్లా జడ్జి గారున వి. పాండురంగరావుగారున, జిల్లా వైద్యాధికారియు మరి యితర పెద్దలును కొంతయంది విచ్చేసిరి. శాస్త్రిగారు కొన్ని నెట్టులు ఆడినవెనక అల్పచోరమందు గావింపబడెను.

ఫాసి త ము 1893 సీమకమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి స్వామయైన ధర వికసి చదివ్ దాన్ అందు సన్న్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు.
112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

తెనాలినుండి విఖ్యాతమైన మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైన నాగులనుంచి వారాయనూర్తి పంతులుగారు గూడ వయచేసిరి. వుమారు 7½ గంటలకు మిక్కిలిబ్రంద మంతయు వారివారి గృహములకు జరిగిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు రుంధిన నాగుల దినములో మిక్కిలి గృహములం దచ్చుటచుటవారికి విందులుగావింపబడెను, శాస్త్రి గారి గుంటూరురాక మిక్కిలికేగాక పౌరులందరికి సంతోషజనకమై వారి సోదరపాదజోడులు జన యశస్సెంద్రకల దిగంతంబు లకు వాస్యంపజేసికొనినందులకు సంతసించిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు నేటిరాత్రి యీ పట్టామునవలలి సామర్ల కోటకు బంధుసర్వ వార్ధమై జరిగిరి.

గుంటూరుమండల రాజకీయసభ

ఖడ్గరు, స్వదేశీ వస్తుప్రదర్శనము:
కార్యదర్శి మం తెన వెంకటరాజుగారిట్లు పంపుచున్నా రు:— మం తెనవారి పాలెంలో జరుగనున్న గుంటూరుమండల సభతోబాటు ఖడ్గరు ప్రదర్శనముగూడ జరుగును. సీతానగర మునుండి సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమువారి ఖడ్గరన్నా, తెనాలినుండి అఖిలభారత యరఖా సంఘమువారి ఖడ్గరన్నా గుంటూరు నుండి శ్రీరామ సేముపరిశ్రమకాలవారి సేమసామగ్రి ప్రద ర్శనమునకు తేబడునట్లు తెలిపిరి.

కారదాశాసన నిరసనసభలు

అక్టోబరు నెల 27, 28 తేదీలకు, కాకినాడలోని శ్రీ భీమేశ్వరస్వామివారి యాలయమున, కారదాగారి బాల్యవివాహ నిషేధాదనమును ప్రతిఘటించుటకై రెండుమహాసభలు కావింప బడినవి. సుప్రసిద్ధ బ్రహ్మశ్రీ వైయాకరణ శేషి పుల్ల శివనా మహేశ్వరశాస్త్రిగారున, గండికోట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారున, శ్రీరాధ విశ్వనాథ శాస్త్రిగారున, కారదాశాసనము యొక్క యసంగతత్వమునుగుర్చి ఘనోపన్యాసము లాసంగిరి. పిమ్మట నీక్రింది తీర్పు సభవారిచే నేకగ్రీవముగా నంగీకరింప బడినది:—

“బాల్యవివాహ నిషేధశాసన విషయమున, మహాత్మా గాంధీగారియొక్కయు, హరవిలాస కారదాగారి యొక్కయు, నిరసన నీరీతి గమనికల యితరలయొక్కయు బ్రవర్తనము హిందూ సభ్యులకు విరుద్ధముగా నున్నది. గావున దాని నీసభవారు తీవ్రముగా నిరసింపుచు, మర సాంఘికవిషయము లందు నారిని బహిష్కరించుచున్నారు.”

కాకినాడ } గోవిందరాజు మారిశ్చంద్రరావు,
81-10-29 }

ఆంధ్రదేశ రైలుప్రయాణికుల సంఘము

లాహోరులో ఈ సంవత్సరము 3 వసంవత్సరం అఖిల భారత జాతీయమహాసభ శ్రీపండిత జవహర్లాల్ గారి అధ్యక్షతన జరుగనున్నది. లాహోరుకు వెళవడానుండి గ్రాండు బ్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్ మీద వెళ్లు ప్రయాణికులకు మాడవర్తగతి ప్రమాణమునకు రూ 21-2-0 లు.

రెండవవర్తగతి ప్రయాణమునకు, రూ 65-3-0లు అయి యున్నది. లాహోరునుంచి వెనానదును మాడవర్తగతికి రూ 2-3-0. వెళవడానుంచి లాహోరు వెళ్ల వలయుననిన బలా రుసా, వార్ధా, ఇటానీ, భోపాలు, ఝాన్సి, గయల్పాడు, ఆగ్రా, డిల్లీ, ఫిరోజ్ పూరు, మొదలగు ముఖ్యపట్టణము లన్ని యు దాటిపోవలయును. ఝాన్సి, డిల్లీ, భటిండా, ఫిరోజ్ పూరుకాంట్లో మాత్రం హిందూ రిఫరెసుమెంటు కాలలు గలవు. వెళవడానుంచి లాహోరుకు వుమారు గం. 43-28 నిమిషములలో రైలు తేరును.

సూ. సంజీవరాయణం,
కార్యదర్శి.

వన సంతర్పణ

అపడి అరోగ్యశ్రమమున

రాత్రి 9 వ నెల సంతర్పణ, భారత యువజన సంఘమువారి ప్రోత్సాహమున, డిసెంబరు 8 వ తేదీ అదివారము నోజులను అపడి అరోగ్య ఆశ్రమ మునిసిటీలో జరుపబడును. ఎల్లరకు నేలకొట్టెలు, దృష్టిదోషములేని, సాంఘిక భోజనపంక్తి వేర్పాటు చేయబడినది. స్త్రీ పురుషులను లండన్ లో నేర్పాటు చేయబడినది.

ఇందులకును భుజ్యులగుట, దు 5, దు 1 యి, ఆ 8 లు మోపున డిసెంబరు 4 న తేదీ సాయంకాలమునకు ఆంధ్ర చిత్తులగొండ ఫార్మసీవారికార్యాలయములన్నిటియందు టిక్కెట్లు పుచ్చుబడును. అన్ని తరగతుల టిక్కెట్ల వారికి సహజ భోజన మీయబడును. కనీసపు టిక్కెట్లు వీడనాకుకాద నచ్చుటకు వీలగునట్లు పేర్పాటుచేసినది. కాకావార భోజన మీయబడును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యుత్ కంపెనీ లిమిటెడ్ 6-80, 6-85, 7 గంటలకు 8 వ తేదీని నిర్ణయించుకొనుచున్నది. వ్యావసాయకుల ఆశ్రయముచేరిన వేగ్ కంపెనీలను, స్వావంతరము 8 గంటలకు అంతరాయము లేకుండాను. తరువాత 8 వ తేదీకి చెట్టువాటి పెట్టబడును. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు భోజనము.

సాయంకాలము, వ్యావసాయముకొరకు చెడుగుడు, కాలి బంతి, మున్నగువి అదివరమును. ఇష్టమైనవారు రాత్రికి ఆశ్రమములో నుంచుకొనుటకు. కేనియెడల 4-58, 7-11, 7-46, 8-19 లేక 8-30 గంటల బండ్లలో పట్టణము చేరవచ్చును.

చెన్నపట్టణము నుండి ఆశ్రమ విందుకు వచ్చువారు, యువజన సంఘాధ్యక్షుల తీర్మానములను చూచిన, మెయిన్ బండి ఒక ప్రయాణపు 0.4 9 మాత్రమే పుచ్చుకొనుటకు కైత్య వారు ఏర్పాటు చేసినది.

ఈ ఉద్యమాధ్యక్షునికి భవమొసంగినయెడల కృతజ్ఞతతో నందుకొనుచు.

ఆచంట లక్ష్మీపతి,

ఆధ్యక్షుడు, భారత యువజనసంఘము, 48 హార్న్స్ కోడు.

శ్రీ శారదా నికేతనము సహాయార్థము నాటక ప్రదర్శనము

ఆంధ్ర దేశమందంతటను విఖ్యాతిచెందిన బందరు "ఇండియన్ డ్రామాటిక్స్" సంఘమువారు శ్రీ శారదా నికేతనము సహాయార్థము శ్రీమాన్ ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యులవారిచే రచియింపబడిన "చిత్రనలీయ" మును యీ నెల 27 వ తారీఖు బుధవారం భీమవరం సినిమా హాలులో ప్రదర్శించురు. బ్రహ్మ శ్రీ డి. వి. సుబ్బారావుగారు నలభాసుకపాత్రల రెంటిని ధరించురు. వీరినాట్య కళలయు ఆంధ్ర మహాజనులకు తెలియనది కాదు. కావున యీ సందర్భమున ఆంధ్రమహాజను లందఱు తమ విధముగా టిక్కెట్లు కొని యీ గురుకులమునకు సహాయముచేయ ప్రార్థితులు.

నేటి వేంకటాచలపతి.

మేనేజరు.

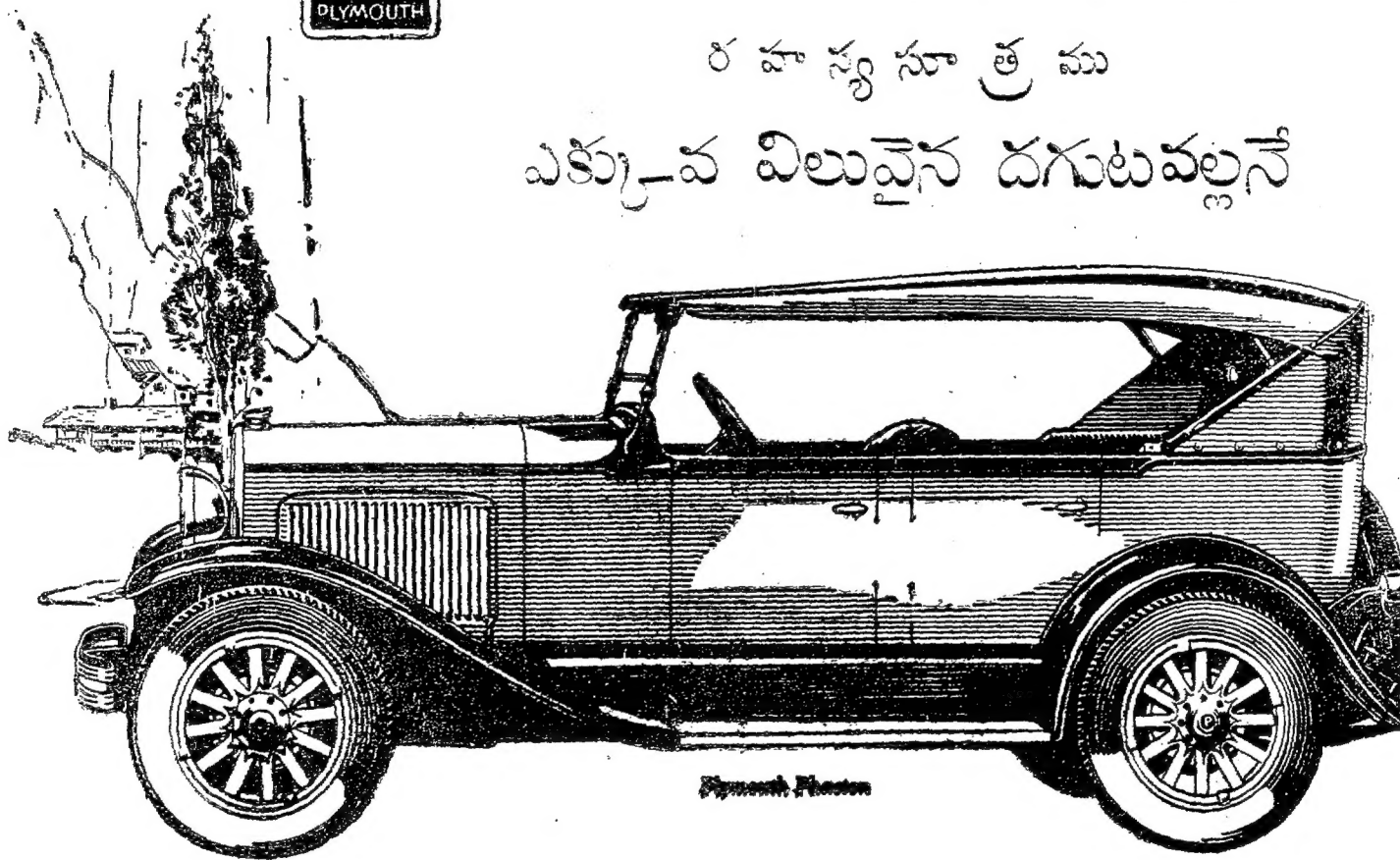
స్లిమత్ ప్రజామోదమును గాంచుటకు

PLYMOUTH

ర హ స్య సూ త్ర ము

ఎక్కువ విలువైన దగుటవల్లనే

Plymouth Division

క్రిస్టల్ చే తయారైన స్లిమత్ కారును యితర తోటికార్లతో నరిపోల్చి చూచిన, ఇది చాల విలువైనదని వెంటనే భేదము గాన్పించును.

పైజా పెద్దది. మూడరి కొత్తది. పోల్కో న్నతములైన నివయము లిందుగలవు. సడ కలోనా క్రిస్టల్ యొక్క కట్టి నాథార పరచుకొనియున్నది. శక్తి ఎక్కువ, తగుమైన వేగము, దుడుకుతనమా ఉండదు. "స్లిమత్ హోమ్" హైక్లెయిన్ ఇంజను—4 చక్రము

లకు బ్రేకులు. ఇన్ని మాస్తే స్లిమత్ చాల విలువైనదని, శ్రేష్టమైనదని వేరే చెప్పవలెనా? మీరు స్లిమత్ ను స్వయముగా నడపి చూచిన "వీనిని వింటినది మరేది లేదు బాబు" అని మీరే అనెడరని మాకు దృఢసమ్మతము గలదు.

పంపక దారులు:-

అ డి స న్ అం డు కో., లి మి టెడ్., మ ద్రా ను

బెంగుళూరు,

కల్లికోట,

కొట్టయం,

తిరుచినాపల్లి.

లాహోరు కుట్ర కేసు

[illegible]

త్వరపడుడు! ధర తగ్గింపబడినది!! త్వరపడుడు!!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

శ్రీ మదాంధ్రవచనభారతము

(రెండు సంపుటములు)

నఖా, అరణ్య, విరాట, ఉద్యోగపర్వములు

భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సౌప్తికపర్వములు

శతఘంటము వేంకటరంగశాస్త్రిగారిచే

సంస్కృతభారతమునకు సరియైన తెనుగు చేయబడినది.

1600 పేజీలు గలది.

రెండుసంపుటములమునుపటి ధర 16-0-0. ఇప్పటి తగ్గింపు ధర 4-0-0

ఆలస్యముచేసిన ఆశాభంగము కాగలదు.

మేనేజరు:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

మరాఠీ, పోస్టుకట్టలు ప్రత్యేకము. ఆర్డరుతోపాటు సగముసాము అడ్వాన్సుగా పంపగోరవచ్చు. రైల్వేస్టేషన్ సమీపము న్నాకి రైల్వేమార్గముగా పంపబడును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథము విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువలెను బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౪-౦

2 బసవపురాణము (ద్విభాగ): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమూలకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౪-౦

3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦

4 కమలాక్షి (చిన్న చిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటశివుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౪-౦

5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్పన్నసీతగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముం దొక కాలము వండితూచే నిజేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవది యానేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦

6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు సగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు వరసముగ వర్ణింపబడినది. వందర్శనానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నందు శేర్వబడినవి. ౦-౧౦-౦

7 భమవదము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కళింగి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦

8 భీష్మపాణి (అయిదవంకముల నాటకము) గార్లెదేశపు శవిశ్వామిత్ర యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాసిన అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొంబా పిచ్చి రెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆనంబు) ౧-౧౦-౦

9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుండూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విజయనగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౪-౦

10 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి నత్యాత్మీయజీవనచరిత్రముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీక తా వ భాని యేలు దివరాజుశాస్త్రిగారిచే వర్ణితంపబడినది. 400 కు పైక పుటలు గలవు. చక్క-బిరుదు, రేజు. ౧-౪-౦

విడిగను దొరకు

ప్రత్యేక విక్రయము

సంపాదకత్వము:—రామభద్ర గార్లెదేశపు, యమ్. ఎ., 566, రేణిశివీబాగ్, హైదరాబాద్, డి.కె. 5.

Price Annas 10only.

AMRUTANJAN DEPOT

M/ DRAS & BOMBAY

అమృతాంజనం డిపో

సుప్రసిద్ధా వధముల జాబితా

	రూ. అ.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్వమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-8	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలకంకకు తెలము డబ్బి 1-8	1-12
6. తామర తెలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతకులహరి, పండ్లపాటుకు	0-8
10. కర్ణకులహరి, చెవిపాటుకు	0-6
11. గజ్జీ తెలము, గజ్జీచీడలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పగుళ్లకు తెలము, శిశువసళ్లకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-8	0-6
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-4
15. కుంభకు తెలము, డబ్బి 1-8	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోమటకు	0-8
17. నుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. నుఖభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, చెంద్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోసాని తెలము, చెంద్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-8	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
26. కఫహరి, శిశికట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. సుందరితెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. సేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు కు 1-8	3-0
33. పచ్చకర్పూరం కు 1-8	3-0
34. కన్నురి	36 0
35. జాన్ను కు 1-8	3-0

పోస్టుకట్టలు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి — మదరాసు

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాదుసూరివారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 4 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 2 0
మాసములకు	2 2 0	1 1 0

హృదయపత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సరం చందా రూ. 4 0 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.